

Україна

Утвердження української правди

*Із історії спорудження пам'ятника
Тарасові Шевченкові в Луганську*

Баш

Утвердження української правди

*(Із історії спорудження пам'ятника
Тарасові Шевченкові в Луганську)*

УКРАЇНА
Луганське обласне
Братство
друзів українців
Тараса Шевченка

№ 2415977

41000, Україна, Луганськ
вулиця Радянська, 44 к. 20

Луганськ
2000

Поява цієї книги зумовлена необхідністю спростувати зумисні фальсифікації, які ще й до сьогодні побутують, стосовно того, що пам'ятник українському Пророку Тарасові Шевченкові в місті Луганську встановлено ніби-то за кошти пенсіонерів тощо.

Насправді ж, як пересвідочиться читач, луганці мають дякувати за цей чудовий монумент-дарунок не лише саїдомому українству міста, області, України, а й насамперед українству світу.

І це переконливо підтверджується документами, що лягли в основу цієї документально-публіцистичної роботи.

ББК 00 (2-Укр.)7

Редактори-упорядники
Володимир Калашников,
Дора Тимошевська

*Книга підготовлена до друку Луганським обласним
Братством шанувальників творчості Тараса Шевченка*

*Луганське обласне Братство шанувальників творчості
Тараса Шевченка дякує панові Сергієві Редькину
за сприяння у виданні даної книги*

Замість вступу

Кожна людина з дитинства хоче побачити більше світу, помандрувати кудись, походити, поїздити. А буваючи в якомусь місті, іншому краї, залишає на спомин щось найкраще із вражень про людей, які там зустрілися, про конкретне місце — вулицю, площу, річку, будинок, пам'ятник...

За спогадами мешканців середнього та старшого віку місто Луганськ постає різним: у середині п'ятдесятих років у центрі на великій площі відбувалася торгівля сільськогосподарськими продуктами, худобою тощо; через площу треба було обов'язково перейти, аби потрапити від трамвайної зупинки до обласної лікарні, аптеки, крамниць; а вже з початку шістдесятих на цій площі був насаджений сквер, водограй влітку несли прохолоду бажаним відпочити біля них. Забудована житловими та адміністративними спорудами, площа отримала ім'я Героїв Великої Вітчизняної війни.

Біля входу до скверу від центральної магістралі взимку ставили Новорічну ялинку, а в комуністичні свята — довгу величуну трибуну на тлі величезних портретів членів Політбюро ЦК КПРС...

...Але все йде, все минає. Тепер на головній площі найсхіднішого в Україні обласного центру — міста Луганська — височить пам'ятник Тарасові Шевченкові, геніальному поетові українського народу. Постав цей монумент 22 травня 1998 року о 17-й годині, в день відкриття щорічного Міжнародного Шевченківського свята «В сім'ї вольній, новій...», що відбувалося тоді на землі лугарів.

Сюди приходять у будь-який час — вранці, вдень, увечері, в теплі дні й коли вже зимою — маленькі й дорослі, юні й похилого віку луганці та гості міста, аби відпочити, поспілкуватися, подумки порадитися з Тарасом...

Учителі й викладачі біля пам'ятника проводять Шевченківські уроки.

Ось молодят пара, вийшовши із автомобіля, в супроводі весільної громади поклонилися Тарасові, покляли великі, по-

сучасному оформленні букети квітів, — зробили на згадку відеозаписи та фотознімки...

Відділ роботи з молоддю миськвиконкому запрошує сюди луганську юнь на різноманітні тематичні вечори, шоу-програми.

Комерційні місцеві телестудії саме тут облаштовуються для проведення соціологічних опитувань серед перехожих.

А в Шевченківські дні і в державні свята до підніжжя пам'ятника кладуть квіти представники Луганської обласної державної адміністрації та міської влади.

Завжди тут затишно, світло, просторо, спокійно й водночас гамірно від голосів дитячих та пташних, і це сприяє нам, луганцям, долати життєві труднощі, оптимістичніше дивитися в завтрашній день.

Усвідомлювати себе частинкою рідної української землі, народу допомагає Тарас Шевченко, його правда, що так довго і складно торували шлях у наш Луганський край.

А чи варто було зводити пам'ятник Т.Г. Шевченкові в Луганську?

«Варто», — говорю я, вчитель української мови і літератури.

«Варто», — говорю я, українка.

«Так», — стверджують мої однодумці, і не тільки українці, а й болгар, росіяни, євреї, білоруси, поляки, — всі, хто почуває себе громадянином Держави України, хто прагне бути причетними до її суспільно-громадського, культурного життя.

Висловлюю думки більшості мешканців Луганщини, бо на цій землі живуть українці з національною свідомістю. Можливо, вона ще не у всіх збудилася. Та сприятиме їм у цьому знову ж таки наш Пророк. Слава Богу, він є у нашій Вітчизні!

Чи досюди ми до Шевченка у нашому Луганську? Напевне, якщо тепер він з нами...

*Д.ТИМОШЕВСЬКА, заступник Голови
Луганського обласного Братства шанувальників
творчості Тараса Шевченка*

Розділ I

Історія спорудження пам'ятника Тарасові Шевченкові в Луганську нараховує не один десяток років. Однак торкнемося тих подій, що свіжіші в пам'яті.

Усі потуги державних структур, творчих і громадських організацій поставити пам'ятник Кобзареві в обласному центрі за радянських часів і в перші роки незалежної України чомусь не завершилися бажаним результатом. Хоча серед причетних до цієї справи було чимало знаних, авторитетних людей, талановитих скульпторів, відбулося багато засідань, зустрічей, різноманітних конкурсів, акцій міського й обласного рівнів.

До середини 1995 року в Луганську в сквері, що біля Центру технічної інформації, вже було закладено камінь на місці майбутнього пам'ятника Тарасові Шевченку (так тоді сподівалося).

Активніше розгорнулися події навколо цієї патріотичної справи з моменту утворення Луганського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка (літо 1995 року). Головою Братства було обрано народного артиста України Володимира Калашникова, який доклав тоді і тепер віддає свої великі організаційсько-творчі зусилля, щоб ця позаполітична, літературно-культурологічна, освітянська громадська організація сприяла популяризації спадщини Велико-го Кобзаря та утвердженню його духовних цінностей.

(Додаємо друковані матеріали з місцевої преси — «Наша газета» від 23 грудня 1995 року).

ШАНУЙМОСЯ, БО МИ ТОГО ВАРТІ!

Нині наше суспільство, не відчувуючи сили ядра, розмежувавшись по лівому і правому полюсах у політичному плані, а в соціальному поділившись на бідних та злиденних з одного боку і багатих — з другого. Повне неприйняття і нерозуміння, звичайно ж, ні сьогодні, ні завтра не приведе до об'єднання навколо спільної ідеї, спільної мети.

І тому варте уваги все і всі, хто формус сильне притягальне поле центру і державки, і Європи, бо ми ж її географічний центр, долі спільної для всіх, хто нині і присно проживає на землях українських, маючи їх водночас за свою маленьку і велику Батьківщину і не шукаючи кращого чогось у близьких і далеких закордоннях, бо скрізь добре, де нас немає, бо кожному своя сорочка ближче до тіла, бо чужа хата — не своя хата, бо лише у своїй см'ї, у своїй хаті, як заповідав нам Великий Тарас, і правда, і воля.

А ще. У багатьох із нас нині немає святих і дороговказів, а вони мають бути як оперта для душі, духу, долі. Нова фундація, яка ніщо бути як оперта для душі, духу, долі. Нова фундація, яка сформувалася і стала офіційно діяти на теренах Луганщини, їде не від помок і новація, а від вчаш чинностей. Нова фундація іменується «Братство шанувальників творчості Т.Г. Шевченка» і пропонує нашій людині повернутися до двох вічних джерел — «Біблії» та «Кобзаря».

Очюлив «Братство» добре знавчий і в області, і в Україні заслужений артист України Володимир Павлович КАЛАШНИКОВ. З ним і розмовляв наш кореспондент.

— Подібні братства засновані практично в усіх областях, ми, як це вже нерідко буває, стали в числі останніх. Що ж являє собою «Братство шанувальників творчості Т.Г. Шевченка»?

— Це позаполітичне громадське об'єднання, в лавах якого вже на сьогоднішній день є вчителі, робітники та хлібороби, художники, актори, лікарі, письменники, студенти, учні шкіл і ПТУ.

Ще раз наголошую: ми об'єднання позаполітичне, бо сьогодні є ще багато таких, хто прикривається цитуванням Шевченка, чинячи невідомі і облудні.

— А якщо так, то у вас і наміри відповідні. Так!

— Вони полягають у відродженні загальної любові до генія нашого народу, до його пророка, адже у його творчості можна знайти відповіді на найбільшчі питання сьогодення, знайти застереження, знайти те, що стане провідною зіркою, введе до світла, благополуччя, злагоди.

Тому ведення науково-пошукової роботи є для нас важливою справою.

— І доріканням, і гірким сарказмом звучать слова своєрідного гімну українців, де є слова, що народ перетворили (і він сам на те піддався) в те, «що у звітах населенням зветься». Слава Богу, не всі видірбили до такого, але багато таких є, в кого немає не тільки національної свідомості, а свідомість взагалі занульовується. Молява, нам би гроші та харчі хороші, а все останнє — дядькова справа. А дядько — чоловік лукавий...

— Кожний українець, якщо він свідомий цього, має гордість приналежності до народу, осяяного генієм Шевченка, його «Кобзаря», що став Біблією для нашого народу.

У тяжких покручах історії, поламааних і покотаваних доль сформувався пристосуванець, манкурт, українець «за графою в паспорті». Лише так було можна йому вижити, тому й маємо сумний наслідок, коли «своя сорочка ближче до тіла» сприймається лише в негативному для спільності розумінні, а інтереси обстоюються в межах власного носа.

— Володимире Павловичу, і все ж творча спадщина Тараса сьогодні є набутком не лише українців, бо він інтернаціональний у хорошому, а не шовіністичному тлумаченні цього поняття.

— Абсолютно з цим згоден. У творчості Кобзаря стільки вболівання, стільки любові до людей інших національностей, що недаремно, а швидше закономірно те, що це єдиний у світі письменник, пам'ятники якому зведено на всіх континентах. Звелі не лише наші емігранти, а народи всіх рас, віросповідань, кольорів шкіри як поборнікові країної долі і справжньої волі і українського, і всіх народів планети.

Поетична ж мудрість поета хвилос кожному людині незалежно від її національності, закликає до роздумів, осмислення сутності буття і власної ролі в ньому. Хвиліни і годієн спілкування з творчістю Великого Тараса є зоряними для душі, свідомості, вони поєднують буденне і високе, земне і небесне, наближають до Правди, до Бога.

— Добре сказано. Буде, певно ж, доречним і те, що убогість душі і духу нерозривно поєднується і є прямим відображенням чисто зовнішнього — убогістю життя. Справді хорошого його в нас ще ніколи не було, а ерзац-мінімум 70-х дехто називає тим, що ми не знали того, що жили при комунізмі», хоча той рівень життя відповідає у найкращій для нас роки 46-му місцю у світі...

— Для голого й сорочка є багатством, а кусень хліба з вареною ковбасою — мрією мрій. Це наша біда, що на найкращих у світі чорноземях і при непередчх і недурних лодах живемо все гірше й гірше. Немає у нас добрих поводирів, справжніх патріотів і вождів у нормальному сприйнятті цього слова. А де вони візьмуться, якщо витруювалася не тільки земля...

Геній же і велич Шевченка ще сповна не відкрилися нам, нашим дітям. І відроджуватися нам треба на своєму, а не в когось позиченому, нимось підказаному. Щодо становлення народної моралі, то «Кобзар» тут — настільна книга.

— Тож що конкретно в даному випадку робитиме «Братство»?

— Ми вже заручилися певною підтримкою владних структур нашого міста, керівництва області. Йдеться про обласний конкурс серед учнів шкіл, взагалі учнівської молоді до річниць з дня народження Т.Г. Шевченка. Він пройде за такими жанрами: читачим, вокально-музичним, драматичним. Буде й конкурс написання творів

на відповідну тему, конкурс юних поетів, образотворчих ілюстрацій до творів Кобзаря.

До якого такі змагання завершались в містах, у березні пройде обласний, а в квітні намічено провести свято-вечування.

— Хай же це стане святом весни, відродження, святом над сірим і безпросвітним будням. Святом з сонцем і цвітом, з добром зав'язю і добрими результатами.

Нам потрібно єднатися, полюбитися і шануватися, бо ми того варти.

— До цього «Братство» й прагне.

Розмовляв М. НОЧОВНИЙ

Підґрунтя для появи такого громадського об'єднання одиномудців дав Центр українознавства, що діяв у Луганському комерційному технікумі (тепер коледж) від 30.03.1994 р. по 01.09.1998 р. Очолювала його роботу заступник директора з виховної роботи Дора Тимошевська, маючи велику підтримку насамперед директора технікуму Віктора Резнікова, завуча Євдокії Коломойцевої, а також певної частини колег-викладачів та студентів. Центр українознавства був оазою, — так говорили його відвідувачі, — куди приходили, приїздили із шкіл і училищ, технікумів, інститутів м. Луганська й області школярі й студенти, вчителі й викладачі, методисти, художники, поети, журналісти та всі, хто мав спрагу вільно спілкуватися рідною українською, державною мовою.

Багато хто з них і об'єдналися в Братство, що було логічно.

Варто сказати дещо в подробицях про діяльність Центру українознавства, бо форми і зміст роботи зі студентською і шкільною молоддю були цікавими, в чомусь новими, і про що потрібно знати виховникам свідомих громадян України.

З утворенням Братства Центр мав вагомий духовний підтримку від його членів. Студенти і викладачі технікуму у Центрі українознавства отримували та поглиблювали свої знання з української мови й літератури, історії та культури України, зокрема її Слобідської частини, складовою якої є і Луганщина.

У Центрі українознавства силами ентузіастів була зібрана велика бібліотека відповідної літератури. Дещо було закуплено і технікумом (дирекція йшла на це свідомо, вишукуюючи кошти).

Частину рідкісної (українознавчої) літератури Центру українознавства в тимчасове користування було передано з українсько-канадського Центру «Відродження» у Луганську (завідував ним Володимир Єфанів). Тодішнім студентам технікуму вона стала у великій пригоді.

Передали літературу також:

- Луганське обласне об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім.Т.Г. Шевченка (голова Раїса Лук'ячук, член обласного проводу Олександр Соколовський);
 - Суспільна служба України (голова Олександр Панасюк);
 - обласний провід Конгресу українських націоналістів (голова Володимир Кук);
 - Канівський Національний Шевченківський заповідник (директор Ігор Ліховий).
- Надіслали літературу до Центру українознавства:
- Тернопільський крайовий Народний Рух;
 - Зі Львова — Міжнародний Центр Освіти, Науки і Культури Міністерства освіти України;
 - Львівське міське товариство «Просвіта» ім.Т.Г. Шевченка;
 - осередок «Просвіти» Львівського ПТУ № 22 (голова Стефанія Баб'як);
 - Львівський обласний осередок Всеукраїнського педагогічного товариства ім.Григорія Вашенка (голова секретаріату Оксана Гентош);

тут активно допомагали друзі Братства, громадські діячі зі Львова Степан Бала та Ірина Соловей, Софія Сніжко, Мирон Мاستикаш.

До речі, усі вони, а також меценати із США — доктор Євген Стецьків та доктор Ярослав Микулович — і сьогодні продовжують дбати про літературний фонд бібліотеки тепер уже (сподіваємося!) майбутнього Центру українознавства чи Українського Дому в Луганську. А він таки буде! — вірять усі українці Луганська.

Центр українознавства комерційного технікуму мав найтісніші зв'язки з уже згаданими раніше культурно-просвітницькими центрами Луганська, громадськими організаціями, а також з обласною бібліотекою для юнацтва, обласним українським музично-драматичним театром, обласною філармонією, обласним художнім музеєм, обласними органі-

заціями Всеукраїнських Спілок письменників та художників, навчальними закладами — Луганським будівельним технікумом транспортного будівництва, Луганським державним педагогічним інститутом ім.Т.Г.Шевченка (тепер університет), художнім та музичним училищами (тепер Луганський коледж культури та мистецтв), середніми школами № 21, 52, 59 м. Луганська, українською обласною гімназією (тепер лицей).

Художнє оформлення Центру українознавства, — цебто трьох аудиторій, коридорів II-го і III-го поверхів, кафе, — виконав художник Микола Макаренко) доповнювало його змістовне наповнення і створювало особливу ауру духовності.

В головній аудиторії всі матеріали були розміщені в 10 розділах з такими назвами:

I-й розділ — «Україно, Соборна Державо, сонценосна коліско моя!» — представляв малу України, навколо неї — герби земель України і слова Михайла Грушевського: «Україна не тільки для українців, а для всіх, хто живе на Україні, а живучи, любить її, а люблячи, хоче працювати для добра краю і його людності, служити їй, а не оббирати, не експлуатувати для себе».

II-й розділ — «Наша дума, наша пісня» — це книжкова виставка: про кобзарів, збірки Дум, українських народних і сучасних ліричних, патріотичних пісень, колясових, платівки з записами голосів відомих українських співаків: Соломії Крушельницької, Дмитра Гнатюка, Анатолія Солов'яненка, Назарія Яремчука та інших.

III-й розділ — «Етнографічні знахідки». У ньому були розміщені ті окремі речі культури і побуту населення різних районів Луганщини, які були зібрані викладачами і студентами: вишивані рушники і картини, прялка, рубель, праник, серп, деякі частини ткацького верстата, керамічні вироби тощо. Велику частину вишиванок передала колишня жителька селища Райгородка Новоайдарського району Луганської області Ганна Пилипівна Губанова через свою доньку — викладача технікуму Віру Варганову.

IV-й розділ — «Люби і знай свій край». Поетичні рядки Володимира Сосюри

«Донеччино моя! Твоїх вітрів дихання
Я відчуваю знов, як в ті далекі дні,
Коли квітки в росі солодкого світання
Над голубим Дніпром всіміхалися мені.
Немов душею п'ю твого труда весну я
У радості степів, у гомоні дібров,
І музику гудків твоїх я знову чую,
Донеччино моя, життя мого любов».

та Якова Щеголева

«А затихне вітер буйний —
Степ, мов камінь, не двинеться
І, як килимом багатим,
Весь квітками убереться.
Он нагнулась тирса біла,
Звіробій скрутив стебельця,
Червоні материнка,
Як зірки, горять козельці» —

обрамляли карту Донбасу та добірку книг: «Історія південно-східної України» (Петро Лаврів), «Історія Слобідської України» (Дмитро Багалій), «Лікарські рослини Донбасу», «Казки нашого краю», «Барви землі» (про рослинний світ луганського степу) та інші.

V-й розділ — «Пізнай себе у творчості».

Тут були виставлені студентські вироби ручної роботи (вишивки хрестом, гладдю, техніка макраме, різьба по дереву тощо).

VI-й розділ — «Домашні обереги», представлений кольоровими фотоматеріалами, де зображено хліб, піч, стіл; тут же тканий рушник, засушені квіти, що мають цілющі властивості, гроно калини, інші обереги.

Над V-м і VI-м розділами угорі висів великий вінок із яскравого жовто-фіалкового квіткового сухоостою нашого літнього степу, доповненого колосками жита і пшениці, до якого прикріплені різнокольорові стрічки згідно з існуючим канонічним правилом розташування кольорів-символів: у центрі — брунатна стрічка, що символізує землю-матінку; ліворуч і праворуч від неї — дві жовті — символ сонця; за ними ідуть із рі-

них сторін зелена світла і зелена темна — символи живої природи, краси й юності і т.д.

VII-й розділ — «Луганщина літературна».

У ньому зібрані були твори луганських поетів і письменників, що писали і пишуть українською мовою, а також усі роботи з літературного краєзнавства наших земляків.

VIII-й розділ — «Українська література, видана за кордоном»; це викладка книг, написаних в Україні і в українських діаспорах, а виданих у Канаді, США, Австралії тощо (постійно оновлювалась).

IX-й розділ — куточок Державної символіки незалежної України:

- Державний Прапор,
- Державний Герб,
- Державний Гімн.

X-й розділ — присвячений Тарасові Шевченкові: бюст Тараса Шевченка, виконаний луганським скульптором Петром Кізієвим і подарований Братству шанувальників творчості Тараса Шевченка; підбірка літератури — «Кобзарі» різних років видання, «Біографія Тараса Шевченка», інші книги про життя і творчість нашого поета; світлини, на яких — переможці обласного конкурсу «Іду з дитинства до Тараса» (про цей конкурс мова піде далі), сфотографовані біля пам'ятника Кобзареві на його могилі у Каневі, та їх відгуки про відвідини Канівського Національного Шевченківського заповідника.

У головній аудиторії Центру українознавства відвідувачі працювали над літературою та періодикою, могли слухати музичні записи, отримати консультації з будь-яких питань духовності України.

Наступні дві аудиторії Центру — кабінети української та зарубіжної культури й іноземних мов.

У них проходили виставки робіт луганських художників-професіоналів, студентів художнього училища та зустрічі з майстрами пензля, різця тощо.

Коридори теж несли естетично-художню і пізнавальне навантаження; тут постійно діяли виставки-композиції.

1. «Українська культура в контексті світової» (техніка колажу).

2. «Мова моя — солов'їна» — підбірка поезій інтимної лірики українських поетів і поетес, яка замінялася кожні 2-3 місяці.

3. «Українські вишиванки» (сорочки, рушники, інші вишивані речі із різних регіонів України, передані сюди викладачами, студентами, мешканцями міста Луганська).

А найперша виставка представляла вишивані та ткани роботи майстринь із родини студентки Олени Ларіної (із села Гречинське Новоайдарського району Луганської області).

4. «Скарби України» — це репродукції робіт художників Сергія Гановського і Марії Приймаченко в оригінальному оформленні.

5. Історико-літературно-мистецький календар (поновлювали щомісяця працівники бібліотеки Тетяна Горькова і Світлана Журба, залучаючи до оформлення студентів).

6. «Придивись до краси» — стенд, на якому естетично розташований поліграфічний друкований матеріал про красу української вишивки.

Приміщення кафе використовувалося для «Літературно-мистецької вітальні», у якій студенти технікуму зустрічалися з митцями Луганська та своїми однолітками — творчою молоддю.

Центр українознавства (без будь-яких перебільшень) був єдиним осередком духовності в області.

Тут проходили виховні заходи, спрямовані на пробудження і формування у студентської молоді національної самосвідомості, любові до звичаїв і традицій українського народу, його мови, культури:

- літературно-мистецьке свято «Подих рідної землі»;
- Свят-вечір, де був представлений студентський вертеп;
- літературно-громадська зустріч «На поклін до поета» (до дня народження Тараса Шевченка) за участю представників усіх національних об'єднань Луганська, які читали «Зповіт» нашого Пророка шістнадцятьма мовами народів світу;
- історичні конференції: до 400-річчя від дня народження Гетьмана України Богдана Хмельницького; до чергової річниці героїчної битви під Крутами; у них брали участь студенти і викладачі комерційного технікуму та педагогічного

інституту ім.Т.Г. Шевченка, вчителі шкіл м. Луганська (найактивнішого з них варто назвати — це Олесь Тихий, учитель історії Луганської СШ № 25);

- систематично відбувалися творчі зустрічі з луганськими поетами: Іваном Низовим, Григорієм Половинком, Ганною Гайворонською, Миколою Ночовним, Андрієм Медведенком, Леонідом Стрельником, письменниками-журналістами: Дмитром Боярчуком, Олександром Шевченком.

Коли ж Центр українознавства став і юридичною адресою Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка (18 липня 1996 року) і багато заходів уже проходило за підтримки Братства, робота стала ще активнішою, вагомішою, продуктивнішою.

Художники-професіонали самі виявляли велике бажання представити свої роботи для ознайомлення студентської молоді з прекрасним. Тому вдалося розгорнути у технікумі міні-виставки робіт таких художників і скульпторів-луганців: Олександра Дудника, Василя Барабаша, Олександра Редькіна, Петра Кізіяова, Вадима Коробова, Віктора Скубака, Анатолія Бондаря, Миколи Макаренка, Людмили Безпружної, Олени Володарської, Олени Гарбузової, майстра вишивання — вчителя Віктора Плескуна.

Виставки змінювалися майже щомісяця.

Після перегляду тієї чи іншої виставки студенти писали відгуки, прагнули якомога ширше і яскравіше висвітлити в них свої враження (більшість писали українською мовою), а потім вручали ці твори-мініатюри творцям краси. Треба в ці хвилини бачити радісні обличчя молоді і просвітлені, усмінені очі майстрів, які, взаємно збагатившись, відчували, що потрібні один одному. Ось так краса врятовує світ!

Не відставали від професіоналів і юні обдарування. Чотири роки поспіль зустрічалася творча молодь художнього училища на своїх виставках у комерційному технікумі зі своїми ровесниками — шанувальниками образотворчого мистецтва молодих. Натхненню залучала своїх учнів до такого спілкування викладач художнього училища Лідія Рубченко, яка часто сама допомагала їм в оформленні виставок, невтомно надавала творчого настрою. Іноді для влаштування виставок використовували комп'ютерний клас. Тоді згадували відомо-

популярний крилатий вислів 60-х років: «І фізики, і лірики». Картини прикрашали аудиторію, вигідно доповнювали комп'ютери і нікому не заважали. Це пробуджувало до творчих змагань і студентів технікуму. Вони часто з власної ініціативи готували концертні програми, літературно-музичні вечори, де читали поезії інтимної лірики, у супроводі гітари виконували пісні і, безумовно, частували чаєм, тістечками, печивом, які приготували власноручно.

Студенти радо готувалися до виступів у молодіжній програмі обласного радіо: там читали поезії луганських поетів, співали у вокальному гурті. Радіожурналісти Галина Пискун і Василь Якович також були задоволені таким спілкуванням зі студентською молоддю.

До речі, творчий зв'язок із музичним училищем проявлявся в тому, що вокальним гуртом у технікумі постійно керували студенти старших курсів училища (ця традиція зберігається й досі). А викладач української мови та літератури цього навчального закладу Надія Стецюк зі своїми вихованцями запрошувала студентів технікуму переглянути літературно-музичні композиції за творчістю Ліни Костенко, Лесі Українки, до свят за народним календарем, приходили й на гостини до технікуму. Перейняли вони також естафету виступів на обласній молодіжній радіохвилі.

Центр українознавства започаткував тоді роботу клубів: для юнаків — «Сучасні лицарі» (постійно керував ним викладач соціальних дисциплін Артур Курочка); для дівчат — «Шляхетні дівчата».

По-справжньому цікаві зустрічі з шляхетними жінками відбувалися у наших юнок:

- із Заслуженим працівником охорони здоров'я України Вікторією Могильною;
- з луганською співачкою, Лауреатом Всеукраїнського Фестивалю «Червона рута-93» Анжеолою Малушею;
- співачкою Луганської обласної філармонії, Лауреатом кількох Всеукраїнських співочих конкурсів Наталією Коломойцевою;
- працівником обласної бібліотеки для юнацтва Наталією Расторгуєвою;

- керівником гуртків української вишивки Луганського міського Центру дитячої творчості Валентиною Кривоніс та іншими.

На запрошення Центру українознавства і Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка свою творчу роботу — п'єсу «Стіна» (автор Юрій Щербак) студентам технікуму показали учасники аматорського театрального колективу «Первоцвіт» (складався із студентів факультетів географічного та української філології Луганського педінституту), що вже має сьогодні звання народного. Керівник цього колективу — палкий вболівальник за українську справу, артистка і завідуюча літературною частиною Луганського українського музично-драматичного театру Віра Тимошенко.

У Центрі неодноразово з творчим візитом були і школярі Луганської міської гімназії № 52 (директор Олексій Левченко, заступник з виховної роботи Олена Єфанів).

Хто із відомих людей України приїздили до Луганська, обов'язково прагнули завітати до цієї Світлиці, української оази Луганської області.

Свого часу (березень 1997 р.) побував тут і поет Іван Драч (нині Голова Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення), і пан Степан Горлач (вересень 1994 р., вересень 1997 г.) — українець із Канади, який пішки перетнув новонароджену незалежну самостійну Україну з півночі на південь та із сходу на схід, хрестами позначивши свій шлях, письменник, автор дорожнього щоденника «Хрестини незалежності», книги «Приповідки й афоризми канадських українців» та ін.

Гостював у дні відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові (24-25 травня 1998 р.) і пан Василь Верига — заступник Президента Світового Конгресу Українців.

У червні 1997 р. знову ж таки у Центрі українознавства був започаткований обласний осередок Всеукраїнської і Всесвітньої жіночої організації Союз Українок, де була присутня голова Союзу Українок з Києва Алена Пашко. Цей осередок працює і нині, очолює його Яна Колесник — учителька української мови та літератури Луганської СШ № 48. Активним ядром осередку стали жінки — члени Братства, вчителі за фахом: Ніна Покришка, Ольга Євсюкова, Людмила Коті-

левська, Єлизавета Колесникова, Олена Ходус, Ольга Бабич, Людмила Порохня, Галина Коваленко.

Братство шанувальників творчості Тараса Шевченка підтримує ще одну громадську організацію — обласний осередок Всеукраїнського Педагогічного Товариства ім. Г. Ващенко, яка утворилася при Центрі українознавства у вересні 1995 р., головою її обрали керівника Центру Дору Тимошевську.

Про Центр українознавства відгукувалася місцева преса: насамперед луганська міська газета «Жизнь Луганська», завдяки журналістці Галині Корнілової, що дуже вболівала за відкриття Центру і надалі підтримувала всі цікаві справи, виховні заходи, які народжувалися і проходилися там.

11 березня 1994 р. — «Суспільна служба України подержит морально и материально».

18 квітня 1994 р. — «Центр українознавства» открылся в Луганском коммерческом техникуме.

6 січня 1995 р. — Студенческий вертеп.

13 січня 1995 р. — Под знаком согласия.

4 січня 1996 р. — Презентація. Чудові фарби.

25 квітня 1996 р. — С признанием в любви.

Газета «Луганская правда» — в ній були публікації журналістки Белли Бланк:

26 січня 1995 р. — Новое в образовании: Центр украинской культуры.

28 березня 1995 р. — «Заповіт» на всех языках.

3 жовтня 1995 р. — Вернисаж в украинском Центре.

25 квітня 1996 р. — Восхождение. Луганский Центр украинской культуры.

14 травня 1996 р. — День матери в украинско-канадском Центре «Відродження».

19 вересня 1996 р. — Праздник цветов.

«Наша газета» друкувала:

4 березня 1995 р. «А душі прагнуть висоти» (журналіст Микола Ночовний)

21 червня 1995 р. «Пробудити «золоте зерно душі» (кореспондент В. Сивокінь).

17 серпня 1996 р. «Покликання справжнього педагога» (кореспондент К. Володимиров).

Про Центр українознавства писали:

- Бюлетень Української Інформаційної Служби № 14/138, 28 березня — 3 квітня 1996 р. (про конференцію вчителів української мови та літератури шкІл м. Луганська, присвячену знайомству з педагогічною спадщиною Г. Ващенко, яка пройшла на базі Центру українознавства Луганського комерційного технікуму).

- «Педагогічна газета» № 1 від 5 березня 1996 р., м. Луганськ:

Хроніка (про роботу Центру українознавства Луганського комерційного технікуму).

- Всеукраїнська «Педагогічна газета», № 6 — червень 1995р.

Українознавство на Луганщині (Автор Надія Таран, доцент кафедри української літератури Луганського педагогічного інституту).

- «Слово «Просвіти», лютий 1996 р. Особлива думка (Д. Тимошевська, заступник директора з виховної роботи Луганського комерційного технікуму).

На обласному радіо висвітлювали роботу Центру українознавства, а потім і діяльність Луганського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка журналісти Олександр Кошак, Василь Якович, Галина Піскун, Олександр Шевченко, режисер звукозапису Віра Овчаренко-Івко; на обласному державному телебаченні творчі співпрацювали з журналістами Тетяною Дейнегіною, Оленою Добіною, операторами Олександром Пичугіним, Сергієм Ковальовим.

Центр українознавства відіграв важливу роль у національно-патріотичному вихованні студентської молоді комерційного технікуму та інших навчальних закладів; школярів м. Луганська й Луганської області, у згуртуванні патріотичних сил української інтелігенції в період духовного відродження нашої незалежної України.

Проте не всім чиновникам при владі це було до вподоби.

1 вересня 1998 року Центр українознавства після приходу нового керівництва до Луганського комерційного технікуму (тепер коледжу) змушений був припинити свою діяльність.

Розділ II

Та повертаємося до діяльності Луганського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка. Хоч щільний рік громадське об'єднання працювало не зареєстрованим офіційно, це не перешкоджало його активній діяльності. Ось чому в успіх розпочатих організацією справ люди повірили.

Братство було зареєстроване управлінням юстиції в Луганській області — Свідоцтво № 188 від 16.07.96 г. У наступні 10 днів були виготовлені печатка, штамп (макети печатки, штампу, емблеми, бланк, конверт художньо оформив за власною ініціативою, безкоштовно художник Анатолій Бондар). Надрукував бланки і конверти безкоштовно Володимир Колісниченко, вболівальник за наші громадські справи (працював на той час у Луганському Центрі технічної інформації), допомагав і в подальшому в друкуванні й розмножуванні окремих матеріалів Братства.

Кошти на виготовлення печатки, штампу, на інші витрати, пов'язані з реєстраційними процедурами, дав луганський скульптор Іван Чумак, член Братства, автор майбутнього пам'ятника Тарасові Шевченкові в Луганську.

Прискорення роботи з виготовленням печатки і штампу нашої організації було викликано необхідністю швидше відкрити рахунки в банку, куди б надходили благодійні внески на спорудження монумента нашому Кобзареві.

Для відкриття рахунку Братство вибрало Обласну дирекцію АК Укрсіббанку, бо її директор Павло Нестеренко — теж прихильник справи зведення пам'ятника в нашому обласному центрі. За його розпорядженням 01.08.1996 р. був безкоштовно відкритий поточний рахунок в українських гривнях. На ці події відкупилася міська газета «Жизнь Луганська» 22.08.96 р. заміткою «Меценати. Братство мужає».

МЕЦЕНАТЫ БРАТСТВО МУЖАЕТ

В Луганске и области все большую известность обретають добрыя дела областного братства почитателей творчества Тараса Шевченко. Конкурсы для школьников, методические материалы в помощь учителям, встречи с писателями и, наконец, участие в сборе средств на памятник великому Кобзарю, который будет сооружен в Луганске.

На днях, в канун пятилетия независимости Украины, у братства появился свой счет в банке. Сегодня это процедура, требующая средств. На помощь пришла Луганская областная дирекция АК Укрсоцбанка (директор Павел Нестеренко), бесплатно открывав текущий счет для создания фонда на памятник Шевченко. А первый взнос сделал частный юрист, человек с демократическими взглядами, активный сторонник державности и независимости Украины, член братства Иван Шмигельский. Важно, что за ним последовали и другие члены братства.

Есть надежды на благотворительный порыв всех, кому дорога память Тараса Шевченко — великого сына украинского народа. Для них сообщаем: счет №001700525, идентификационный код 24189677 Луганского областного братства почитателей творчества Тараса Шевченко в Луганской областной дирекции АК Укрсоцбанка, МФО 304018 код 09304010.

Спонсорські кошти 15 млн. купонів (тоді були такі гроші) для реєстрації Братства віднайшов Володимир Єфанів, завідуючий Луганським українсько-канадським культурно-освітнім Центром «Відродження».

Допомогу в підготовці Статуту Братства відповідно до Закону України «Про об'єднання громадян», у його друкуванні, засвідченні, підготовці документів у час утворення Братства і в наступний період його діяльності надавав і продовжує надавати член Братства Іван Шмигельський; тепер очолює Луганську обласну організацію Народного Руху України.

Серед засновників Братства під час оформлення реєстраційних документів були вказані особи

- у керівному органі:
 - Володимир Калашников — голова Братства, артист обласної філармонії, тепер народний артист України;
 - Дора Тимошевська — заступник голови Братства; заступник директора з виховної роботи Луганського комерційного технікуму;
 - Ольга Євсюкова — секретар; викладач української мови та літератури Луганського будівельного технікуму транспортного будівництва, заслужений учитель України;
- список засновників:
 - Микола Ночовний — власний кореспондент газети «Наша газета»;
 - Богдан Пастух — ветеран педагогічної праці, Великої Вітчизняної війни, Почесний голова обласної організації Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім.Т. Шевченка;
 - Іван Чумак — скульптор, заслужений художник України, Лауреат Державної (тепер Національної) премії України ім.Т. Шевченка;
 - Олександр Шевченко — редактор просвітницьких передач обласного радіо;
 - Іван Низовий — голова обласної організації Спідки письменників України;
 - Олександр Дудник — художник, член Спідки художників України.

Протокол загальних зборів від 20 червня 1996 р.

Розділ III

Найперше завдання, яке поставили перед собою члени Братства, — домогтися підтримки Луганської облдержадміністрації у проведенні щорічного обласного конкурсу «Іду з дитинства до Тараса» серед учнів шкіл і профтехучилищ, студентів технікумів, коледжів, інститутів, присвяченого життю і творчості українського Пророка — Тараса Шевченка. Це сталося завдяки клопотанням насамперед голови Братства Володимира Калашникова, що виходив по всіх чиновницьких кабінетах, аж поки були зібрані всі підлиси. Дякувати треба й Людмилі Александровій — тодішньому начальникові Головного управління освіти Луганської облдержадміністрації, що не відсахнулася від ідеї проведення конкурсу, сприяла цьому, — і вже взимку 1995-1996 навчального року конкурс відбувся. Підтримав цю справу і наступник її Віталій Курило.

Три роки поспіль школярі, учнівська, студентська молодь Луганської області долучалися до більш глибокого вивчення Літературної та художньої спадщини нашого Кобзаря, переймаючись неабиякою зацікавленістю до цієї виховної акції.

У розпорядженні Голови Луганської облдержадміністрації Г. Фоменка від 21.10.96 р. «Про проведення щорічного обласного конкурсу «Іду з дитинства до Тараса» конкурс було названо ще й традиційним.

Творче змагання відбувалося за кількома номінаціями: науково-дослідницькі роботи; твори-роздуми учнів, студентів за життям і творчістю Т.Г. Шевченка; власні поетичні доробки юних учасників конкурсу про українського Велета; художні ілюстрації до творів народного поета; тематична творчість співаків-солостів та виконання тематичних творів на різних музичних інструментах; художнє читання творів Кобзаря; інсценізація за мотивами творів Тараса Шевченка.

Міські, районні тури конкурсу завершувалися обласним відбірковим (щорічно у березні), а вже у квітні — заключний концерт і нагорода переможців у всіх номінаціях, активних учасників і організаторів конкурсу Пам'ятними Грамотами Братства і Головного Управління освіти облдержадміністрації

(ескіз Грамоти виготовив луганський художник Олександр Дудник), книжковими подарунками (тільки українськими книгами).

Упродовж трьох років проведення конкурсу «Іду з дитинства до Тараса» 90 школярів і студентів області, хто посів був у конкурсі перші місця, були нагороджені також поїздкою до Канева, до могили Великого Кобзаря. Відгуки про відвідини Канівського Шевченківського національного заповідника були неповторно хвилюючими. І підтвердження тому — ці приклади.

ВІДГУКИ УЧНІВ-ПЕРЕМОЖЦІВ ОБЛАСНОГО КОНКУРСУ «ІДУ З ДИТИНСТВА ДО ТАРАСА...» — ПРО ВІДВІДУВАННЯ МОГИЛИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА І КАНІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАПОВІДНИКА

«Вдячна керівникам Товариства шанувальників творчості Тараса Шевченка за те, що вони надали нам таку чудову можливість з'їздити до Канева, поклонитися поету».

(Ольга БОНДАР, 9 клас, Милуватська СШ Сватівського району)

«На мій погляд, кожний справжній українець обов'язково повинен відвідати ці святі місця».

(Ганна БРАЗДЛЕЙ, СШ № 48, 9 клас, м. Луганськ)

«Звичайно, в школі нас так глибоко не знайомили з життям і творчістю Шевченка. Тому приємно було спілкуватися з такими освіченими людьми, як Віктор Савич Тарахан та Михайло Єфремович Тищенко; вони так багато розповіли про Тараса Шевченка та Канів, тутешню природу».

*(Троїцький район, Троїцька СШ №1, 11-в клас,
Олена ОХТИРСЬКА)*

«Я сама не українка, но мне нравятся Украина. Я горжусь, что побывала на могиле Т. Шевченка».

(О. ПИВОВАРОВА, Слов'яносербський район)

«Все побачене переповнює душу. Вранці, коли ми вийшли до могили Тараса Григоровича Шевченка, побачили Дніпро, ліси, поля на багато кілометрів навколо, в мене захопило подих: такого я ще не бачила ніколи!»

Відчувавши себе частинкою природи, усвідомлюєш, що письменник краще, ніж будь-хто, розумів зв'язок людини з землею.

Хочу подякувати луганцям, які роблять усе, щоб донести творчість Шевченка до нас, донести так, щоб ми зрозуміли та оцінили її по-справжньому вже в нашому віці.

Спасибі Вам за те, що ми у Каневі».

(Олеся ШВЕЧИКОВА, СШ №2, 11 кл., м. Луганськ)

«Як я ступила на Канівську землю — відразу відчула дух Шевченка».

(Тетяна ЛЕОНОВА, СШ №18, 8-А кл., м. Луганськ)

«...Поїздка до Канева, безумовно, залишила багато вражень і спогадів. Канів віддав мені частину своєї культури, історичного духу минулих століть...»

«...Особливі почуття виникли тоді, коли ми, стоячи біля могили Шевченка, слухали «Заповіт» і дивилися вгору, ніби в живе обличчя поета».

*(Яна ШАБЛІНКО, м. Рубіжне, 11 кл.,
Рубіжанський ліцей)*

«...Могила Шевченка — висока, з неї видно широкий, красивий Дніпро. Перші дулики, які промайнули в моїй душі: «Я стою біля могили і дивлюся на свою рідну Батьківщину очима Тараса, який

заповідав, щоб його поховали саме на цьому, величому священному місці. Мені здається, що я птах, який хоче полетіти над Дніпром, над Україною, донести до людей твій настрій, що охопив мою душу, моє переповнене щастям серце».

*(Інна НІКІТИНА, 10-А кл., Луганська обласна
українська гімназія)*

«Сьогодні й ми схилили голови перед величчю Тараса, що є справжнім джерелом нашої духовності».

«...У Шевченкові я особисто обчужу безсмертя всієї нашої України і вже для себе зрозумів одну просту істину: кожен, хто не охопив серцем і душою, кому не байдужа доля нашої української землі, приїде сюди та вклониться геніальному співцеві народної правди і свободи».

(Павло ДМИТРИЄВ, 11 кл., СШ № 52, м. Луганськ)

Відгукувалася на цю зовсім нову, але таку необхідну патріотично-виховну й величчю-духовну справу і місцева преса.

«Жизнь Луганска»

№ 17 (277) 25 апреля 1996 г.

«...ІДУ З ДИТИНСТВА ДО ТАРАСА»

17 квітня 1996 року в приміщенні педагогічного інституту відбувся обласний конкурс, присвячений пам'яті Т.Г. Шевченка «...Іду з

дитинства до Тараса». У ньому брали участь гурткиві миського дитячого культурно-технічного центру. В номінації «Образотворче мистецтво» нагороджені діти гуртка української вишивки (керівник В.В. Кривоніс). Серед авторів творів образотворчого мистецтва за I місце нагороджена Олена Швечикова, учениця 11 кл. СШ №2; за II місце — Тая Кузьменко і Катя Коновалова, учениці 3 кл. СШ №20; за III місце нагороджена Наташа Бондаренко — учениця 6 кл. СШ №2.

Крім того, Олена Швечикова нагороджена грамотою і безкоштовною екскурсійною путівкою до м. Канева.

За зайняті II і III місця діти нагороджені грамотами і подарунками. Учасників привітав ректор педагогічного інституту Климов. Організатори конкурсу — братство шанувальників пам'яті Т.Г. Шевченка та управління освіти обидержадміністрації.

«Наша газета»

29 травня 1996 р.

ПОЇЗДКА ДО КАНЕВА

Відбулася поїздка до Канева переможців щорічного обласного конкурсу серед учнів загальноосвітніх шкіл, присвяченого творчості Тараса Шевченка та шануванню його пам'яті «...Іду з дитинства до Тараса».

Обласна державна адміністрація виділила для цієї поїздки 265 млн. карбованих. Тридцять двохток та хлоп'ят із різних міст та районів області відвідали цей мальовничий куточок України. Немов зачаровані, діти стояли на Тарасовій горі — біля славнозвісного музею-заповідника «Могила Т.Г. Шевченка». У просторих залах літературно-меморіального музею зібрані численні документи та матеріали про життя і творчість Великого Кобзаря.

Сподобалась дітям і бібліотека-музей А.П. Гайдара, який загинув у бою неподалік м. Канева 1941 року.

Проживали діти у Канівському державному заповіднику, митувалися красивими цього мальовничого куточка. Побували і в Успенському соборі, який був побудований ще в 1140 році.

Батьки і діти висловлюють ширю подяку обидержадміністрації за цю чудову поїздку.

*Л. КОТИЛЕВСЬКА, інспектор-методист відділу
загальної середньої освіти управління освіти*

«Наша газета»
18 червня 1997 р.

СВЯТО СПІЛКУВАННЯ З ДУХОВНІСТЮ

Цими днями вже другий рік підряд (хотілося б сподіватися, що це народжується добра традиція) група дітей Луганщини — лауреатів обласного конкурсу «...Іду з дитинства до Тараса» здійснила поїздку до Канева. Тридцять щасливців віком від 12 до 18 років побували, за їхніми ж словами, у самому серці України, в духовному началі нашої культури.

Не вічитуючи з підручника, а реально відчували діти духовну єдність з рідною землею життя і творчості Великого Кобзаря, коли піднімалися по східниках на Тарасову гору і слухали слова безсмертного «Заповіту».

...Канівський заповідник, маєток Максимовича, дуб Шевченка. Враження, емоції. «Вся краса Канева від того, — написала у своєму відгуку про поїздку учениця Ровеньківської СШ №9 Аліна Горгульова, — що по цій землі ходив наш Тарас, сюди, де б він не був, линули його крилаті думки».

У цьому священному місці діти ще раз переконалися у величчю української землі, незборимості нашого духу. Студентка Луганського комерційного технікуму Яна Плохотенко написала: «Те, що довелося побачити нам у цих краях, вселило віру в те, що дух український не зламати нікому й ніколи!»

А ось ще один з дитячих відгуків: «Хотілося б одночасно зібратися на могилі Шевченка всіх українців, щоб загоїти наші національні рани, щоб пообіцяти Великому Кобзареві: ми обов'язково побудуємо Україну такою, якою він хотів її бачити...»

Я ж, керівник групи, просила на могилі Шевченка вибачення за себе і багатьох українців Луганщини за те, що ми в нашому краї нехтуємо українською мовою, мало знаємо Шевченкове слово, недостатньо шануємо рідну Україну.

Лише два дні наша група перебувала на благословенній землі Черкащини, а скільки побачено, пережито, відчуто!.. Діти побували в музеї Т.Г.Шевченка та Успенському соборі, в Місцевій гімназії та музеї природи, здійснили екскурсію по Каневу та мали зустріч з кобзарем Володимиром Горбатюком.

Вся наша поїздка стала святом спілкування з духовністю. Сподіваюсь, що все, пережите дітьми, проросте добром у їхніх серцях.

Всі, хто був причетний до цієї подорожі, висловлюють щире вдячність обласній державній адміністрації за матеріальну допомогу, завдяки якій стала можливою ця поїздка, а також за постійну підтримку благодійної діяльності обласного Братства шанувальників творчості Т.Г.Шевченка, яке проводить конкурс «Іду з дитинства до Тараса».

О. ЄВСЮКОВА, викладач української мови та літератури Луганського будівельного технікуму транспортного будівництва, заслужений учитель України.

«Луганська правда»

14.11.96 р.

«ІДУ З ДИТИНСТВА ДО ТАРАСА»

Как известно, в прошлом году среди учащихся школ и студентов проводился обласний конкурс, посвященный творчеству Т.Г.Шевченко. Его инициатором стало Братство почитателей творчества великого Кобзаря. Мы попросили председателя этого общества заслуженного артиста Украины Владимира Калашникова рассказать об особенностях этого ежегодного конкурса.

— Владимир Павлович, прежде всего, скажите, пожалуйста, удовлетворены ли вы и ваши коллеги результатами прошлогоднего конкурса? Ведь его наработки должны стать достоянием и нынешнего зрителя?

— Начало действительно обнадеживающее. Конкурс, в первых, принял большой размах, во-вторых, обнаружил глубинные знания учащихся творчества Тараса Шевченко, выявил среди них немало одаренных.

— Нынешний конкурс имеет свои особенности?

— Одна из них — это то, что он проводится под эгидой облгосадминистрации, и оргкомитет возглавляет заместитель председателя В.М. Иванов, положение о конкурсе утверждено председателем облгосадминистрации.

Конкурс будет проводиться по номинациям: научно-исследовательские работы, сочинения учащихся, студентов, собственные поэтические пробы пера о Т.Г.Шевченко, иллюстрации к его произведениям, тематическое творчество певцов-солистов, исполнение музыкальных произведений на разных инструментах, художествен-

ное слово, инсценизация по мотивам произведений великого Кобзаря.

— Как будут отмечены победители конкурса? Память об участии в нем останется на всю жизнь.

— Победителям конкурса будут вручены дипломы, грамоты, книги «Кобзарь», по истории Украины, народоведению, украинских поэтов, словари, а также значки и, конечно же, как и в прошлом году, состоится поездка в г. Канев.

Владимир Калашников стал сам первым участником конкурса. Недавно он успешно гастролировал на Львовщине с программой, посвященной творчеству Т.Г. Шевченко.

Белла БЛАНК

«Наша газета»

26 квітня 1997 р.

«ІДУ З ДИТИНСТВА ДО ТАРАСА»

Кілька місяців на Луганщині тривав конкурс «Іду з дитинства до Тараса», проводжуваній традиційно щороку обласним Братством шанувальників творчості Тараса Шевченка серед школярів та студентської молоді з метою пропаганди безсмертної спадщини Великого Кобзаря та сприяння розвитку творчості юних талантів.

Після відбіркових турів конкурсу, що пройшли в усіх навчальних закладах області, відбулося творче змагання кращих конкурсантів у містах і районах, потім його переможці з'їхалися на обласний конкурс, щоб визначити його лауреатів.

І ось ціли днями у приміщенні обласного драматичного театру відбувся заключний концерт переможців обласного конкурсу. Із хвилюючими словами привітань до щасливих лауреатів звернулися начальник головного управління освіти облдержадміністрації В.С.Курило, начальник управління культури та мистецтв облдержадміністрації народний артист України М.В. Голубович, голова обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка народний артист України В.П.Калашников, відомі педагоги, письменники, художники.

Під час концерту були оприлюднені загальні підсумки обласного конкурсу. Його переможцями та призерами визнано 117 юних талантів, відзначених пам'ятними призами, а 25 із них (кращі серед кращих) удостоїлися права на поїздку до Канева, на могилу Великого Кобзаря. Кор. «НГ».

Супроводжували дітей у цих поїздках члени Братства:

У 1996 році — Людмила Котілевська, спеціаліст Головного управління освіти Луганської облдержадміністрації;

Дора Тимошевська — керівник Центру українознавства Луганського комерційного технікуму, заступник директора з виховної роботи;

Ольга Рудіна — учитель української мови і літератури СШ № 52 м. Луганська, керівник міського об'єднання вчителів української мови та літератури;

у 1997 році — Людмила Котілевська — від Головного управління освіти облдержадміністрації;

Ольга Євсюкова — викладач української мови і літератури Луганського будівельного технікуму транспортного будівництва;

Єлизавета Колесникова — учитель української мови і літератури СШ № 59 м. Луганська;

у 1998 році — Людмила Котілевська (керівник);

Ніна Лапта — учитель української мови і літератури Луганського медичного ліцею;

Н.Фисенко — учитель української мови і літератури СШ №21 м. Луганська.

Ті відвідини Кобзареві могили у Каневі дітьми найсхіднішої області України працівники Шевченківського Національного заповідника сприймали із захопленням, щороку відзначали організованість і відповідну духовну підготовку, настроєність учасників поїздок. Наші юні представники Луганського краю передали до музею свої кращі твори-роздуми, власні поезії, художні роботи до творів Т.Шевченка, відеофільми про заключні концерти, аудіозаписи творів Тараса Шевченка у виконанні народного артиста України Володимира Калашникова, Голови Луганського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка; книги «Зі словом на Ви» (автор Володимир Калашников) та «Ладо моє» (збірку поезій інтимної лірики українських поетів XX століття, упорядковану членами Братства Володимиром Калашниковим та Дорого Тимошевською), що були видані за сприяння облдержадміні-

страції Братством і безкоштовно передані через відділи освіти в усі школи міст і районів області.

Дирекція музею Тараса Шевченка в Каневі (директор Ігор Ліховий) уже готувала до відкриття в музеї окремого стенду, де в хронологічно упорядкованій системі були б виставлені роботи дітей Луганщини — учасників конкурсу «Іду з дитинства до Тараса». Але четвертій поїздки дітей до Канева вже не було, тому й припинився зв'язок з адміністрацією заповідника, музею.

Та маємо нагоду назвати всіх працівників музею на чолі з директором Ігорем Ліховим, хто піклувався про прийом нашої дитячої делегації: вони турбувалися і про харчування, і про нічліг, насамперед продумували духовну програму, насичували кожну хвилину цікавинками. Подяка велика Вам, шановні пане Ігоре, пане Вікторе Тарахан, пане Людмило Сагайдак, пане Михайле Іщенко, та всім кавіцям, що зустрічалися з юними луганцями і передавали їм частину своєї теплоти.

Щорічно в журі конкурсу на громадських засадах працювало багато членів Братства і просто бажаючих:

у I-ій номінації — «Твори-роздуми, дослідження за життям і творчістю Тараса Шевченка, власні поетичні твори, присвячені Кобзареві» —

Єлизавета Колесникова, Ольга Євсюкова, Людмила Порохія, Яна Колесник, Олександра Самарцева;

у II-ій номінації — «Художнє читання творів Тараса Шевченка та власних поезій учасників конкурсу, присвячених Кобзареві» —

Людмила Котілевська, Віра Тимошенко, Єлизавета Колесникова, Олександра Самарцева;

у III-ій номінації — «Музичні твори на слова Тараса Шевченка, українські народні пісні, пісні про Кобзаря у виконанні вокальних ансамблів, вокалістів, колективів народних інструментів» —

Наталія і Юрій Коломойцеви, Анжела Малуша, Ольга Рудіна, Алла Кустова;

у IV-й номінації — «Художні твори — ілюстрації до поезій Тараса Шевченка, вироби декоративно-ужиткового мистецтва» —

Вадим Коробов, Галина Бистрюкова, Веніамін Єгоров, Олена В'ячеславова, Ганна Капканець, Валентина Кривоніс.

Надзвичайно хвилюючими були заключні концертні фестивалі, над якими працював режисер телебачення Степан Криль, а відбувалися вони в Актовій залі Луганського педагогічного інституту імені Тараса Шевченка і в приміщенні Луганського обласного драматичного театру.

Залишили на згадку майбутнім поколінням юних луганців фільми про заключні концерти конкурсантів тележурналісти Тетяна Дейнегіна та Олена Добина, телеоператори Олександр Пичугін та Сергій Ковальов.

З першого року проведення обласного конкурсу «Іду з дитинства до Тараса» (за рішенням Головного управління освіти облдержадміністрації) його методичним центром став Центр українознавства комерційного технікуму, куди направляли найкращі роботи учасників міських, районних турів, тут працювали журі різних номінацій. Адміністрація технікуму сприяла тому, щоб створити всі умови для проведення заключного туру конкурсу.

На жаль, з уже відомих причин, про які йшлося, пов'язаних з припиненням матеріальної і моральної підтримки від облдержадміністрації, з вересня 1998 року проведення обласного творчого конкурсу «Іду з дитинства до Тараса» стало неможливим.

На останнє звернення Братства до заступника Голови Луганської облдержадміністрації пана В. Надраги (він же голова Луганської обласної організації НДП) про надання допомоги у проведенні конкурсу, — грудень 1998 р., — поступила лише усна обіцянка, яка залишилася без конкретної дії.

Розділ IV

Братство шанувальників творчості Тараса Шевченка долучалося до багатьох справ, пов'язаних із діяльністю інших громадських організацій, об'єднань, підтримувало їх ініціативи, сприяло проведенню спільних заходів.

Так, у співпраці з відділом культури Луганського міськвиконкомом (завідуючий Юрій Коломойцев) у листопаді 1997 р. на базі Центру українознавства був проведений великий творчий вечір, присвячений пам'яті визначного луганського музиканта Юрія Брильова. У вечорі брали участь інструментальні колективи музичних шкіл міста Луганська, Луганського будівельного технікуму транспортного будівництва, СШ №21, 52, 59, Луганської української гімназії. Зворушила зустріч з дружиною Юрія Брильова, перегляд відеofilmу про його творчі виступи в Україні й за кордоном, спогади про талановитого музиканта радіожурналіста Василя Янковича, завідуючого українсько-канадським центром Володимира Єфаніва збагатили цю вельмилюдну акцію.

А ще на завершення вечора були вручені музично-книжкові та солодкі подарунки всім учасникам, про що поділи і Братство, і відділ культури.

Ця організація пам'ятає небайдужих, щирих шанувальників українського слова — митців, педагогів, просто своїх активістів — у їх визначні, святкові дні. Братство вітало з різними ювілеями вчителів Єлизавету Колесникову, Яну Колесник, Дору Тимошевську, Богдана Пастуха, Ольгу Євсюкову, радіожурналістів Василя Янковича, Олександра Шевченка, поетів Івана Низового, Григорія Половинка, Василя Голобородька, громадських діячів Володимира Литвіна, Володимира Єфаніва, художника Олександра Дудника, скульптора Івана Чумака та інших.

За активну участь в організації і проведенні дитячого конкурсу «Іду з дитинства до Тараса» облдержадміністрація (з подання Братства) до 5-ї річниці Незалежності України відзначила Почесними грамотами і матеріальними винагородами

96 причетних до цієї виховної акції працівників освіти, культури та обласної адміністрації, зокрема заступника голови обласної адміністрації Володимира Іванова, начальника Головного управління освіти Віталія Курила і начальника фінансового управління Валентину Татарчук.

Братство шанувальників творчості Тараса Шевченка разом з обласним осередком Всеукраїнського Педагогічного Товариства ім.Г. Ващенко постійно передавали і передають у школи міста Луганська й області книги; такі книжкові комплекти отримали насамперед СШ № 21, 39, 48, 52, 59 в Луганську, Успенська середня школа Лутугинського району, СШ № 16 м.Золотої Луганської області, професійне училище селища Новосоків, Луганський медичний лицей та інші.

І все ж постійно залишалось у діяльності Братства (від його утворення до 22 травня 1998 р.) головним завданням, аби в місті Луганську постав пам'ятник Тарасові Шевченкові. Щоб прискорити зведення пам'ятника, Братство вийшло в 1996 році на керівництво обласної адміністрації з пропозицією провести на Луганщині Міжнародне Шевченківське свято «Всім ї вольній, новій...» Голова обласної адміністрації Фоменко Г.П. і заступник голови обласної адміністрації Іванов В.М. підтримали цю ідею.

Перша друкована «ластівочка», що закликала зробити добродійні внески на рахунок Братства в фонд спорудження пам'ятника Кобзареві, була такого змісту:

ШАНОВНІ ДОБРОДІ!

Настав час, аби й наше славне місто звало пам'ятник генію Т.Г.Шевченку, духовна величність та страждання життя якого освітлене палкою любов'ю до людини простої, знедоленої. І за це йому довівна шана від народів світу.

Постане пам'ятник великому синові українського народу у місті Луганську тоді, як будуть заощаджені громадськістю належні для цього кошти.

Хто бажає прилучитися до цієї добродійної справи, просимо перерахувати можливість для вас суму на поточний рахунок №001700525 ідентифікаційний код 24189677 Луганського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка у Луганській обласній дирекції АК Укрсоцбанку, МФО 304018, код 09304010.

Ваш внесок відгукнеться зростом духовності Ваших дітей, онуків, правнуків, їхньою відданістю і пошаною до вас.

Луганське обласне Братство шанувальників творчості Тараса Шевченка

Братство говорить слова глибокої подяки Володимирові Колісниченку, який віднайшов можливість надрукувати ці листівочки, коли не було жодних коштів на цю справу.

І почали розповсюджувати їх саме в цьому сквері на майдані Героїв Великої Вітчизняної війни, де тепер стоїть пам'ятник. Було це 24 серпня 1996 року, в День Незалежності України, під час невеликого концерту, що відбувався за участю акторів Луганських українського і російського драматичних театрів, артиста обласної філармонії Володимира Калашникова (тепер народного артиста України).

Організували концерт і міні-виставку декоративно-ужиткового мистецтва працівники відділу культури Луганського міськвиконкому. Хоч людей на цих заходах було небагато, а листівкою-зверненням зацікавилися. Це ж звернення до мешканців Луганська й області у ці серпневі дні з'явилося і в «Нашій газеті» під заголовком «Бути в Луганську пам'ятнику Т.Г. Шевченку!»

Першими добродійні внески на рахунок зробили члени Братства Іван Шмигельський, Володимир Калашников, Дора Тимошевська, потім гість Братства із Львова Степан Бала, Євдокія Коломойцева — завуч комерційного технікуму.

Про наступні надходження коштів буде йти інформація у відповідній хронології.

Братство звернулося до Луганського міськвиконкому, аби скоординувати взаємну діяльність і не повторюватись у вирішенні різних проблем одного й того ж завдання. Міськвиконком узяв на себе розв'язання творчо-юридичних питань і в доповнення відкрив власний рахунок для збору добровільних внесків від місцевих спонсорів. Київському художньому комбінату, де виготовлятиметься пам'ятник, міськвиконком попередньо перерахував 30 тис. гривень (із них 10 тис. передані цільовим направленням на спорудження пам'ятника Т.Шевченкові від Одеської міськради і 20 тис. гривень здали луганські підприємці).

На цей момент в роботу активно включається Володимир Литвин — член Братства, кандидат економічних наук, пенсіонер. Він через одишій джерела відшукував адреси промислових підприємств, окремих приватних підприємств міста Луганська й області для направлення їм листів-звернень з проханням надати матеріальну допомогу на спорудження пам'ятника Т. Шевченкові.

Братству довелося знову й знову звертатися до банкірів, можновладців, «стукати» у чиновницькі кабінети. Коли стало зрозуміло, що за рахунок внесків тільки школярів і студентів, учителів і викладачів, пенсіонерів добродійний фонд не збільшиться до необхідної суми, з 1 вересня по грудень 1996 року були направлені листи з пропозицією зробити добродійні внески (текст додається).

ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ...

Зважаючи на Ваші глибоко патріотичні почуття до України, покладаючи велику надію на Ваш особистий авторитет, звертаємося до Вас за допомогою.

Сьогодні лише в Луганську (одному з усіх обласних центрів України) немає пам'ятника Тарасу Григоровичу Шевченку.

Держадміністрація Луганська відгукнулася на клопотання громадськості й прийняла рішення про встановлення пам'ятника Пророку українського народу Тарасу Шевченку у нашому місті вже восени 1997 р.

Луганське обласне Братство шанувальників творчості Тараса Шевченка відкрило банківський рахунок для заощадження коштів, адже пам'ятник зводиться на добровільні пожертвування громадян.

Сподіваємось на Вашу особисту участь та участь очолюваного Вами підприємства у цій добродійній акції і просимо перерахувати можливу для Вас суму коштів на пам'ятник Тарасу Шевченку на рахунок в українських гривнях:

Луганське обласне Братство шанувальників творчості Тараса Шевченка, ідентифікаційний код 24189677, поточний рахунок №001700525 у Луганській обласній дирекції АК Укрсоцбанку, МФО 304018, код 09304010.

Певні, що давня українська традиційна толока допоможе й сьогодні, аби свята й киче необхідна для нашого регіону справа завершилася успіхом і тільки успіхом.

Інформацію про пожертви буде опубліковано в газетах, оголошено по радіо, телебаченню. Та головне — добродіяння Ваші від-

гукнуться зростанням духовності і благочестя мешканців нашого міста, усієї області.

*Голова Луганського обласного
Братства шанувальників
творчості Тараса Шевченка*

*Володимир
КАЛАШНИКОВ*

- Голові Луганської обласної держадміністрації Геннадію Фоменку,
- заступникові Голови Луганської обласної держадміністрації Володимирові Іванову,
- Голові Луганської міської Ради Олексієві Данилову,
- Громадянам міста Львова — через Степана Балу,
- Голові Фонду культури України Борисові Олійнику,
- Голові Конгресу українських націоналістів Славі Стецько,
- Екс-Президенту України Леонідові Кравчуку,
- Начальникові Луганського обласного управління Ощадного банку України Григорію Бородину,
- Голові Народного Руху України В'ячеславові Чорноволу,
- Гетьману Українського Козацтва Володимирові Муляві,
- Депутату Верховної Ради України Володимирові Яворівському,
- Блаженнішому Мирославу Івану Кардиналу Любачівському, Голові Української Греко-Католицької Церкви (м.Львів),
- Преосвященнішому Юліану Вороновському, Єпископу Дрогобицько-Самбірському,
- Високопреосвященнішому Іоанікію, Архієпископу Луганському і Старобільському,
- Депутату Верховної Ради України Валерію Коломойцеву,
- Голові Всеукраїнського Товариства «Просвіта» ім.Тараса Шевченка Павлові Мовчану,
- Голові Союзу Українок (у Києві) Атені Пашко,
- Голові Банку «Надра»,
- Заступнику Голови Правління Луганського регіонального відділення Української Спілки промисловців та підприємців Валерію Фролову,
- Директору Луганського пивзаводу Миколі Олійниченку,
- Директору Луганського хімфармзаводу Іванові Байдюку,
- Голові Банку «Аваль».

- Директору об'єднання «Луганськвугілля» В. Полтавцю,
- Голові Банку «Правекс».

У березні-червні 1997 року пішли знову листи:

- Голові Комітету по Державних преміях ім.Т.Г. Шевченка,
- Голові Української Ради Миру,
- Гетьману Українського Козацтва Володимирові Муляві (вдруге),
- Голові Всеукраїнського Товариства «Просвіта» ім.Т.Г.Шевченка Павлові Мовчану (вдруге),
- Голові Конгресу української інтелігенції Іванові Драчу (вдруге),
- 94-м депутатам Верховної Ради України, а саме:
 - 19-м із групи «Реформи»,
 - 24-м із групи «Центр»,
 - 38-и із фракції Народного Руху України,
 - 23-м із групи «Державність».

По Луганській області були надіслані листи

- 38-и промисловим підприємствам,
- 14-ти особливо великим підприємствам,
- 53-м спільним підприємствам,
- 8-и кооперативам,
- 21-у малому підприємству.

У липні 1997 року звернулося Братство до керівників усіх партій, зареєстрованих на той час в Україні, до всіх релігійних установ та різних конфесій християнської віри.

Відомін на листи був такий:

Конгрес українських націоналістів (Голова Слава Стецько) надрукував у своїй газеті «Шлях Перемоги» від 5 грудня 1996 р. інформацію, що передавала зміст нашого листа — звернення про матеріальну підтримку. Внесок від КУНУ надійшов навесні 1997 року.

Фінансовою допомогою відгукнулися депутат Верховної Ради Олександр Скіпальський, Самбірсько-Дрогобицька єпархія.

Дехто відмовчався.

Деякі адресати надіслали листи з певними міркуваннями, претензіями на кшталт: «Вкрай зрусифіковане місто Луганськ не має права на пам'ятник Тарасові Шевченку».

Хтось поставив умови: «Пропагуйте і відстоюйте ідеї нашої партії, а коли ми прийдемо до влади, то допоможемо встановити пам'ятник».

Відповілі, що мистили побажання успіхів у патріотичній справі, а іноді й моралізаторські поради, проте без обіцянок матеріально підтримати, вадіслали:

- Комітет з питань культури і духовності Верховної Ради України,
- Акціонерне товариство «Укргазпром»,
- Українська Національна Консервативна партія,
- Партія Зелених України,
- Українська Партія Шанувальників пива,
- Українська Консервативна республіканська партія,
- Українська Республіканська партія.

Узимку 1997 року (за узгодженням з облдержадміністрацією), щоб активізувати надходження добродійних внесків, розпочалася підготовка до благодійної акції — концерту, присвяченого річниці від дня народження Тараса Шевченка та збору коштів на спорудження пам'ятника українському Велету в Луганську.

Запрошення на концерт безкоштовно виготовила Луганська обласна друкарня (директор Володимир Кулінченко) — зразок додається.

ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ(А)

Зважаючи на Ваші патріотичні почуття та державницьку свідомість, запрошуємо Вас взяти участь в обласній благодійній акції по збиранню коштів на спорудження в м. Луганську пам'ятника Великому сину нашого народу — Тарасу Григоровичу Шевченку.

Благодійна акція-концерт відбудеться 15 березня 1997 року о 12.00 в Луганській обласній філармонії.

Можливу для Вас суму просимо перерахувати на рахунок:
Луганське обласне Братство шанувальників творчості Тараса Шевченка
Ідентифікаційний код 24189677
Поточний рахунок № 001700525
У Луганській обласній дирекції АК Укрсоцбанку
МФО 304018 код 09304010

Цей внесок відгукується зростанням духовності дітей, онуків і правнуків Ваших.

Оргкомітет

По всьому місту були розклеєні афіші. Офіційно запросили представників районних держадміністрацій, владних структур міст області, керівників усіх навчальних закладів, студентів, старшокласників м. Луганська.

Оголошення про цю акцію помістила міська газета «Жизнь Луганска».

Зап. філармонії. 15 марта. Благодійний концерт, присвячений речивці Тараса Шевченка та заощадженню коштів на зведення пам'ятника Великому Кобзареві. Вхід вільний. Початок о 12.00.

Складалося враження, що вже всі відразу пройнялися українською національною ідеєю. Так все і було в день Благодійного Концерту 15 березня 1997 року.

У фойє Луганської обласної філармонії працівники обласного художнього музею обладнали виставку художніх робіт юних учасників конкурсу «Іду з дитинства до Тараса»; перед концертом звучали записи українських народних та сучасних патріотичних, ліричних пісень.

Оформлення сцени засвідчувало, що тут відбудеться велике українське свято для шанувальників Кобзарєвого таланту:

Державний Прапор України і на цьому тлі — велике скульптурне погруддя Тараса Шевченка, вишиваний український рушник і пшеничне колосся.

У холі філармонії викладач української мови і літератури Луганського політехнічного коледжу Валентина Харченко разом із студентами реєструвала доброзичливі внески від глядачів концерту, віддавала їм відірвані корінці від спеціальних талонів. Скринька-скарбничка для внесків була розміщена і в Залі філармонії.

Концерт розпочався надзвичайно урочисто і відбувався на високому духовному й естетичному рівні. Вів концерт Володимир Калашников, митець читецького жанру, Голова Луганського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка.

Артисти обласної філармонії Віра Андрияненко, Володимир Савченко, Людмила Колесникова, Вячеслав Тхорук, скрипаль Юрій Кириченко, симфонічний оркестр на чолі з диригентом Олегом Андрієвим, Наталя та Юрій Коломоїцеви, бандуристи Алла Кустова і Катерина Соболева виконали твори Миколи Лисенка, Миколи Степового, Миколи Аркаса, Михайла Глинки, Людвіга ван Бетховена. На концерті були присутні і мали слово відповідальні працівники облдержадміністрації.

Теплі слова подяки організаторам концерту та артистам-виконавцям сказала від імені представників Сватівського району Світлана Загора, завідувача відділом культури районної державної адміністрації; внесок від сватівчан становив 1 тис. гривень. Зробили внески також станицно-луганці, представники Жовтневого райвиконкому м. Луганська, редакція часопису «Наша газета» (заступник редактора Д.І.Воярчук).

Не відставали студенти Луганського будівельного технікуму транспортного будівництва (організувала збір внесків викладач Ольга Євсюкова), Луганського будівельного технікуму (викладач Елла Салова), школярі луганських шкіл № 59 (директор Юрій Принц), № 60 (учитель Олена Ходус). Передали у скриньку-скарбничку свої внески родини Шмигельських, Варганових, окремі громадяни: Бабич, Борисова, Корнілова, Кук, Литвин, Попков, декілька осіб не назвали свої імена, як і та чарівна юнка, яка зняла з пальця срібну каблучку і поклала до скриньки, відмовившись сказати ім'я та прізвище («Хіба це так важливо?»).

Цього ж дня, ще до початку благодійного концерту, в картинній галереї по вул. Шевченка, 4 відкрилася художня виставка митців області, приурочена річниці Кобзаря; на відкритті були присутні представники обласної держадміністрації, Голова та інші члени Братства шанувальників творчості

Тараса Шевченка. Виставку організували обласна організація спілки художників України (голова Володимир Козлов) і обласний художній музей (директор Лідія Борщенко) за сприяння Братства. Виставка діла по травень 1997 р. (Запрошення на виставку додається).

ЗАПРОШЕННЯ

Шановний (а)...

Луганська організація Спілки художників України запрошує Вас на відкриття обласної художньої виставки «Митці — Кобзареві».

Відкриття відбудеться 15 березня 1997 р. о 10.00 за адресою: Луганськ, вул. Шевченка, 4.

Благодійний концерт отримав високу оцінку і мав великий резонанс серед громадськості міста, області. Сподівалися такі ж концерти провести в містах Старобільськ, Сіверськодонещк, Алчевськ, Свердловськ, Красний Луч та інших, щоб якомога більша кількість жителів нашої області могла зустрітися з чудовим мистецтвом, взяти участь у благодійній акції. Дирекція філармонії та Братство зверталися з такою пропозицією до облдержадміністрації, але вона залишилася поза увагою влади.

Часопис «Наша газета» 9 квітня 1997 р. оприлюднив список приватних осіб, організацій, установ, які вже зробили свої внески шляхом перерахування чи під час Добровичного концерту.

Обласна держадміністрація врахувала ініціативу Братства про можливість і необхідність проведення на Луганщині Міжнародного Шевченківського свята «В сім'ї вольний, новий...» і направила своїх представників у травні 1997 року до

Херсона. Народний артист України Михайло Голубович — начальник управління культури Луганської облдержадміністрації, і луганський поет Іван Низовий — голова Луганської обласної Спілки письменників України перейняли від Херсонської області естафету для проведення у травні 1998 року Шевченківського свята на Луганській землі.

Після цього Луганський міськвиконком, Луганська облрада і облдержадміністрація приймають постанову про встановлення пам'ятника Т.Г. Шевченкові у сквері на майдані Героїв Великої Вітчизняної війни.

Міська влада на чолі з Олексієм Даниловим вважала, що традиції щорічного спорудження пам'ятників визначним людям до Дня Міста не буде втрачена, тому так поспішали з реконструкцією скверу на майдані Героїв Великої Вітчизняної війни і облаштуванням фундаменту для майбутнього пам'ятника Кобзареві. У сквері був виставлений щит з інформацією про спорудження цього монумента. Коли восени 1997 року усунули з посади Олексія Данилова, того ж дня зникне і цей щит. Стане зрозуміло, хто прийшов до влади.

Уже від 12 червня 1997 року в луганській пресі розпочинають дебати-истерію, наступ шовіністичні сили, які не хотіли і понині не бажають, щоб Шевченкове слово лунало на нашій південно-східній українській землі, та ще й щоб пам'ятник нашому Пророкові тут спорудили в центрі міста.

З якоюсь непогамовністю писалися, а ще з більшою швидкістю друкувалися зловісні газетні матеріали.

Як гриби, з'явилися вони тоді одноразово: 12.06.1997 р. у «Луганській правді», а 14.06.1997 р. — в «Нашій газеті» — під назвою «Сохранить память истории» (Додаються)

«Наша газета»

14 червня 1997 р.

СОХРАНИТЬ ПАМЯТЬ ИСТОРИИ

Областной совет ветеранов, областная и Луганская городская организации Украинского Общества охраны памятников истории и культуры, областная редколлегия Никей Памяти Украины распространили заявление, в котором говорится о том, что некоторые общественные организации и определенная часть интеллигенции г. Лу-

ганска пропагандируют идею среди жителей города и руководителей горсовета о необходимости переименования площади Героев Великой Отечественной войны на площадь им. Т.Г.Шевченко, в связи с предполагаемым сооружением здесь памятника Кобзарю.

Сам факт такого выражения уважения великому поэту украинского народа, подчеркивается в обращении, не может вызывать сомнения, достоин понимания и одобрения. Свое отношение к гению украинской литературы луганчане неоднократно подтвердили присвоением имени Т.Г. Шевченко жилому кварталу, одной из центральных улиц, скверу, старейшему вузу Донбасса — Луганскому педагогическому институту. Несомненно, в этой связи, что, несмотря на большие экономические трудности сегодняшнего дня, они будут за то, чтобы в нашем городе был памятник славному сыну Украины.

Однако задуманное переименование площади Героев Великой Отечественной войны не что иное, как попытка вычеркнуть из памяти подвиг советского народа, как вопиющий факт кощунства над памятью многих тысяч погибших луганчан.

Свое название площадь в центре Луганска получила во время строительства. На протяжении многих десятилетий она была и остается местом проведения массовых мероприятий и ритуальных торжеств. Сюда, к Обелиску Героев, приходят ветераны войны и труда, рабочие и студенты, школьники, чтобы выразить свою признательность и безграничную благодарность погибшим и живым воинам Советской Армии, отстоявшим честь и независимость Родины, спасшим мир от фашизма.

Площадь Героев Великой Отечественной войны — это наша историческая святая, с ее названием связана память тысяч людей о погибших в огне сражений дедах, отцах, сыновьях, мужьях, близких. Поднять руку на эту память — безнравственно, кощунственно.

По нашему глубокому убеждению, в центре Луганска можно найти, при желании, не одно достойное место, где мог бы быть установлен памятник Т.Г. Шевченко, говорится в заявлении.

«Луганская правда»
12 июня 1997 г.

СОХРАНИТЬ ПАМЯТЬ ИСТОРИИ

Некоторые общественные организации и определенная часть интеллигенции г. Луганска навязчиво пропагандируют среди жителей города и руководителей горсовета идею о необходимости переименования площади Героев Великой Отечественной войны на площадь им. Т. Г. Шевченко в связи с предполагаемым сооружением здесь памятника Кобзарю.

Сам факт такого выражения уважения великому поэту украинского народа, не может вызывать сомнения, достоин понимания и одобрения. Свое отношение к гению украинской литературы луганчане неоднократно подтвердили присвоением имени Т.Г.Шевченко жилому кварталу, одной из центральных улиц, скверу, старейшему вузу Донбасса — Луганскому педагогическому институту. Несомненно в этой связи, что несмотря на большие экономические трудности сегодняшнего дня, они будут за то, чтобы в нашем городе был и памятник славному сыну Украины.

Однако задуманное переименование площади Героев Великой Отечественной войны не что иное, как попытка вычеркнуть из памяти подвиг советского народа, как вопиющий факт кощунства над памятью многих тысяч погибших луганчан.

Свое название площадь в центре Луганска получила вместе с ее строительством. На протяжении многих десятилетий она была и остается местом проведения массовых мероприятий и ритуальных торжеств. Сюда к обелиску Героев приходят ветераны войны и труда, рабочие и студенты, школьники, чтобы выразить свою признательность и безграничную благодарность погибшим и живым воинам Советской Армии, отстоявшим честь и независимость Родины, спасшим мир от фашизма.

Площадь Героев Великой Отечественной войны — это наша историческая святая, с ее названием связана память тысяч людей о погибших в огне сражений дедах, отцах, сыновьях, мужьях, близких. Поднять руку на эту память — безнравственно, кощунственно.

Мы не должны допустить повторения «опыта» Беспамятыства лавовских властвующих демократов, которые начали утверждать национальную идею с уничтожения памятников и переименования улиц и площадей, относящихся к событиям Великой Отечественной войны. По нашему глубокому убеждению, в центре Луганска можно найти, при желании, не одно достойное место, где мог бы быть установлен памятник Т.Г. Шевченко.

Мы призываем общественность Луганска и области не дать возможности произвести возмутительную экзекуцию над площадью Героев!

Луганский областной совет ветеранов, Луганская областная редколлегия Книги памяти Украины, Луганская областная и городская организации Украинского общества охраны памятников

Луганська обласна рада ветеранів, луганська обласна редколегія Книги Пам'яті України, Луганська обласна і міська організації Українського товариства охорони пам'яток мусують вигадувати ідею про можливе (ніби-то!) перейменування Майдану Героїв Великої Вітчизняної війни в майдан ім.Тараса

Шевченка, звинувачують у цьому громадські організації і частину луганської інтелігенції, які дбають про встановлення пам'ятника Тарасові Шевченку саме на цьому майдані і яким, однак, ідея про його перейменування і в голову не приходила.

Треба віддати належне газеті «Жизнь Луганска», яка спростує версії про перейменування площі в рубриці «Вопрос-ответ» 12 червня 1997 року, а також в газетних повідомленнях пресцентру Луганського міськвиконкому від 26.06.97 р. та 03.07.97 р.

«Жизнь Луганска»

№ 24 (336) 12 июня 1997 г.

ПЕРЕИМЕНОВАНИЯ НЕ ПРЕДПОЛАГАЕТСЯ

В редакцию «ЖЛ» поступило обращение Луганского областного совета ветеранов, Луганской областной редколлегии Киевля памяти Украины и Луганских областной и городской организаций Украинского общества охраны памятников истории и культуры, в котором, в частности, говорится: «Некоторые общественные организации и определенная часть интеллигенции г. Луганска навязчиво пропандандируют идею среди жителей города и руководителей горсовета о необходимости переименования площади Героев Великой Отечественной войны на площадь им. Т.Г. Шевченко, в связи с предполагаемым сооружением здесь памятника Кобзарю».

Как стало известно редакции «ЖЛ» из официальных источников, подобного переименования не предполагается.

«Жизнь Луганска»

№ 26 (338) 26 июня 1997 г.

ЦЕНТР ГОРОДА ИЗМЕНЯЕТ ОБЛИК

В центре Луганска продолжают работы по реконструкции сквера на площади им. Героев Великой Отечественной войны.

В то же время в ряде средств массовой информации поднимаются вопросы финансирования реконструкционных работ, которые напрямую связываются с несвоевременной выплатой заработной платы на предприятиях, падением жизненного уровня населения и нехваткой средств на приобретение медикаментов и продуктов питания для больницы города».

Изменение облика Луганских скверов и площадей является общегородской задачей, поскольку каждый луганчанин хотел бы видеть свой город красивым и ухоженным.

Исполком Луганского городского совета выражает искреннюю признательность руководству фирм и организаций города, которые безвозмездно оказывают материальную и финансовую поддержку реконструкции центрального сквера нашего города.

Заданствований на строительных работах автотранспорт предоставлен АТП-10964 и АТП-10954 (руководителя Эпов В.Н. и Харченко В.Н.), строительная техника предоставлена ДСК-1 (директор Изотов В.Н.). Строительные работы проводятся при содействии ДРСУ-1 и ДРСУ-2. Частное предприятие «Благоустройство» выделяет необходимые строительные материалы, хорошо известная луганчанам тротуарная плитка в порядке спонсорской помощи предоставлена АОЗТ «Марш» (руководитель Богушев Д.А.). ООО «Гранд» (директор Зборщик А.П.) предоставило в необходимом объеме кабельно-проводниковую продукцию. Прокладку инженерных коммуникаций обеспечил Луганский горводоканал, а необходимый для строительных работ песок безвозмездно предоставил Кондрашевский песчаный карьер (директор Евремов Н.Е.).

Предоставленный объем спонсорской помощи и темпы строительных работ позволяют завершить реконструкцию сквера в установленные сроки.

Пресс-центр Луганского горисполкома

«Жизнь Луганска»

№ 27 (339) 3 июля 1997 г.

ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИЯ В ГОРИСПОЛКОМЕ

Распространившиеся в Луганске слухи о предстоящем переименовании центральной площади и сквера Героев Великой Отечественной войны и присвоении им имени Т.Г. Шевченко — абсолютно беспочвенны. Это сообщил журналистам на очередной пресс-конференции в горисполкоме заместитель председателя исполкома М.П. Стоянов. Сейчас в известном луганчанам сквере у облгосадминистрации идут реставрационные работы, которые должны завершиться к 1 сентября. Планируется установка здесь памятника Т.Г. Шевченко ко Дню города-97. Финансирование осуществляется из внебюджетных средств — открыты специальные счета для благотворительных взносов. На сегодняшний день 18 предприятий и организаций города перечислили деньги на сооружение памятника. Горисполком обратился также в гор-, райадминистрации Луганской области, облгосадминистрации Украины, к руководителям украинских организаций в Канаде, откуда также поступают денежные взносы.

Чрезвычайно сложная ситуация сложилась в городском лифтовом хозяйстве (см. «ЖЛ» №25 от 19 июня 1997 г.). Горисполкомом предпринимаются меры по исправлению положения, сообщил

журналистам заместитель председателя исполкома М.Г. Клеутин. Сегодня функционируют 800 лифтов из 1.101 имеющегося в городе. Облгосадминистрацией предприятию «Лугансклифт» целевым образом выделено 50 тыс. грн, горисполкомом — 35 тыс. грн, что позволило временно заткнуть прореху». Хотя необходимы оперативные и эффективные меры по реорганизации и финансированию. Руководство АО «Укрлифт», чьим дочерним предприятием является «Лугансклифт», в сегодняшних условиях должно самостоятельно решать хозяйственные и финансовые проблемы, а не «делегировать» эти функции местным властям.

Начальник управления жилищного хозяйства горисполкома И.Н.Гурский сообщил, что основной причиной нынешних трудностей в городском лифтовом хозяйстве является отсутствие законодательной базы, позволяющей четко определить порядок и размеры взимания платы за пользование лифтами, чем и вызваны в основном перебои в финансировании.

Михаил ВОРОНОВ

19.06.1997 р. та ж газета «Жизнь Луганска» друкує «Обращение» депутата облрады і міської ради до Голови Луганської міської ради Данилова О.М. У цьому «Зверненні» депутати, використовуючи права українських депутатів, надають їм українським народом, спрямовують усі свої зусилля, повноваження проти духовності українського народу, символом якої є Т. Шевченко.

(«Звернення» додається)

«Жизнь Луганска»
25 (337) 19 июня 1997 г.

Председателю
Луганского городского совета
ДАНИЛОВУ А.М.

ОБРАЩЕНИЕ

Алексей Мячславович!

В конце мая на площади им. Героев Великой Отечественной войны началась реконструкция сквера и планируется строительство памятника Т.Г. Шевченко.

У нас, депутатов областного и городского советов, и у многих жителей города возникают вопросы, связанные с реконструкцией сквера.

1. В какую сумму обойдется реконструкция сквера и строительство памятника?

2. Почему строительство памятника ведется в этом сквере, а не на месте, где установлен памятный знак о строительстве памятника Т.Г. Шевченко (сквер возле Дома техники)?

3. Какой орган принял решение о строительстве памятника в сквере на площади Героев Великой Отечественной войны?

4. За счет каких средств ведется реконструкция и строительство памятника (источники финансирования)?

Реконструкция сквера и строительство памятника ведутся в то время, когда жизненный уровень многих граждан ниже черты физической выживаемости, на большинстве предприятий несвоевременно или с большой задержкой выплачивается зарплата. В больницах города не хватает средств на приобретение медикаментов и перевязочных материалов, питание в больницах не соответствует нормам.

Хозяйство города в запущенном состоянии, на улицах грязь, дороги не отремонтированы, вечером нет освещения.

Большая часть жителей города уже не платит за коммунальные услуги, не приобретает товары первой необходимости. Поэтому у нас возникают еще вопросы:

— какова задолженность бюджета по выплате зарплат за 1996 и 1997 годы?

— какова задолженность городского бюджета перед предприятиями здравоохранения; социальной защиты населения; коммунального хозяйства города; транспортными предприятиями?

Ответ просим направить в письменном виде депутату областного совета Марамзину Ф.А. через секретариат облсовета.

В.Г. Смуратов, округ 50	В.Н. Степелицкий, округ 16
В.С. Гусенцов, округ 35	Г.П. Харченко, округ 36
В.Л. Бугера, округ 9	В.Б. Косарев, округ 38
А.З. Севостьянов, округ 32	П.М. Шевченко, округ 47
В.И. Картацев, округ 7	В.А. Шацкий, округ 32
И.Ф. Карачун, округ 23	В.Е. Викулов, округ 10
Ф.А. Марамзин, округ 25	В.А. Колесников, округ 18
Ю.И. Дегтярев, округ 69	

А вже 21.06.1997 р. «Наша газета» і «Жизнь Луганска» помістили гіду відповідь патріотичних сил Луганського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка, Луганських обласних Спілок письменників та художників України, Луганського обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім.Т.Г. Шевченка — під такими назвами: «Інсінуації», висмоктані з пальця» та «Чуємо вперше». (Газетні матеріали додаються).

ІНСИНУАЦІЇ, ВИСМОКТАНІ З ПАЛЬЦЯ

Шановні луганчани!

У часописах «Луганская правда», «Жизнь Луганска», «Наша газета» та інших надруковано інформацію, чи пак заяву обласної ради ветеранів, обласної редколегії Книги Пам'яті України, обласної та міської організації товариства охорони пам'ятоків. З цієї публікації ми, як, зрештою, і вся інтелігенція нашого краю, дізналися про те, що нібито ми хочемо будь-що перейменувати площу Героїв Великої Вітчизняної війни, що в Луганську, в площу імені Тараса Шевченка.

Про таке зухвальство з нашого боку чуємо вперше. М'яко кажучи, обурюємося, позаяк нічогісінько поганого не маємо проти справжніх захисників нашої Вітчизни. Але нам дуже й дуже прикро, що на честі і славі загиблих сьогодні прагнуть спекулювати вслякого гатунку «патріотизм», не гребуючи навіть святим іменем великого сина землі української Тараса Григоровича Шевченка.

Ми, наші батьки і діди все віддавали, віддаємо і віддаватимемо в ім'я розквіту Батьківщини. Пам'ять про полеглих за її незалежність для нас — священна і недоторкана.

Розуміємо: інсинуації, висмоктані з пальця в службових кабінетах, потрібні були, щоб оганганити Великого Кобзаря, протиставити його славу славі ветерана війни. Але це ж-святотатство, великий гріх! Тож слова із «заяви» — «беззравденно, кощунствено», «екзекуцій над площадью» просимо фантазерів із вищезгаданих організацій віднести суто на власній рахунок. Радимо також на майбутнє цим горе-убоївальникам спрямовувати свою енергію, талант, якщо такий дав їм Бог, на те, щоб ветерани війни і праці жили краще, щоб у Книзі Пам'яті України знайшли своє місце всі, хто загинув на війні, навіть дітки, котрі підірвалися на минах, навіть матері і сестри, котрі загинули на окопах. І товариство охорони пам'ятоків, до речі, може прислухатися добрій справі, а саме — посприяти оновленню окремих пам'ятоків і мартирологічних комплексів у нашій області, котрі розвалюються буквально на очач.

А пам'яток Тарасові Шевченку попри нечестиві зазіхання всляких нечестивців все-таки стане в центрі Луганська як символ єднання поколінь. Із глибини часу саме до нас усіх звернені його слова: обміняйся ж, брати мої, мовою вас, благою!

Хіба хто проти цього?!

*Володимир КАЛАШНИКОВ,
голова Луганського обласного Братства*

*шанувальників творчості Тараса Шевченка,
народний артист України,*

*Іван НИЗОВИЙ,
голова Луганської обласної організації Спілки
письменників України,*

*Володимир КОЗЛОВ,
голова обласної організації Спілки художників
України,*

*Євген ДЗЮБА,
голова Луганського обласного товариства
«Просвіта» ім.Т.Г. Шевченка.*

*«Жизнь Луганска»
№ 25 (337) 19 июня 1997 г.*

ЧУЄМО ВПЕРШЕ

Голова Луганського обласного братства шанувальників творчості Тараса Шевченка народний артист України Володимир Калашников, голова Луганської облорганізації Спілки письменників України Іван Низовий, голова облорганізації Спілки художників України Володимир Козлов, голова Луганського обласного товариства «Просвіта» ім.Т.Г. Шевченка Євген Дзюба виступили із заявою. Цитуємо... «У часописах «Луганская правда», «Жизнь Луганска», «Наша газета» та інших надруковано інформацію, чи пак заяву обласної та міської організації товариства охорони пам'ятоків. З цієї публікації ми, як, зрештою, і вся інтелігенція нашого краю, дізналися про те, що нібито ми, як зрештою і вся інтелігенція нашого краю, хочемо будь-що перейменувати площу Героїв Великої Вітчизняної війни, що в Луганську, в площу імені Тараса Шевченка. Про таке зухвальство з нашого боку чуємо вперше. М'яко кажучи, обурюємося, позаяк нічогісінько поганого не маємо проти справжніх захисників нашої Вітчизни. Але нам дуже прикро, що на честі і славі загиблих сьогодні прагнуть спекулювати вслякого гатунку «патріотизм», не гребуючи навіть святим іменем великого сина землі української Тараса Григоровича Шевченка».

Та шовіністично налаштовані сили, вишукуюючи шляхи й методи протидії патріотичній справі шанувальників Тараса Шевченка, звернулися навіть до Міністерства культури і мистецтв України, аби загальмувати, а, можливо, й призупинити роботу по створенню пам'ятника українському народному поетові.

Бо лист із даного Міністерства, датований 05.06.97 р. і підписаний Міністром Д.І. Остапенком, розпочинається так: «Міністерству культури і мистецтв стало відомо, що в місті Луганську ведеться робота по створенню пам'ятника Т.Г.Шевченку, що встановлюється в обласному центрі». А далі пропонується Луганській обласній державній адміністрації, міській Раді народних депутатів увійти з клопотанням до Кабінету Міністрів України про прийняття рішення щодо спорудження пам'ятника Т.Г. Шевченку в м. Луганську, **зачинивши джерела фінансування створення пам'ятника.**

На думку Міністерства, «подальші роботи по створенню пам'ятника не можуть вестись без участі художньо-експертної Ради Міністерства».

Луганський міськвиконком, напевне, щось та відповів Міністерству на такий бюрократичний лист.

А тим часом кошти на спорудження пам'ятника продовжували збирати і відшукувати усім миром.

Розділ V

Відкриємо ще одну важливу сторінку в цій історії.

Уже в березні 1997 р. стало зрозуміло, що збір коштів іде повільно, тому Голова Луганського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка, народний артист України Володимир Калашников звернувся за порадою до Львівської патріотичної громади. Львів'яни пані Олеса Мороз і пан Михайло Фінканін допомогли налагодити зв'язок із Світовим Конгресом Українців та Світовою фундацією ім.Т.Шевченка. Досить оперативно, через місяць, адреси цих організацій були передані до Луганської міськради.

18.06.97 р. Олексій Данилов, Голова Луганської міськради, направив листа на ім'я 1-го заступника Президента Світового Конгресу Українців, доктора Василя Верига із проханням допомогти коштами у спорудженні пам'ятника Тарасові Шевченкові у м. Луганську.

Із Торонто надійшов лист-відповідь від Світового Конгресу Українців, датований 18 липня 1997 р., у якому доктор Василь Верига повідомляє, що Президія Секретаріату погоджується допомогти здійснити цей проект. Але так швидко, щоб уже в вересні спорудити пам'ятник у Луганську (цебто до Дня Міста), неможливо, бо Президія фондів не має. Потрібно оголосити збір коштів для цієї мети серед українців Канади, США та інших країн.

Цим питанням займеться доктор Василь Іваницький, Голова Світової Фундації ім.Т. Шевченка, а він перебуватиме в Києві 21-24 серпня 1997 р., під час II Світового Форуму Українців.

У відповіді доктору Василю Веригі Олексій Данилов, дякуючи за бажання українців Канади допомогти у зборі коштів на побудову пам'ятника Кобзареві, висловлював водночас побоювання, що справу спорудження цього монумента довести до кінця можуть не дати ліві сили, які через депутатів-комуністів міської Ради намагаються увільнити його від обов'язків міського голови; підкреслював, що бюджетні кошти на пам'ятник не витрачаються.

Закінчувався лист так: «Ми маємо надію на Вашу активну участь у наближенні того світлого дня, коли у Донбас прийде наш Кобзар — душа та совість нашого народу».

Невеличкий екскурс у попередні місяці: у квітні 1997 року Братство відрядило до Києва на художньо-виробничий комбінат скульптора Івана Михайловича Чумака для вирішення певних організаційно-виробничих питань. А у травні-червні йому і архітектору В. Житомирському Братство виплатило ті кошти, які вони мали отримати згідно з договорами, перерахувавши з розрахункового рахунку частину добровільних внесків.

Наступний етап установалення зв'язків із Світовим Конгресом Українців з питання матеріальної допомоги припадає на 21-24 серпня 1997 року.

У складі Луганської делегації на II Світовому Форумі Українців були і Дора Тимошевська — заступник Голови Луганського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка, Іван Чумак — автор проекту майбутнього пам'ятника Кобзареві, Юрій Коломойцев — завідуючий відділом культури Луганського міськвиконкому.

Після довгих пошуків серед учасників Форуму зустрічі з доктором Василем Іваницьким, а потім і з доктором Василем Веригою відбулися.

Пан В. Іваницький погодився поїхати на Київський художньо-виробничий комбінат і подивитися, що вже встигли здійснити по виготовленню пам'ятника. Це було 21 серпня 1997 року.

Прибувши на виробничо-художній комбінат, зустрілися з його директором і майстрами. Пам'ятник було виготовлено лише у гіпсі, запланованого розміру, подальша робота припинилася із-за відсутності коштів.

Без попередньої оплати наступного процесу роботи над пам'ятником комбінат не погоджувався втілювати в життя проект.

Доктор В. Іваницький уклав з дирекцією комбінату усну домовленість про гарантію оплати всіх наступних робіт по виготовленню пам'ятника. І, як ми побачимо далі, обіцянку свою він виконає.

Декілька разів Світовий Конгрес Українців звертався через різні засоби масової інформації до української громади за межами України. Вміщуємо два зразки звернень.

Світовий Конгрес Українців

UKRAINIAN WORLD CONGRESS
CONGRÈS MONDIAL UKRAINIEN
CONGRESSO MUNDIAL UKRANIANO

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

До нас звернулися громадяни міста Луганська, столиці Донбасу із проханням допомогти їм закінчити будову пам'ятника Тарасові Шевченкові. Як довідуємося, це одиноке обласне місто України, яке ще такого пам'ятника не має. Беручи до уваги політичні обставини в зрусифікованому Донбасі, пам'ятник нашому генієві є дуже важливим засобом національного відродження.

Громадяни Луганська цю справу вже розпочали й багато грошей зібрали на ту ціль. Тепер дійшли до такого стану, що не можуть викупити вилятої вже статуї Шевченка і звернулися до Світового Конгресу Українців з проханням допомогти їм у тому повільному ділі.

Світовий Конгрес Українців, як Вам відомо, потрібні фонди на це не має і тому звертається до Вас з проханням — допомогти закінчити розпочате діло.

Докажм своєю жертвенністю на цю дійсно патріотичну акцію українських патріотів Луганщини.

Всі жертводавці від 25.00 дол. і більше одержать посвідки для податкових цілей. Імена і прізвища всіх жертводавців будуть надруковані в пресі в Україні, а від 250 дол. і більше, будуть поміщені на ПРОПАМ'ЯТНИЙ ТАБЛИЦІ в такому порядку: 250 дол. — ДОБРОДІ, 500 дол. — ПАТРОНИ, 1000 дол. — МЕЦЕНАТИ, більше як 1000 дол. — ПОЧЕСНІ ФУНДАТОРИ.

Листи з пожертвами та докладними даними (патякою) слати на адресу:

Ukrainian World Foundation
2118A Bloor St. W.
Toronto, ON M6S 1M8 Canada

На чеку просимо написати: Т. SHEVCHENKO IN LUHANSK.
За вашу щедру пожертву — щира вам подяка

За Президію Секретаріату СКУ

Д-р Д. ЦИПІВНИК
Президент

Іжж. Я. СОКОЛИК
Генеральний Секретар

II

У газеті «Новий шлях» —
THE NEW PATHWAY, 7 лютого 1998 р.

Світовий Конгрес Українців

Шановна Українська Громадо!

Поможи встановити пам'ятник Тарасові Шевченкові у Луганську!
Українські патріоти в цьому ще донедавна цілком зросійщеному
обласному місті кінчають останні заходи для встановлення на його
центральної площі пам'ятника ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ. Тм ще бра-
кує в цілому тільки \$30.000 і тому вони звернулися до нас за до-
помогою. Світовий Конгрес Українців не має фондів на цю ціль і
тому в свою чергу звертається до ТЕБЕ, ШАНОВНА УКРАЇНСЬКА
ГРОМАДО. Прохасмо отже всіх Вас, допоможіть ЩЕДРО цій
справі, кожний по своїй змозі, щоб в Луганську в кінці височіла ма-
єстатична бронзова статуя КОБЗАРЯ УКРАЇНИ і кожнокчасно прига-
дувала зросійщеним українцям «ХТО ВОНИ, ЧІЙ ДІТИ?».

Встановлення цього пам'ятника не тільки один із заходів україні-
зації зросійщеної Луганщини.

Вже переведено 5 російськомовних шкіл на українськомовні. Вже
відкрито лицей для навчання української мови. Вже функціонує Пу-
блічна Українська Бібліотека, встановлена Канадським Товариством
Приятелів України, Торонто, Канада. Вже голова Держ-
Адміністрації, Геннадій Петрович Фоменко розпорядив, щоб в усіх
ділянках публічного життя функціонувала українська мова, щоб під-
тримувати українську мову в засобах масової інформації, в теле-
баченні та радіо, а також щоб сприяти журналістам, які пишуть
українською мовою.

Отож, після політичного і культурного поневолення на прозвілі
більше трьохсот літ ЛУГАНЩИНА ПОЧИНАЄ УКРАЇНІЗУВАТИСЯ.

Також і побудова пам'ятника Тарасові Шевченкові в Луганську ма-
тиме великий вплив в цьому змаганні.

Якщо також і Ви в цьому переконані, то просимо ще раз Вас
ласкаво: ДОПОМОЖІТЬ ЩЕДРОЮ ПОЖЕРТВОЮ зреалізувати це
почесне і національно важливе діло. Всі жертводавці від \$50 і біль-
ше одержать посвідки для податкових цілей, а їхні імена будуть
поміщені на ПРОПАМ'ЯТНИЙ ТАБЛИЦІ біля пам'ятника в такому
порядку:

\$100.00 — Прихильники; \$250.00 — Добродії; \$500.00 — Фун-
датори; \$1.000 — Меценати; понад \$1.000 — Почесні Фундатори.

— Меценати і Почесні фундатори одержать даром м'яватори
стату Тараса Шевченка, відлятої по мистецьки в бронзі.

Листи з пожертвами та докладними даними (латинською) просимо
слати на адресу:

Ukrainian World Congress
2118A Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6S 1M8 Canada

На чеку просимо написати: Т. SHEVCHENKO MONUMENT IN
LUHANSK.

За вашу щедру пожертву — щира вам подяка

За Президію Секретаріату СКУ

Д-р Д. ЦИПІВНИК
Президент

Іжж. Я. СОКОЛИК
Генеральний Секретар

Доктор Василь Іваницький двічі приїздив до Києва і (в мі-
ру того, як надходили кошти) розраховувався з виробничо-
художнім комбінатом. Остаточний розрахунок пан В. Івани-
цький проведе з комбінатом уже після встановлення
пам'ятника.

На пам'ятник потрібно було 96тисяч гривень; більше як
дві третини із них заплатили українці діаспори. Додаємо спи-
ски жертводавців-українців із Канади та США, які своїми
пожертвами допомогли викупити пам'ятник Тарасові Шев-
ченкові з відливарі «Художник» у Києві. Це 476 фізичних
осіб, серед них і 14 організацій, громадських об'єднань та 44
родинні пари, в тому числі із Канади — 422 особи, із
США — 54 особи.

**СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ З КАНАДИ І США
НА ПАМ'ЯТНИК Т.ШЕВЧЕНКОВІ В ЛУГАНЬСЬКУ,
УКРАЇНА 1997-1999**

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	\$
КАНАДА		
АМБРОЗ С.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
АНТОНІВ В. & Н.	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	100
БАБІЙ ЛЕВ І МАРИЙКА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	250
БАБ'ЯК ДЖЕЙМС	СУДБУРИ, ОНТАРІО	75
БАЗИЛЕВИЧ ВІЛЯМ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
БАРАН МИХАЙЛО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
БАРАН МИХАЙЛО	МІСІСАГА, ОНТАРІО	20
БАРИЦЬКА ЄВГЕНІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	15
БАРТКІВ МАРІЯ	ВІТБИ, ОНТАРІО	25
БАЧИНСЬКИЙ ІВАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
БЕРЕЗКО МІКОЛА	СТ. КАТЕРІНС, ОНТАРІО	75
БИЛО РОМАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
БІЛАС ЄВГЕН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
БІЛІК ПЕТРО	ЮНІОНВІЛ, ОНТАРІО	45
БІЛЬЧАК М. & М.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
БЛАВАЦЬКА ГАЛИНА	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	50
БЛИЩУК МАРІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
БОБИ Д. & С.	ЕНГ'ЛЕГАРД, ОНТАРІО	40
БОДНАР ПЕТРО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
БОДНАР Т.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
БОДНАР ВОЛОДИМИР & ІРИНА	МАНСОНВІЛ, КВЕБЕК	45
БОДНАРУК МИХАЙЛО	ВЕГРЕВІЛ, АЛБЕРТА	25
БОДНАРЧУК ФРЕД	МІСІСАГА, ОНТАРІО	75
БОГУН ІВАН & ЮЛІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
БОЙКО ВОЛОДИМИР	ЧАТАМ, ОНТАРІО	25
БОЙКО МАРІЯ	ВІННІПЕГ, МАНІТОБА	25
БОЙЧУК МИХАЙЛО	САСКАТУН, САСКАЧЕВАН	100
БОЙЧУК ВОЛОДИМИР	ГРИМСБІ, ОНТАРІО	25

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	\$
БОЛЕХОВСЬКИЙ ІВАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
БОЛЮХ МИХАЙЛО	СТ. КАТЕРІНС, ОНТАРІО	50
БОМБАК І. А.	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	30
БОХАН ЄВГЕН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	30
БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	510
БРУС МИХАЙЛО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	10
БУД'ЯК ВАСИЛЬ	АМГЕРСТБУРГ, ОНТАРІО	25
БУГЕРА ВАСИЛЬ	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	50
БУЛЕМА БОГДАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
БУЛЬЧАК БОГДАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
БУРДА Й. & Л.	ПЕРКІНСФІЛД, ОНТАРІО	100
БУСКО МИХАЙЛО	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	20
БУЦІК Д.	ГВЕЛФ, ОНТАРІО	25
БУЧИНСЬКИЙ ЯРОСЛАВ	МІСІСАГА, ОНТАРІО	75
ВАСИЛУШКО ГАРРИ	КІЧЕНЕР, ОНТАРІО	25
ВАТРАЛ МІКОЛА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ВЕНДЕР АНДРІЙ	ВІННІПЕГ, МАНІТОБА	50
ВЕРИГА ВАСИЛЬ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ВЕРИГА ІВАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ВЕСЕЛИЙ ВАСИЛЬ	КІРКЛЕНД ЛЕЙК, ОНТАРІО	25
ВІТІВ ДМИТРО	СУ СЕН МАРІ, ОНТАРІО	100
ВІТКОВСЬКА ЄФРОСИМА	ПЕРТ СЕВЕРН, ОНТАРІО	150
ВІТРАК І.	АМГЕРСБУРГ, ОНТАРІО	50
ВОВК АНДРІЙ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ВОВК МАРІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ВОВК С. О.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ВОЗНЯК АННА & ВОЛОДИМИР	КЕЛОНА, Б.К.	50
ВОЙТОВ АННА	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	25

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	\$
ВОЙНИЩИН ЄВГЕНІЯ	ОТТАВА, ОНТАРІО	50
ВОРОБИ ПЕТРО	РІДЖАЙНА, САСКАЧЕВАН	100
ВОЦІК МАРІЯ	ВІНДСОР, ОНТАРІО	20
ВИНИЦЬКА ЯРОСЛАВА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	45
ВИНИКІВ ДАРІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	260
ВИСОЧАНСЬКИЙ ЕМІЛЬ&ІРИС	МІСІСАГА, ОНТАРІО	100
ВРЕЩ МИХАЙЛО	ТАНДЕР БЕЙ, ОНТАРІО	25
ГАБШІ Г. Б.	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	250
ГАЙДУК ІВАН & Д.	СТ. КЕТРІНС, ОНТАРІО	75
ГАЛАБАР МИХАЙЛО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ГАНАЦІКВСЬКИЙ АНДРІЙ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	130
ГАРАПА ЗЕНОН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ГВОЗДЕЦЬКИЙ МИХАЙЛО	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	50
ПРНЯК РОМАН	СТ. КЕТРІНС, ОНТАРІО	100
ГЛАДИЛОВИЧ А.	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	25
ГЛАДИШЕВСЬКИЙ ЛЮБОМИР	КАЛГАРИ, АЛБЕРТА	50
ГМИР МАРТА	МІСІСАГА, ОНТАРІО	10
ГНАТІВ ІВАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ГОГОЛ МИХАЙЛО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	500
ГОЛОВАТИЙ СТЕФАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ГОЛОВАЧУК ІВАН	СТ. ТОМАС, ОНТАРІО	100
ГОЛОД СТЕФАН & РОЗА	ВІНДСОР, ОНТАРІО	55
ГОРБАК ВОЛОДИМИР	МІСІСАГА, ОНТАРІО	120
ГОРБАНЬ М.М.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	30
ГРАБОВИЙ ОЛЕКСАНДЕР	САСКАТУН, САСКАЧЕВАН	50
ГРАБОВСЬКИЙ ТЕОДОР	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ГРЕЦЦО МИХАЙЛО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ГРИВИЩИН СТЕЛЛА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ГРОНА М.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ГУЗАН Й.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ГУК ВОЛОДИМИР	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ГУЛИК ПЕЛАГІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	\$
ГАБРОВСЬКА КАТЕРИНА	МІСІСАГА, ОНТАРІО	90
ГЕМБАРСЬКИЙ МИХАЙЛО	ВІННІПЕГ, МАНІТОБА	100
ГЕРА С.	ТОРНПІЛ, АЛБЕРТА	50
ГЕРМАН ДМИТРО	ВІННІПЕГ, МАНІТОБА	50
ГОДЗИК К. & М.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ГУЛА С. А.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ГУЛЬКА ПАВЛО	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	50
ДЕДЕЛУК ВАСИЛЬ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ДЕЙНЕКА НіНА	КІНГСТОН, ОНТАРІО	100
ДЕМБОРИНСЬКИЙ МИРОСЛАВ&НІЛЯ	МІСІСАГА, ОНТАРІО	25
ДЕНДЕРИС ВІРА І МИХАЙЛО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ДЗЬОБА Г.	ОТАВА, ОНТАРІО	250
ДИКУН О.М.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	1200
ДМИТЕРКО Й.Й.	НІАГАРА ФАЛС, ОНТАРІО	100
ДМИТРИК МИХАЙЛО	МІСІСАГА, ОНТАРІО	25
ДОБРЯНСЬКИЙ СТАНИСЛАВ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ДОЛИНСЬКИЙ ГАРИ	ВІРДЖІНІЯТАВН	25
ДОРОШ ЯРОСЛАВА	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	80
ДРАБИК ВАСИЛЬ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
ДРАЦЕЙКО А.	КАМСАК, САСКАЧЕВАН	1000
ДРОБИК ВАСИЛЬ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ДРОГОМИРЕЦЬКА НАТАЛІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
ДУТКА ЯРОСЛАВ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	80
ЕЙНА М.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ЕМЧУК ТАРАС	ЕЛІОТ ЛЕЙК	25
ЗАБОЛОТНИЙ МИКОЛА	ОТТАВА, ОНТАРІО	500
ЗАВЕРУХА МИКОЛА	МІСІСАГА, ОНТАРІО	25
ЗАКАРАС НАДІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ЗАХОДНЯК С.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ЗВОНЮК СТЕФАНІЯ	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	50
ЗЕЛЬСКА ІВАННА	МІСІСАГА, ОНТАРІО	50
ЗУБРИЦЬКИЙ М.О.	ОШАВА, ОНТАРІО	500

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	Ї
ЗУЛАВИ ЗАХАРІЙ	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	50
ВАНІЦЬКИЙ СТЕФАН І МИХАЙЛИНА	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	100
КАЛЕНЧІК МИХАЙЛО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	235
КАЛЬБА БОГДАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
КАМІНСЬКИЙ В.Л.	МІСІСАГА, ОНТАРІО	25
КАРПАТИ-КЛЮБ СЕНЬОРИВ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
КАРПІЙ МИКОЛА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
КАЧКІНГОВИЧ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
КАЧОР ВОЛОДИМИР	ВАНКУВЕР, Б.К.	150
КЕЛЕБАЙ СТЕФАН	ВІННІПЕГ, МАНІТОБА	50
КІНДЗЕРСЬКИЙ МИХАЙЛО	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	50
КІТ СТЕПАН	МІСІСАГА, ОНТАРІО	100
КЛИМ МИКОЛА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
КЛЮБ СЕНІОРА СВ. ДИМИТРІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
КЛЮЧКА ОЛЬГА	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	125
КОВАЛЬСЬКИЙ МИХАЙЛО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
КОВАЛЬЧИК І.О.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
КОЗИРСЬКА ДАНУТА	КЕЛОНА, Б.К.	50
КОЗІЙ К.	ВАНКУВЕР, Б.К.	50
КОКОЛЬ ОСИП	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	50
КОЛОС Т.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	40
КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ КАНАДИ	ВІНДСОР, ОНТАРІО	250
КОНЮК В.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
КОПАЧІВСЬКИЙ ПАВЛО	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	10
КОПЯК П.	БУРЛІНГТОН, ОНТАРІО	100
КОРБА МИКОЛА	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	50
КОРЖ ВІЛІЯМ	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	20
КОСТИШІН С.	ВІННІПЕГ, МАНІТОБА	300
КОСТЮК ОЛЕКСА	ОТТАВА, ОНТАРІО	100
КОСУРКО І. & Т.	МАРМОРА, ОНТАРІО	50
КОЦУР МИХАЙЛО	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	30
КОЦЮБА ІВАН	БІМСВІЛ, ОНТАРІО	25
КОЧЕРКЕВИЧ МИКОЛА &	РЕВЕЛСТОК, Б.К.	250

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	Ї
СТЕФАНІЯ		
КОШЕДУБ ВАСИЛЬ	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	25
КРАВЧУК СТЕФАН & ІРИНА	СТ. ЛЕОНАРД, КВЕБЕК	50
КРАЛЬКА ПАВЛО & КАТЕРИНА	ВІННІПЕГ, МАНІТОБА	100
КУДЛА М.	АМГЕРСТБУРГ, ОНТАРІО	50
КУЗЕМЧАК І.	ОШАВА, ОНТАРІО	50
КУЗЬМАК К.	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	50
КУЛИК І.О.	ВІННІПЕГ, МАНІТОБА	250
КУЛИК МИКОЛА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	110
КУЛЬЧИЦЬКИЙ ОМЕЛЯН	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	20
КУРИЛЯК ВАСИЛЬ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
КУРИЛІВ ВАСИЛЬ & АННА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
КУХАРИЩИН Й. & С.	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	50
КУЧЕР МИХАЙЛО	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	100
КУШНІРИК МИКОЛА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ЛАБОВКА В.	ШЕРБРУК, КВЕБЕК	100
ЛАЗОР СТЕФАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ЛАСТІВКА МИХАЙЛО	ВЕЛАНД, ОНТАРІО	100
ЛАТИШКО МИКОЛАЙ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ЛЕВИЦЬКИЙ ІВАН	СТ. КЕТРІНС, ОНТАРІО	50
ЛЕГКИЙ БОГДАН	АМГЕРСТБУРГ, ОНТАРІО	50
ЛЕГКИЙ ЯРОСЛАВ	АМГЕРСТБУРГ, ОНТАРІО	50
ЛЕГЕДЗА КАТЕРИНА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ЛЕКА МЕЛЕТІЙ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
ЛІТВИН ВІРА І МИХАЙЛО	ОШАВА, ОНТАРІО	25
ЛІБЕР ІВАН	ТАНДЕР БЕЙ, ОНТАРІО	25
ЛІГА УКРАЇНЦІВ КАНАДИ	СУРРЕЙ, Б.К.	200
ЛІГА УКРАЇНЦІВ КАНАДИ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ЛОЗИНСЬКА МАРІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ЛУКАЧУК МАРІЯ	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	50
ЛУНЯК МИКОЛА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ЛУЦИК Т.&З.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	\$
ЛУЧКІВ В.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
ЛУЧКІВ Й.	ОШАВА, ОНТАРІО	25
ЛЮБКА В.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	10
ЛЮБОВИЧ БОГДАН	МІСІСАГА, ОНТАРІО	250
ЛЯМБРА МИХАЙЛО	ВІННІПЕГ, МАНТОБА	100
МАЗУРЕНКО ІВАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
МАКОРЕЦ А.	СУДБУРИ, ОНТАРІО	50
МАКСИМ МИХАЙЛО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	30
МАНДРИК С.	САРНЯ, ОНТАРІО	100
МАРТИНЮК В.	БРАНТФОРД, ОНТАРІО	30
МАРУШКО ПЕТРО & МАРІЯ	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	100
МАРУЩАК М. М.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
МАЦЮК ЙОСИФ	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	25
МАЦЬКІВ ТЕТЯНА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
МАЦЬКО АНДРІЙ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
МАЧІЙ МИХАЙЛО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
МЕЛЬНИК ДМИТРО	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	50
МЕЛЬНИК М.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
МЕЛЬНИК ПЕТРО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
МЕНДРАК ВАСИЛЬ	ОТАВА, ОНТАРІО	100
МЕРЕНЮК СТЕФАНІА & ВАСИЛЬ	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	25
МИГАЛЬ КАЛІНА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
МИКОЛИНСЬКИЙ ВАСИЛЬ	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	50
МИЩАК ПЕТРО	ВІНДСОР, ОНТАРІО	50
МИХАЙЛИЦЯ В. Т.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
МИЩУК П. & К.	ДОРЧЕСТЕР, ОНТАРІО	105
МОЙСЯК ВАСИЛЬ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	200
МОНАСТІРСЬКИЙ Т.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
МОСТОВИЙ МИХАЙЛО	ВІНДСОР, ОНТАРІО	100
МОХ Й.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	90
МУЛИК А.	ВЕРЮН, Б.К.	100
МУЛИК М. & Л.	СУРЕЙБ, Б.К.	250
НАГРНИЙ АНДРІЙ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
НАКУШ МИКОЛА	ЧАРТЕРС СЕТЛМЕНТ,	100

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	\$
НАРОЖНЯК Т.	СТОНИ КРИК, ОНТАРІО	50
НАЦЮК СОФІЯ	КІЧЕНЕР, ОНТАРІО	50
НЕБОЖУК БОГДАН	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	50
НЕПОТКОК Д.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
НЕПТИЙВОДА ВАСИЛЬ	АМГЕРСБУРГ, ОНТАРІО	10
НЕЦКАЖ ЮЛІАН & СОФІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
НІЬОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	300
НІЬОВСЬКИЙ МИКОЛА — ЗАВИЩАННЯ	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	250
НІЬОВСЬКИЙ ПЕТРО	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	250
НІЯКО КОСТЯНТИН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	150
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНОК КАНАДИ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ОБРОЦА Е.	ВІННІПЕГ, МАНТОБА	50
ОЛІВНИК РОМАН	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	250
ОНИСЬКІВ С. К.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
ОСАДЦА БОГДАН	АМГЕРСБУРГ, ОНТАРІО	20
ОСТАПІК ТЕРЕСА & ДМИТРО	ОТАВА, ОНТАРІО	100
ОСТАПЮК М. С.	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	75
ПААР Й.Б.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ПАВЛЕНКО ВІКТОР І ЛАРИСА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
ПАВЛИШИН ІВАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ПАВЛІВ Г.	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	25
ПАДИК ОЛЬГА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	75
ПАЗЮК ДМИТРО	ОШАВА, ОНТАРІО	300
ПАЛІЙ ЛІДІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ПАЛЮХ П.	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	100
ПАРАБИК О. & М.	ТЕРРА КОТА, ОНТАРІО	25
ПАТЕР ВАСИЛЬ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	30
ПАТРОНІЯК ВОЛОДИМИР	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ПЕЛЕХ СТЕФАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	150
ПЕНДЮК В. В.	ОКВІЛ, ОНТАРІО	50
ПЕРЕКЛІТА МИХАЙЛО & ІРИНА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	\$
ПЕРУН І. Т.	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	20
ПЕТЕРСОН С.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	1100
ПЕТРИКІВ МИКОЛА	ВЕРНОН, Б.К.	100
ПЕТРИШИН А. С.	КАМІНГ, ОНТАРІО	50
ПЕТРІВСЬКИЙ М.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	500
ПИЛИПІВ ВАСИЛЬ	АМГЕРСБУРГ, ОНТАРІО	25
ПИЛИПІВ ІВАН	АМГЕРСБУРГ, ОНТАРІО	25
ПИЛИПІЯК ЙОСИФ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ПИРОЖАК М.	СУ СЕН МАРІ, ОНТАРІО	100
ПІНЧУК ТЕОДОРА	МІСІСАГА, ОНТАРІО	20
ПІСОЦЬКИЙ ІВАН	КАЛЕДОН ІСТ, ОНТАРІО	50
ПІСОЦЬКИЙ СТЕФАН	ТАНДЕР БЕЙ, ОНТАРІО	25
ПОМІРКО ВОЛОДИМИР І МАРІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ПОПОВИЧ ЄВГЕН	САСКАТУН, САСКАЧЕВАН	50
ПРАЦІН ПЕТРО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ПРЕДКО МИХАЙЛО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ПРИЙМА МИКОЛА	МІСІСАГА, ОНТАРІО	50
ПРИШЛЯК ЯРОСЛАВ	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	100
ПРОЦЮК Й. А.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ПРОЦЬКІВ АНТОН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ПРОЦЬКИЙ АНДРІЙ	СІНІСТОН	100
ПУДЕЛЬСЬКИЙ Й. К.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ПШОНЯК ЛЮБА	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	25
П'ЯТКА Й.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
РЕКУЛЯК	СТ. КАТЕРІНС, ОНТАРІО	30
РЕМЕЗА С.	ОТАВА, ОНТАРІО	125
РЕВУЦЬКИЙ В. І. О.	ВАНКУВЕР, Б.К.	50
РИБАК РОЗА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
РЮПКА С. 1.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	80

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	\$
РОЗДІЛЬСЬКИЙ БОГДАН	САСКАТУН, САСКАЧЕВАН	50
РОІК МИКОЛА	ВЕЛАНД, ОНТАРІО	25
РОМАН ЙОСИФ	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	50
РОМАНІВ СЕМЕН	ВІННІПЕГ, МАНІТОБА	110
РОМАНИШИН Р. О.	КЕЛОНА, Б.К.	30
РОМАНИШИН СТЕФАН	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	50
РОМАНЮК ОЛЕКСА	МІСІСАГА, ОНТАРІО	50
РОНІШ ЗОЯ	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	250
ROYAL CAN. LEGION — УКР. ВІДДІЛ #360	ТОРОНТО, ОНТАРІО	1000
РОЧКОВСЬКИЙ ТОМА	КАЛГАРИ, АЛБЕРТА	50
РУДЗІК МИХАЙЛО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	105
САБАРА С. О.	ВІННІПЕГ, МАНІТОБА	100
САВДИК В.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
САВКА Д.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
САДЛЕР ЙОСИФ	МЕФОРД, ОНТАРІО	100
САДОВИЙ МИХАЙЛО & ЯРОСЛАВА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	200
САГРИН МАРІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
САМСОН ВАСИЛЬ	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	100
СВИСТУН МИХАЙЛО & О.	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	150
СЕМЧИШИН МИХАЙЛО	СУ СЕН МАРІ, ОНТАРІО	20
СЕНЬКІВ ПЕТРО	ВІННІПЕГ, МАНІТОБА	25
СЕРПІЧУК МИКОЛА І Н.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	10
СЕТНИК СОФІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
СИВАК ІВАН	ВІННІПЕГ, МАНІТОБА	50
СИРОВИЦЬКИЙ МИХАЙЛО	ВЕРНОН, Б.К.	100
СІРКО ІВАН	КІЧЕНЕР, ОНТАРІО	35
СІРСЬКИЙ ВАСИЛЬ	ВАТЕРЛУ, ОНТАРІО	100
СІЦІНСЬКИЙ ВОЛОДИМИР & МАРІЯ	ВІННІПЕГ, МАНІТОБА	650
СКОЦЕН ОЛЕКСАНДЕР	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
СКРИПКА ВОЛОДИМИР	ГРІМСБІ, ОНТАРІО	100

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	\$
СМЕРЕЧИНСЬКИЙ МАРКО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
СМИЦЬЮК ОЛЕКСА	ІТУНА, СКАЧЕВАН	100
СОБ'ЯК МИКОЛА	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	75
СОКУР НАДІЯ	СОУТАМПТОН, ОНТАРІО	100
СОРОКА ПЕРЛАННА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	30
СОРОКА ЯРОСЛАВ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	45
СПЮЛЬСЬКА МАРІЯ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	75
СТАРОСТЕНКО ЮРІЙ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	300
СТАШИНСЬКИЙ ЯРОСЛАВ	СТ. КАТЕРІНС, ОНТАРІО	30
СТЕК МИКОЛА	ОШАВА, ОНТАРІО	20
СТЕЛЬМАХ ПЕТРО	МІСІСАГА, ОНТАРІО	100-
СТЕФАНИШИН ВАСИЛЬ	ОШАВА, ОНТАРІО	50
СТЕФАНІВ МИХАЙЛО	АМГЕРСБУРГ, ОНТАРІО	25
СТЕЦІВ ІГОР	СМІТЕРС, Б.К.	50
СТЕЦЬОК ДМИТРО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
СТРІЛЬЧУК ІРИНА	САСКАТУН, САСКАЧЕВАН	100
СТРІЛЬЧУК МАРІЯ	САСКАТУН, САСКАЧЕВАН	50
СУКНІЯРСЬКИЙ Е. & А.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
СУРШИК МИХАЙЛО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
СУСПІЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНЦІВ КАНАДИ	ТАНДЕР БІЙ, ОНТАРІО	100
СУХОВЕРСЬКИЙ МИКОЛА	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	360
ТАРНАВСЬКИЙ, О.	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	50
ТАТАРИН Н.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ТКАЧЕНКО ТАНА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ТКАЧУК ІВАН	СТ. КАТЕРІНС, ОНТАРІО	50
ТОКАВЧИК М.	ОКВІЛ, ОНТАРІО/АРИО	20
ТОРИЩАК ОСИП	СУДБУРИ, ОНТАРІО	100
УКРАЇНСЬКА СТРИЛЕЦЬКА ГРОМАДА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	500
УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	500

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	\$
УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ОБ'ЄДНАННЯ КАНАДИ	КАНАДА	100
УСКІВМИРОН	МІСІСАГА, ОНТАРІО	100
УСТИНСЬКИЙ Г.	ГАМІЛТОН, ОНТАРІО	50
ФЕДАК СТЕФАН	МІСІСАГА, ОНТАРІО	15
ФЕДЕРКЕВИЧ ЯРОСЛАВ	ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА	45
ФЕДОВИЧ ІВАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ФЕДУС ІВАН & ТЕКЛЯ	ПОРТАГЕЛА ПРЕРІ, МАНТОБА	20
ФЕДЧУК СТЕФА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ФЕЖОН ТЕОДОР	ТОРОНТО, ОНТАРІО	30
ФЕРЕНЦ М.	ВІНІПЕГ, МАНТОБА	50
ФЕЦІН Т.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
FIRCHUK TEXTILES Ltd.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ФІЧКО МАРІЯН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ХАРИНА ІВАН	ПОРТ ЦОКУТЛАМ	25
ХАРЧУН ЯРОСЛАВ	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	50
ХИТРА АНАСТАЗІЯ	СТ. КАТЕРІНС, ОНТАРІО	25
ХИЧІЙ ГАЛІНА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ХІЧ Т.	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ХРИСТОЯ МИКОЛА	ВІЛЛОВДЕЙЛ, ОНТАРІО	50
ЦИМБАЛЮК ФЕДІР	МІСІСАГА, ОНТАРІО	20
ЧАБАН Р. & О.	МІСІСАГА, ОНТАРІО	50
ЧАБАН РОЗАЛІЯ	ОКВІЛ, ОНТАРІО	50
ЧВЕРЕНКО ІВАН	МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК	25
ЧЕМЕРИС ВАСИЛЬ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ЧЕПТАК СТЕФАН	МІСІСАГА, ОНТАРІО	30
ЧЕРВІНСЬКИЙ МИКОЛА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ЧЕРВІНЯК МИКОЛА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ЧЕРНИШ ДАН	РЕВЕЛСТОК, Б.К.	50
ЧОБИТ ТЕОДОР	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ЧОБИК ВАСИЛЬ	ВІЛЛОВДЕЛ, ОНТАРІО	100
ЧУБАТИЙ ЄВГЕН	ЛАВАЛ, КВЕБЕК	25
ШАНОЛЯ ПЕТРО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	\$
ШВЕДИК ОЛЬГА	ТОРОНТО, ОНТАРІО	20
ШЕВЧУК Т.	СТ. КАТЕРІНС, ОНТАРІО	50
ШЕЛЕСТОВСЬКИЙ РОЙ & ДЖЕЙН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	100
ШЕПЕЛЬ МИКОЛА	КЕЛОНА, Б.К.	250
ШНАЙДРУК Т.	МІСІСАГА, ОНТАРІО	20
ШТУНДЕР ДМИТРО	ТОРОНТО, ОНТАРІО	25
ШУМИЛО ІВАН	СУДБУРИ, ОНТАРІО	100
ЩУЛКА НАДЯ	ДЕЛТА, Б.К.	100
ЯВОРСЬКИЙ ЛЕВ	ПІТ МІДОВС, Б.К.	45
ЯКУБІВ СТЕФАН	ТОРОНТО, ОНТАРІО	15
ЯРЕМУСЬ МИРОСЛАВ	ТОРОНТО, ОНТАРІО	50
ЯЦІК СТЕФАН	ЛОНДОН, ОНТАРІО	100

США

АНДРУСЯК МАРІЯ		100
БАРДАХІВСЬКИЙ ІВАН	ГОЛД ПЛЛ.ОР	200
БОЙЧУК СТЕФАН	АЛЕКСАНДРІА, ВА	250
БУТКЕВИЧ ВІКТОР	ГАЛЕДОН, Н.І.	30
БУЧІНСЬКИЙ ПЕТРО	ГЛЕНДЕЛ, КАЛ.	25
ВАРНЕР МАРКО	ГОПКІНС.МН	7
ГОРДИНСЬКИЙ ІВАН	БРАЙТОН.МІШ.	100
ГАЛЕТКАНИЧ А.	ВАЙГОЛ, ПА	10
ГОЛЯШ СТЕФАН & НАДЯ	ПАЛАТІН, Ш	50
ЗІНЧЕНКО ІВАН	БРАНСВІК, ОГ	25
КАЗАНІВСЬКИЙ БОГДАН	ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА	20
КАРКОЦ МИХАЙЛО	МІННЕАПОЛІС, МН	15
КІКТА СТЕПАН	БРУКЛІН, ОГАЙО	60
КОБАСА ОЛЕКСАНДЕР	ВІЛІАМСТАВН, Н.ДЖ.	25
КОВАЛЬСЬКИЙ М.	ГОФМАН ЕСТЕЙТ	50
КОВАР ОЛЕКСАНДЕР & ЕМІЛІЯ	ТОМС РІВЕР, Н.ДЖ.	100
КОЗАК ВАЛТЕР	САНИСАЙД	5
КОРИНЕЦЬ МИКОЛА	ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛ.	150
КРАВЧИН СТЕФАН	ПІТСФІЛД	20
КРАМАРЧУК ЗЕНОН	НЮ ЙОРК, Н.І.	25

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я	МІСТО, ПРОВІНЦІЯ	\$
КУЗЬ ІНГРІД	СЕВИДЖ	25
ЛЕГЕНЬКА МАРІЯ	ВІСКОНСІНС ДЕЛ, В.І.	20
ЛЕХОВСЬКИЙ ІВАН	РОЧЕСТЕР, Н.І.	20
ЛЕЩИШИН МАРІЯ	РОЧЕСТЕР, Н.І.	30
ЛОТОЦЬКА НАДЯ	ТОМБСТОН, АРІЗ.	100
ЛУЧКАНИЧ ІВАН	ГАНИ ФАЛС, Н.І.	500
МАКАР ІВАН	БРУКЛІН, Н.І.	25
МАРТИНЕНКО МИХАЙЛО	ТРЕНТОН, Н.ДЖ.	100
МІКІТИН ВАСИЛЬ	САН СІТІ, АРІЗ.	10
НАКОНЕЧНИЙ ВАСИЛЬ	ВЕТЕСДІ	25
ОТЧАК АНДРІЙ	САН АНТОНІО, ТЕХАС	100
ПАНКІВ ПАВЛО & ІВАННА	ВЕЙНЕСВІЛ, НЦ	50
ПЛЕШКЕВИЧ ОМЕЛЯН	ПАРК РІДЖ	125
ПОРАЙКО ЙОСИФ	ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛ.	100
ПОЗДНЯКОВ ТЕТЯНА	ЛОНГ АЙЛЕНД СІТІ, Н.І.	10
РОСПУТКО В'ЯЧЕСЛАВ	ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА	515
САВИЦЬКИЙ АНТОН	АСТОРІЯ, Н.І.	250
САВЧИН СТЕФАНІЯ	НЮ ЙОРК, Н.І.	10
«САМОПОМЧ», УКР.-АМ.	НЮАРК, Н.ДЖ.	250
КРЕДИТОВА СПІЛКА		
СВІТЛИЧНА НАДЯ	ІРВІНГТОН, Н.І.	25
СЕНДЗІК ВІРА Н.	ГАМІЛТОН СКУЕР, Н.ДЖ.	50
СЕРЕДОВИЧ МИХАЙЛО	СИРАКУЗ, Н.І.	50
СТЕБЕЛЬСЬКИЙ ІВАН	САН СІТІ, АРІЗ.	500
СТЕЛЬМАЩУК МАРІЯ	ДОРІН	25
СТРІЛКА МИРОН	ПЕРТ АМБОЙ, Н.ДЖ.	251
ТЕПЛИЦЬКИЙ ПЕТРО	АЛДЕН, Н.І.	250
ФЕСАК БОРИС	БРУКЛІН, Н.І.	50
ШАНДРУК ПАВЛО	ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА	100
ШЕБУНЧАК БОГДАН	БЛУМФІЛД	50
ШЛЕГА РАІСА		1000
ЯЦКОВСЬКИЙ ЯРОСЛАВ	ЮТКА, Н.І.	30

Згідно з умовами звернення про розміри пожертв серед жертводавців є Почесні фундатори — 2 особи (розмір пожертв — понад 1.000\$);

Меценати — 3 особи (розмір пожертв — 1.000\$);

Фундатори — 12 осіб (розмір пожертв — 500\$);

Добродії — 27 осіб (розмір пожертв — 250\$);

Прихильники — 129 осіб (розмір пожертв — 100\$).

Називаємо їх імена.

ПОЧЕСНІ ФУНДАТОРИ

(ВНЕСОК ПОНАД 1000\$)

КАНАДА

ДИКУН О.М. ТОРОНТО, ОНТАРІО 1200

ПЕТЕРСОН С. ТОРОНТО, ОНТАРІО 1100

МЕЦЕНАТИ

(ВНЕСОК — 1000\$)

КАНАДА

ДРАЦЕЙКО А. КАМСАК, САСКАЕВАН 1000

ROYAL CAN. LEGION — УКР. ТОРОНТО, ОНТАРІО 1000
ВІДДІЛ #360

СШ №а

ШЛЕГ'А РАІСА 1000

ФУНДАТОРИ

(ВНЕСОК — ВІД 500 ДО 1000\$)

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА ТОРОНТО, ОНТАРІО

ГОГОЛ МИХАЙЛО ТОРОНТО, ОНТАРІО

ЗАБОЛОТНИЙ МИКОЛА ОТТАВА, ОНТАРІО

ЗУБРИЦЬКИЙ М.О. ОШАВА, ОНТАРІО

ПЕТРІВСЬКИЙ М. ТОРОНТО, ОНТАРІО

СІДНІСЬКИЙ ВОЛОДИМИР І МАРІЯ ВІННІПЕГ, МАНІТОБА

УКРАЇНСЬКА СТРІЛЕЦЬКА ГРОМАДА ТОРОНТО, ОНТАРІО

УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА ТОРОНТО, ОНТАРІО

США

ЛУЧКАНИЧ ІВАН ГАНИ ФАЛС, Н.Й.

РОСПУТКО В'ЯЧЕСЛАВ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА

СТЕБЕЛЬСЬКИЙ ІВАН САН СІТИ, АРІЗ.

ДОБРОДІІ

(ВНЕСОК — ВІД 250 ДО 500\$)

КАНАДА

БАБІЙ ЛЕВ І МАРІЯКА

ВІННІКІВ ДАРІЯ

ГАВШИ Г.Б.

ДЗЬОБА Г.

КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

КОСТИЩИН С.

КОЧЕРКЕВИЧ МИКОЛА & СТЕФАНІЯ

КУЛИК І.О.

ЛЮБОВИЧ БОГДАН

МУЛІК М. & Л.

НІНЬОВСЬКИЙ ВАСИЛЬ

НІНЬОВСЬКИЙ МИКОЛА — завіщання

НІНЬОВСЬКИЙ ПЕТРО

ОЛІЙНИК РОМАН

ПАЗЮК ДМИТРО

РОНШ ЗОЯ

СТАРОСТЕНКО ЮРІЙ

СУХОВЕРСЬКИЙ МИКОЛА

ШЕПЕЛЬ МИКОЛА

США

БОЙЧУК СТЕФАН

САВИЦЬКИЙ АНТОН

«САМОПОМІЧ», УКР.-АМ.

КРЕДИТОВА СПІЛКА

СТРІЛКА МИРОН

ТЕПЛИЦЬКИЙ ПЕТРО

ПРИХИЛЬНИКИ

(ВНЕСОК — ВІД 100 ДО 250\$)

КАНАДА

АНТОНІВ В. & Н.

БАЗИЛЕВИЧ ВІЛІЯМ

ТОРОНТО, ОНТАРІО

ТОРОНТО, ОНТАРІО

ГАМІЛТОН,

ОТАВА, ОНТАРІО

ВІНДСОР, ОНТАРІО

ВІННІПЕГ, МАНІТОБА

РЕВЕЛСТОК, Б.К.

ВІННІПЕГ, МАНІТОБА

МІСІСАГА, ОНТАРІО

СУРЕЙБ, Б.К.

ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА

ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА

ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА

МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК

ОШАВА, ОНТАРІО

МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК

ТОРОНТО, ОНТАРІО

ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА

КЕЛОНА, Б.К.

АЛЕКСАНДРІА, ВА

АСТОРІЯ, Н.Й.

НЮАРК, Н.ДЖ.

ПЕРТ АМБОЙ, Н.Ж.

АЛДЕН, Н.Й.

МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК

ТОРОНТО, ОНТАРІО

БИЛО РОМАН
БИЛАС ЄВГЕН
БОЙЧУК МИХАЙЛО

БУЛЕМА БОГДАН
БУРДА Й. & Л.
ВАТРАЛ МИКОЛА
ВЕРИГА ІВАН
ВІТІВ ДМИТРО
ВІТКОВСЬКА ЄФРОСИМА
ВОРОБИ ПЕТРО
ВИСОЧАНСЬКИЙ ЕМІЛЬ&ІРИС
ГАНАЦКІВСЬКИЙ АНДРІЙ
ГІРНЯК РОМАН
ГОЛОВАЧУК ІВАН
ГОРБАК ВОЛОДИМИР
ГРАБОВСЬКИЙ ТЕОДОР
ГРЕЦЦО МИХАЙЛО
ГРИНИШИН СТЕЛЛА
ГУЛИК ПЕЛАТІЯ
Г'ЕМБАРСЬКИЙ МИХАЙЛО
ДЕЙНЕКА НІНА
ДМИТЕРКО Й.Й.
ЄЙНА М.
ЗАХОДНЯК С.
ІВАНИЦЬКИЙ СТЕФАН І МИХАЙЛИНА
КАЛЕНЧИК МИХАЙЛО
КАРПАТИ-КЛЮБ СЕНЬЮРІВ
КАЧОР ВОЛОДИМИР
КІТ СТЕПАН
КЛЮЧКА ОЛЬГА

ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
САСКАТУН,
САСКАЧЕВАН
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ПЕРКІНСФІЛД, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
СУ СЕН МАРІ, ОНТАРІО
ПЕРТ СЕВЕРН, ОНТАРІО
РІДЖАЙНА,САСКАЧЕВАН
МІСІСАГА, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
СТ. КЕТРІНС, ОНТАРІО
СТ. ТОМАС, ОНТАРІО
МІСІСАГА, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ВІННІПЕГ, МАНІТОБА
КІНГ'СТОН, ОНТАРІО
НІАГАРА ФАЛС, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ВАНКУВЕР, Б.К.
МІСІСАГА, ОНТАРІО
МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК

КОВАЛЬСЬКИЙ МИХАЙЛО
КОВАЛЬЧИК І.О.
КОПЯК П.
КОСТЮК ОЛЕКСА
КРАЛЬКА ПАВЛО & КАТЕРИНА
КУЛИК МИКОЛА
КУРИЛІВ ВАСИЛЬ & АННА
КУЧЕР МИХАЙЛО
ЛАБОВКА В.
ЛАСТІВКА МИХАЙЛО
ЛІГА УКРАЇНЦІВ КАНАДИ
ЛІГА УКРАЇНЦІВ КАНАДИ
ЛУЦІК Т.&З.
ЛЯМБРА МИХАЙЛО
МАЗУРЕНКО ІВАН
МАКСИМ МИХАЙЛО
МАНДРИК С.
МАРУШКО ПЕТРО & МАРІЯ
МЕНДРАК ВАСИЛЬ
МІЩУК П. & К.
МОЙСЯК ВАСИЛЬ
МОСТОВИЙ МИХАЙЛО
МУЛИК А.
НАКУШ МИКОЛА
НЕЦКАЖ ЮЛІАН & СОФІЯ
НІЯКО КОСТЯНТИН
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНОК КАНАДИ
ОСТАПІК ТЕРЕСА & ДМИТРО
ПААР Й.Б.
ПАВЛИШИН ІВАН

ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
БУРЛІНГТОН, ОНТАРІО
ОТТАВА, ОНТАРІО
ВІННІПЕГ, МАНІТОБА
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА
ЩЕРБРУК, КВЕБЕК
ВЕЛАНД, ОНТАРІО
СУРРЕЙ, Б.К.
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ВІННІПЕГ, МАНІТОБА
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
САРНІЯ, ОНТАРІО
ГАМІЛТОН, ОНТАРІО
ОТАВА, ОНТАРІО
ДОРЧЕСТЕР, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ВІНДСОР, ОНТАРІО
ВЕРНОН, Б.К.
ЧАРТЕРС СЕТЕЛМЕНТ, Н.Б.
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ОТАВА, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО

ПАЛЮХ П.
ПЕЛЕХ СТЕФАН
ПЕТРИКІВ МИКОЛА
ПІРОЖАК М.
ПРИШЛЯК ЯРОСЛАВ
ПРОЦЬКІВ АНТОН
ПРОЦЬКИЙ АНДРІЙ
РЕМЕЗА С.
РОМАНІВ СЕМЕН
РУДЗІК МИХАЙЛО
САБАРА С. О.
САВДИК В.
САДЛЕР ЙОСИФ
САДОВИЙ МИХАЙЛО & ЯРОСЛАВА
САМСОН ВАСИЛЬ
СВИСТУН МИХАЙЛО & О.
СЕТНИК СОФІЯ
СИРОВИЦЬКИЙ МИХАЙЛО
СІРСЬКИЙ ВАСИЛЬ
СКРИПКА ВОЛОДИМИР
СМИЩОК ОЛЕКСА
СОКУР НАДІЯ
СТЕЛЬМАХ ПЕТРО
СТРІЛЬЧУК ІРИНА
СУРШІК МИХАЙЛО
СУСПІЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНЦІВ
КАНАДИ
ТОРИЩАК ОСИП
УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ОБ'ЄД-
НАННЯ КАНАДИ
УСКІВ МИРОН

ГАМИЛТОН, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ВЕРНОН, Б.К.
СУ СЕН МАРІ, ОНТАРІО
МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК
ТОРОНТО, ОНТАРІО
СІНІСТОН
ОТАВА, ОНТАРІО
ВІННІПЕГ, МАНІТОБА
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ВІННІПЕГ, МАНІТОБА
ТОРОНТО, ОНТАРІО
МЕФОРД, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
МОНТРЕАЛ, КВЕБЕК
ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ВЕРНОН, Б.К.
ВАТЕРЛУ, ОНТАРІО
ГРИМСБИ, ОНТАРІО
ПУНА, САСКАЧЕВАН
СОУТІАМПТОН, ОНТАРІО
МІСІСАГА, ОНТАРІО
САСКАТУН, САСКАЧЕВАН
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТАНДЕР БЕЙ, ОНТАРІО
СУДБУРИ, ОНТАРІО
КАНАДА
МІСІСАГА, ОНТАРІО

ФЕДУС ІВАН & ТЕКЛЯ
ФЕДЧУК СТЕФА
ФЕЦІЧ Т.
FIRSHUK TEXTILES Ltd.
ФІЧКО МАРІЯН
ХІЧ Т.
ЧЕРВІНЯК МИКОЛА
ЧОПІК ВАСИЛЬ
ШАНОЛЯ ПЕТРО
ШЕЛЕСТОВСЬКИЙ РОЙ & ДЖЕЙН
ШУМИЛО ІВАН
ЩУЛКА НАДІЯ
ЯЦІК СТЕФАН
США
АНДРУСЯК МАРІЯ
БАРДАХІВСЬКИЙ ІВАН
ГОРДИНСЬКИЙ ІВАН
КОВАР ОЛЕКСАНДЕР & ЕМІЛЯ
КОРИНЕЦЬ МИКОЛА
ЛОТЦЬКА НАДІЯ
МАРТИНЕНКО МИХАЙЛО
ОТЧАК АНДРІЙ
ПЛЕШКЕВИЧ ОМЕЛЯН
ПОРАЙКО ЙОСИФ
ШАНДРУК ПАВЛО

Надзвичайно цікавим і приємним є те, що серед тих, хто відгукнувся на звернення СКУ в Канаді, була наша землячка Надія Сокур (дівоче прізвище Нікітченко). Додаємо їй лист: короткий, але палкий, пройнятий глибокими потаємними почуттями любові до далекої рідної землі, бажанням хоч невеличкою справою долучитися до духовності нашого краю.

ПОРТАГЕЛА ПЕРІ,
МАНТОБА
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ВІЛЛОВДЕЛ, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
ТОРОНТО, ОНТАРІО
СУДБУРИ, ОНТАРІО
ДЕЛТА, Б.К.
ЛОНДОН, ОНТАРІО

ГОЛДГІЛ.ОР
БРАЙТОН.МІШ.
ТОМС РІВЕР, Н.ДЖ.
ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛ.
ТОМБСТОН, АРІЗ.
ТРЕНТОН, Н.ДЖ.
САНАНТОНІО, ТЕХАС
ПАРКРІДЖ
ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛ.
ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА

20 Березня 1998 року

До Євробратства Конгресу Українців:

Шановні Колегі!

Надсилав Вам тем же сулук \$100 Канадійських Доларів

на встановлення пам'ятника Тарасові Григоровичу

Шевченку в містечку рідному місті Луганську.

Моя імя не прокожаний публіці буде як поклін

рідній земляї та Батькам.

Моя імя NADJA EMELIANICHNA NIKITSCHENKO.
Надсилав є \$100 за тем жеке гроши

Зі щирою любов'ю за Подяку сарабу.

З повагою Надія

Моя адреса:

NADJA Sokur
L21 Grosvenor St.S.Box 685
Southampton, Ontario
N0H 2L0 Canada

Луганське обласне Братство шанувальників творчості Тараса Шевченка, маючи в російськомовній газеті «Експрес-клуб» свою сторінку «Слово «Братства», 25 лютого 1999 р. розпочинало висвітлювати добродіяння світового українства, подаючи прізвища жертводавців коштів на пам'ятник Тарасові Шевченкові. На жаль, з травня 1999 р. слова Братству вже не надавали, і всі списки жертводавців не були оприлюднені. У цій книзі називаємо усіх, хто долучився до благодій-

ної справи — спорудження пам'ятника, хоча й мешкають далеко від України.

Вміщуємо також Лист-подяку Українству світу від Луганського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка, направленого після відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в Луганську.

Луганське обласне
БРАТСТВО
шанувальників творчості
Тараса Шевченка

LUGANSK REGIONAL
BROTHERHOOD
OF HONOURERS
OF THE WORKS
OF TARAS SHEVCHENKO

ЛИСТ — ПОДЯКА

Вельмишановне українство світу!
Вельмишановні доброді!

Дякуючи Вам за допомогу, хочемо, щоб і Ви пройнялися триумфом тих почуттів, що переповнюють наші серця і помисли з приводу зведення в нашому місті пам'ятника Тарасові Григоровичу Шевченкові.

Луганчани, як і вся Україна, знають, що цією радістю ми багато в чому завдячуємо Світовому Конгресові Українців, який надав істотну фінансову допомогу при спорудженні пам'ятника Великому Кобзареві, зокрема Провідникові Конгресу — добродію Василеві Верзі та Голові Всесвітньої Фундації ім.Т.Г. Шевченка — добродію Василеві Іваняцькому. До того ж ця Ваша пожертва слугуватиме за приклад для тих наших співвітчизників, хто, на превеликий жаль, забув, що він українець. «Згинуть наші воріженьки», — співається у Гімні незалежної України. І то є істина, яка вже, — хай і надто повільно, — а вітається в життя. І доки українці всіх континентів єдиняться у любові до матері-України, наш народ незнищеней.

То ж велику подяку складаємо Вам, брати і сестри, від нащадків легендарних лугарів.

Хай буде щастя незрадливим і щедрим до Вас, до родин Ваших нові і на віки!

Слава українству!
Україні слава!

Голова Луганського обласного
Братства шанувальників
творчості Тараса Шевченка,
народний артист України

Володимир
КАЛАШНИКОВ

Розділ VI

Ми випереджаємо трохи хід подій, розповідаючи про вне-
ско світового українства у спорудження пам'ятника Кобзареві
в Луганську.

А що ж діялося в Луганську за сім місяців до відкриття
пам'ятника (можна сказати, на завершальному і найскладні-
шому етапі боротьби за пам'ятник)?

Патріотичні сили Луганська знову звернулися через засо-
би масової інформації до всіх громадян області, керівників
підприємств із проханням перерахувати кошти на рахунок
Братства, бо необхідні вони були ще й на постамент.
(Матеріали газет за жовтень 1997 року — в додатку).

*«Наша газета»,
18 жовтня 1997 р.*

ЗАВЕРШИМО СПОРУДЖЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА КОБЗАРЕВІ

У засобах масової інформації розповсюджено звернення, яке
підписали голова обласної організації Спілки письменників України
Іван Нізовий, голова обласного об'єднання Всеукраїнського товари-
ства «Проміт» Євген Дзюба, голова обласного Братства шану-
вальників творчості Тараса Шевченка, народний артист України Во-
лодимир Капашников, начальник управління культури облдержад-
міністрації, народний артист України Михайло Голубович та народ-
ний художник України, лауреат Державної премії імені
Т.Г.Шевченка Іван Чумак.

В ньому, зокрема, говориться: «Луганський миськвиконком у
свій час прийняв постанову про встановлення в Луганську пам'ятни-
ка Т.Г.Шевченку. Вже багато зроблено: визначено місце, закладено
фундамент, у м.Київі виготовлено пам'ятник за проектом скульп-
тора Івана Чумака і архітектора Віктора Житомирського. Кошти на
виготовлення пам'ятника надала українська діаспора з м.Торонто
(Канада). Але для гранітного постаменту кошти поки що відсутні.

От ми і звертаємося до всіх громадян області, міста Луганська,
зокрема, до керівників підприємств, бізнесменів, банкірів із закли-
ком взяти участь у цій добродійній акції і перерахувати можливу суму
коштів на пам'ятник Кобзареві в українських гривнях. Наш по-

точний рахунок: 0017005251 ідентифікаційний код 24189677 Луган-
ського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шен-
ченка у Луганській обласній дирекції АК Укрсоцбанку, МФО
304018 код 09304010.

Ваша особиста допомога відлуниться зростанням духовності на-
ших співвітчизників і сприятиме зміцненню державності, добробу-
ту інформ. «НГ».

*«Деловой вестник Донбасса»
№ 40 (115) 10 октября 1997 г.*

ЗАВЕРШИМО СПОРУДЖЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ВЕЛИКОМУ КОБЗАРЕВІ

Загальновідомо, що шлях державного творення і зростання до-
бробуту нашого народу залежить не тільки від економічних ре-
форм, а й від стану відродження духовності, культури, високої
громадянської свідомості, патріотизму і злагоди. Тож, будуючи но-
ву державу, ми повинні звертати наші кроки із тими порадами, які
заповідав нам Кобзар. Він нас наставляв: «Не дуріте самі себе, учи-
тесь, читайте, і чужому научайтесь, й свого не цурайтесь». І ще:
«В своїй хаті своя й правда, і сила, і воля».

Настав час, аби і наш обласний центр — місто Луганськ зрів па-
м'ятник Т.Г.Шевченкові, феномен якого відображає краш людські
якості — вселюдське щастя, вселюдську правду, волю, свободу,
справедливість, право людини на гідне життя.

Тож, маючи, за це його поважають усі народи, і на знак цієї
великої шані і любові в світі поставлено Кобзареві близько 400 па-
м'ятників: в Україні, в Америці, Австралії, Бразилії, Аргентині, Ка-
наді, в інших країнах.

В 1998 році наша область, прийнявши естафету від Херсонської
області, в березні-травні проводимиме шевченківські дні — свято
під девізом «В сімбі волоні, новім». Луганський миськвиконком,
Луганський обпрада і облдержадміністрація прийняли постанову про
встановлення пам'ятника Т. Г. Шевченкові. Вже багато зроблено:
визначено місце, закладено фундамент, у м. Києві виготовлено
пам'ятник за проектом відомого скульптора — народного худож-
ника-луганчанина Івана Чумака. Кошти на виготовлення пам'ятника
надала українська діаспора з м. Торонто (Канада). Але для граніт-
ного постаменту кошти поки що відсутні.

От ми звертаємося до всіх громадян області, міста Луганська,
зокрема, до керівників підприємств, бізнесменів, банкірів, взяти
участь у цій добродійній акції і перерахувати можливу суму кошту
на пам'ятник Кобзареві в українських гривнях. Наш поточний раху-

нок: 001700526, ідентифікаційний код 24189677 Луганського обласного братства шанувальників творчості Тараса Шевченка у Луганській обласній дирекції АК Укрсоцбанку, МФО 304018 код 09304010.

Ваша особиста допомога відлуниться зростанням духовності наших співвітчизників і сприятиме змацненню державності, добробуту і щастя українського народу.

*Іван НИЗОВИЙ, голова Луганської обласної
Спілки письменників України,*

*Євген ДЗЮБА, голова обласного об'єднання
Всеукраїнського товариства «Прогрес»
ім.Т.Г.Шевченка,*

*Володимир КАЛАШНИКОВ, голова Луганського
обласного Братства шанувальників творчості
Тараса Шевченка, народний артист України,*

*Михайло ГОЛУБОВИЧ, начальник управління
культури Луганської облдержадміністрації,
народний артист України,*

*Іван ЧУМАК, заслужений художник України,
лауреат державної премії ім.Т.Г. Шевченка.*

«Луганская правда»
21 октября 1997 г.

ЗАВЕРШИМО СПОРУДЖЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ВЕЛИКОМУ КОБЗАРЕВИ

Шлях державного творення і зростання добробуту нашого народу залежить не тільки від економічних реформ, а й від стану відродження духовності, культури, високої громадянської свідомості, патріотизму і злагоди. Тож, будуючи нову державу, ми повинні звертати наші кроки із заповідями великого Кобзаря. Він нас наставляв: «Не дурите самі себе! Учесьте, читайте, і чужому научайтесь, й свого не цурайтесь». І ще: «В своїй хаті своя й правда, і сила, і воля».

Настав час, аби і наш обласний центр — місто Луганськ — змінив пам'ятник Т.Г. Шевченку, феномен якого відображає красу людсь-

кі якості — всеюдське щастя, всеюдську правду, волю, свободу, справедливість, право людини на гідне життя. Тож, мабуть, за це його поважають усі народи, і на знак цієї великої шанси і любові в світі поставлено Кобзареві близько 400 пам'яток: в Україні, в Америці, Австралії, Бразилії, Аргентині, Канаді, в інших країнах.

В 1998 році наша область, прийнявши естафету від Херсонської області, в березні — травні проведимо Шевченківські дні — свята під девізом «В сім'ї вольній, новій». Прийнята постанова про встановлення пам'ятника Т.Г. Шевченку. Вже багато зроблено: визначено місце, закладено фундамент, у м. Києві виготовлено пам'ятник за проектом скульптора-луганця Івана Чумака і архітектора Віктора Житомирського. Кошти на виготовлення пам'ятника надала українська діаспора з м. Торонто (Канада). Але для гранітного постаменту кошти поки що відсутні. От ми і звертаємось до всіх громадян області, міста Луганська, зокрема, до керівників підприємств, бізнесменів, банкірів з проханням взяти участь у цій добродійній акції і перерахувати можливу суму коштів на пам'ятник Кобзареві в українських гривнях. Наш поточний рахунок 001700525, ідентифікаційний код 24189677 Луганського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка у Луганській обласній дирекції АК Укрсоцбанку, МФО 304018, код 09304010. Ваша особиста допомога відлуниться зростанням духовності наших співвітчизників і сприятиме змацненню державності, добробуту і щастю українського народу.

*Іван НИЗОВИЙ, голова Луганської обласної
Спілки письменників України,*

*Євген ДЗЮБА, голова обласного об'єднання
Всеукраїнського товариства «Прогрес» ім.Т.Г.
Шевченка.*

*Володимир КАЛАШНИКОВ, голова Луганського
обласного Братства шанувальників творчості
Тараса Шевченка, народний артист України,*

*Михайло ГОЛУБОВИЧ, начальник управління
культури Луганської облдержадміністрації,
народний артист України,*

*Іван ЧУМАК, народний художник України,
лауреат Державної премії ім.Т.Г. Шевченка.*

Доречно тут тепер назвати усіх мешканців Луганщини й України, підприємства, організації, навчальні заклади, хто збирав добровільні внески у фонд спорудження пам'ятника Тарасові Шевченкові в Луганську і таким чином сприяв зростанню духовності в нашому краї.

**ДОБРОВОЛЬНІ ВНЕСКИ В ФОНД СПОРУДЖЕННЯ
ПАМ'ЯТНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКУ В
М.ЛУГАНСЬКУ ЗРОБИЛИ В УКРАЇНІ:**

1. Шмигельський І.
2. Бала С.
3. Калашников В.
4. Тимошевська Д.
5. Коломойцева Є.
6. Банк «Аваль»
7. Самбірсько-Дрогобицька єпархія Львівської області
8. Артемівський райвиконком м.Луганська
9. Редакція «Нашої газети»
10. Луганський будівельний технікум транспортного будівництва
11. Сватівська районна держадміністрація Луганської області
12. Ленінський райвиконком м.Луганська
13. Жовтневий райвиконком м.Луганська
14. Кремінська районна держадміністрація Луганської області
15. Станично-Луганська районна держадміністрація Луганської області
16. Новоайдарська районна держадміністрація Луганської області
17. Пурик Леонід Степанович м.Луганськ
18. Луганський будівельний технікум
19. Слухачі добровільного концерту у Луганську (березень 1997р.):
 - Корнілова Г.
 - Кух В.
 - сім'я Варганових
 - Попков
 - Литвин В.
 - Бабич О.

20. СШ № 16 м.Золоте Луганської області
21. Можняківська СШ Новопсковського району Луганської області
22. Краснолуцька фірма «Луганськхолод»
23. ВАТ Луганський хімфармзавод
24. Конгрес українських націоналістів
25. Новопсковська районна організація Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім.Т.Шевченка
26. Луганський комерційний технікум
27. Луганський технікум громадського харчування
28. СШ № 59 м.Луганська
29. СШ № 60 м.Луганська
30. Луганське міське товариство української мови ім.Тараса Шевченка
31. Конечний Ю.М. (м.Богородчани Івано-Франківської області)
32. Посвятенко Д. (м.Вінниця, приватний нотаріус)
33. Луганська торговельно-промислова палата
34. Скіпальський О. (народний депутат Верховної Ради України)
35. Білан Л.В. (м.Стаханів Луганської області)
36. Даревич Юрій (Онтаріо, Канада)
37. Алчевське акціонерне товариство АМК
38. Київський будинок вчителя
39. Сватівське ЗАТ — Сватівськи МЕЗ
40. Луганська дирекція комерційного банку «Приватбанк»
41. Шаварин М.М. (м.Тернопіль, греко-католицький священник)
42. Сіверськодонетський міськвиконком
43. Благодійний фонд «Турбота і соціальний захист» — депутат Коломойцев В.
44. Кафедра української літератури Луганського державного педагогічного інституту імені Тараса Шевченка

У грудні 1997 р. Депутат Луганської міської Ради Шепелєв Г.І. захотів дискусії, яку й підтримала насамперед «Жизнь Луганска» 04.02.97 р.

Це ж треба так довго і глибоко «думати», аби прийти до такого безглузлого висновку: «27 мільйонів радянських людей

погибли в войну. Каждый по-своему герой, даже ребенок, погибший в концлагере или расстрелянный. Все герои. А Тарас Григорьевич никакого отношения к Великой Отечественной не имеет» (Вытяг из «Выступу» Шепелева).

*«Жизнь Луганська»
№ 49 (361) 4 декабря 1997 г.*

Продолжение дискуссии

ПАМЯТНИК КОБЗАРЮ. НУЖЕН, НО ГДЕ!

Г.И. Шепелев, депутат Луганского городского совета:

— Еще в 1992 году состоялось совещание по вопросу выбора площадки под закладку камня на месте установки будущего памятника Т.Г. Шевченко, в котором приняли участие Епизенко Е.И., Черняков А.М., Булкин М.К., Качевский А.Г. и Чернова Т.А. Согласно протоколу совещание рассмотрело три варианта: сквер на площади Героев Великой Отечественной войны, парк 1 Мая и сквер перед информационным центром (бывший Дом техники), примыкающий к ул. Шевченко. Последний вариант был признан наиболее приемлемым. Протокол совещания есть, а вот решения горисполкома по этому вопросу никак не найдут. По новому закону землей распоряжается общество, громада, совет. Не исполком, а только совет.

Инвалиды и участники боевых действий Великой Отечественной войны — около ста человек — считают, что памятник Шевченко может стоять возле информационного центра, возле украинского театра, возле пединститута, который носит имя Т.Г. Шевченко, но не на пл. Героев Великой Отечественной войны. 27 миллионов советских людей погибли в войну. Каждый по-своему герой, даже ребенок, погибший в концлагере или расстрелянный. Все герои. А Тарас Григорьевич никакого отношения к Великой Отечественной не имеет. В сквере на площади Героев логично было бы поставить памятник Героям Великой Отечественной войны, людям, погибшим в 1941-1945 годах.

Откликнулся и Луганский «Союз Чернобыль», предложивший поставить памятник Т.Г. Шевченко возле пединститута.

На следующую сессию горсовета внесен вопрос о месте установки памятника. Предлагаем организациям и гражданам Луганска высказать свое мнение по этому вопросу. Наш адрес: ул.Козобинского, 14, комн. 317 (комитет коммунального имущества).

Поважного віку людям, ветеранам, уже не було що обговорювати, тому вони 04.12.97 р. На Пленумі Луганської міської Ради ветеранів України знову вишукували місце для пам'ятника Т.Шевченкові, тільки б не було його на майдані в центрі міста.

11.12.1997 р. в «Луганській правді» вони й звертаються зі своїм «Обращением» до Луганської міської Ради, мешканців Луганська (публікація має назву «Где быть памятнику Кобзарю?»)

*«Луганська правда»
11 декабря 1997 г.*

ГДЕ БЫТЬ ПАМЯТНИКУ КОБЗАРЮ!

Обращение к Луганскому городскому Совету, жителям г. Луганска

Продолжительное время в средствах массовой информации обсуждается вопрос о сооружении в областном центре памятника Т.Г. Шевченко. Сам факт такого намерения заслуживает одобрения и поддержки. В этой связи излишне будет вспомнить, что луганчане уже неоднократно выражали свое отношение к поэтическому гению Украины, присвоив имя Т. Г.Шевченко жолному кварталу, одной из центральных улиц, старейшему вузу Донбасса — Луганскому педагогическому институту.

Близится завершение работ по строительству памятника. В связи с этим многих жителей города волнует вопрос: где, в каком месте он будет установлен?

Распоряжением Луганского горисполкома №125 от 22.05.1992г. место установки было определено на Красной площади, где состоялся митинг и был заложен памятный камень. Позже решением горисполкома №135 от 21.03.1996 г. место для памятника было определено иное — сквер на пл. Героев Великой Отечественной войны.

По мнению ветеранов и многих луганчан, это не подходящее место для памятника Т.Г. Шевченко. Почему?

Площадь Героев Великой Отечественной войны на протяжении многих десятилетий в представлении луганчан сформировалась как ритуальная площадь для проведения общегородских массовых мероприятий и торжеств патриотического характера. Сюда, к обелиску Героев Советского Союза, приходят ветераны, рабочие, студенты, школьники, жители города, чтобы выразить свою признательность и безграничную благодарность погибшим и живым воинам

Советской Армии, отстоявшим честь и независимость нашей Родины, спасшим мир от нашествия варваров XX века — фашистов.

То есть с самим названием этой площади связана память тысяч людей о погибших в огне сражений родных и близких.

Подходящее ли это место для памятника Т.Г. Шевченко? Зачем ставить два памятника разных эпох на одной площади рядом? Ведь в городе есть немало прекрасных, исторически более подходящих мест, где можно было бы установить памятник великому Кобзарю. Например, на той же Красной площади, где установлен памятник камню; на площадке рядом с украинским театром (ул. Оборонная, 11, бывший Дворец культуры строителей), на просторной площади у молодежного комплекса «Дружба», у здания Луганского пединститута им. Т.Г. Шевченко...

Желательно, и это очень важно, чтобы по этому вопросу высказали свое мнение луганчане и депутаты Луганского горсовета.

Обращение принято на пленуме Луганского городского Совета ветеранов Украины 4.12.1997г.

У «Нашей газеты» 13 грудня 1997 р. у рубриці «Перекресток мнє ний» свою позицію-відповідь знову висловили з приводу місця для пам'ятника Тарасові Шевченкові громадські діячі обласного рівня — Голова Луганського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка, народний артист України Володимир Калашников, Голова обласного товариства «Просвіта» ім.Т.Г. Шевченка Євген Дзюба, лауреат Національної премії України ім.Тараса Шевченка, скульптор Іван Чумак. Бо ветерани війни ніяк не могли заспокоїтися, що пам'ятник Кобзареві буде знаходитися на майдані Героїв Великої Вітчизняної війни.

Та про це найяскравіше скажуть самі публікації.

*«Наша газета»
13 грудня 1997 р.*

СКІЛЬКИ МОЖНА ГЛУМИТИСЯ!

В засобах масової інформації розповсюджено лист, який підписали голова обласного об'єднання «Просвіта» Є.Дзюба, голова обласного Братства шанувальників творчості Т.Г.Шевченка, народний артист України В.Калашников та народний художник України І. Чумак. В ньому, зокрема, говориться, що нещодавно відбулася сесія Луганської міськради, де серед вісімнадцяти питань розглядалося

питання й про місце встановлення пам'ятника Тарасу Шевченку. Кошти на його спорудження зібрані громадянами області, Україн, організації, на його віддіття зібрано гроші й представники української діаспори, що мешкають у багатьох країнах світу.

На двох сесіях Луганської міськради було прийнято рішення про встановлення пам'ятника у сквері Героїв Великої Вітчизняної війни, бо де ж ще стояти найвидатішому синові українського народу, його геневі і його багатостраждальному мученикові.

Тараса Шевченка люто переслідував царат, зазнавав він всіляких заборон і переслідувань при більшовиках, та його намагаються заборонити, і так само, але вже жорсткіше, вшуканіше переслідують і зараз, коли збувається мрія Кобзаря і ми починаємо жити і шукати злагоди в «сім'ї вольній, новій».

Скільки ж можна глумитися над народною совістю і святиною? Чи не пора зупинитися і задуматися: та що ж ми робимо!

Так, є у великого Тараса слова з даного приводу про правників славної прагди великих...

Гріхо і більше слухати і читати в наш час про подібне. А ще — соромно, бо хто ж ми тоді такі, коли ось так! Хто?..

Цими словами завершується лист.

МЫ — ПРОТИВ

В средствах массовой информации распространено обращение к городскому Совету и жителям Луганска, которое подписали деятели представителей — от горсовета, областного и городского советов ветеранов, общества охраны памятников истории и культуры, союзов ветеранов Афганистана и «Чернобыль». В нем, в частности, говорится, что сейчас близится время к завершению работ по строительству памятника Т.Г. Шевченко. В связи с этим многих жителей города волнует вопрос: где же, в каком месте он будет установлен!

Распоряжением Луганского горисполкома № 125 от 22.05.1992г. место установки было определено на Красной площади, где состоялся митинг и заложен памятный камень. Позже, решением горисполкома № 135 от 21.03.1996 г., место для памятника было определено — сквер на пл. Героев Великой Отечественной войны.

По мнению ветеранов и многих луганчан, памятнику Т.Г. Шевченко здесь не подходящее место.

Площадь Героев Великой Отечественной войны названа со времени ее строительства. На протяжении многих десятилетий она в представлении луганчан сформировалась как ритуальная площадь для проведения общегородских массовых мероприятий и торжеств. Сюда, к обелиску Героев Советского Союза, приходят ветераны, рабочие, студенты, школьники, жители города, чтобы выразить свою признательность и безграничную благодарность по-

гиблим и живым воинам Советской Армии, отстоявшим честь и независимость нашей Родины, спасшим мир от нашествия варваров 20 века — фашистов.

Площадь Героев Великой Отечественной войны — это наша историческая святыня, с ее названием связана память тысяч людей о погибших в огне сражений родных и близких, говорится в обращении.

«В ім'я нащадків» — під такою назвою в «Нашій газеті» 20.12.97 р. з'явилася цікава замітка мудрої людини — Григорія Громченка, ветерана педагогічної праці, учасника бойових дій, члена міської ради ветеранів України.

«Наша газета»
20 грудня 1997 р.

В ІМ'Я НАЩАДКІВ

Шановна редакціє «Нашої газети»! Болюче і соромно мені, дітям людським, читати окремі публікації про неможливість спорудження пам'ятника Т.Г.Шевченку в центральному сквері обласного центру.

Вважаю, що державні структури міста та області, громадські організації розпочали благодійну справу, звернувшись із закликом до всіх верств населення пожертвувати можливість для кожного копійку на спорудження в Луганську пам'ятника Кобзарю. Це виховна акція і для батьків, і для дітей. Бо навіть останні, одержуючи від дорослих 20 чи 30 копійок, можуть не завжди потратити їх на імпортні зруйни, які дуже шкодять дитячому здоров'ю, чи на кінофільми з уявленими непристойностями, а віддати їх на пам'ятник Т.Г.Шевченку.

Час плине швидко — і вже наші посивілі діти поведуть у цей сквер своїх онуків і скажуть їм: «А я теж був причетний до зведення цього пам'ятника».

Т.Г. Шевченко — це втілення в людському образі духовності українського народу. Тож пам'ятник геніальному поетові, який у ХІХ столітті незламністю свого духу порятував український народ від морального занепаду і знищення, має стояти саме на центральній площі Луганська. Аби люди чистої совісті вклонялися Великому Тарасу і тут же вклонялися і тим героям, які у ХХ столітті захистили український народ від фашизму.

Геній Шевченка і святість людей, які своїм життям заплатили за нашу свободу, об'єднують представників усіх національностей нашого краю.

Сучасні ж горе-політики часто намагаються роз'єднувати людей. Ось і всілякі «заклики до дискусій» щодо спорудження пам'ятника Великому Кобзареві розраховані на те, щоб мене, українця, посварити з моїми бойовими побратимами, з моїми сьогоденними приятелями — росіянами, грузинами, калмиками, литовцями — з усіма, хто знайшов свою другу батьківщину на нашій гостинній землі. Саме для того, щоб посварити нас, безперервно виголошуються-видрукуються заклики до ветеранів, громадськості підписувати всілякі відозви та протидіяти відродженню в людях людяного.

Такого гатунку депутатам я із впевненістю кажу, що колишнім учителям вашим сьогодні за вас соромно. Соромно, бо ви свою нездатність вирішити соціальні питання спрямовуєте на те, аби викликати непорозуміння між людьми.

Дивують мене і керівники наших депутатських груп, об'єднань. Чому ж вони такі пасивні, коли їхні колеги пропагують хай і замасковані, але ж морально-невиважені, політично-провокаційні, національно-образливі ідеї.

Як ветеран війни і праці звертаюся до керівництва облдержадміністрації з проханням:

— Ви, доброді, почали святу справу — зведення пам'ятника Т.Г.Шевченку. Не відмовтеся від неї. І хай ваше добре ділля осяється успіхом!

*Г. ГРОМЧЕНКО, ветеран педагогічної праці,
учасник бойових дій, член міської ради ветеранів
України*

Неодовзі після цієї публікації Г. Громченка введуть із складу міської рад ветеранів і позбавлять права безкоштовно отримувати газету «Жизнь Луганска».

06.01.09 — «Жизнь Луганська» продовжує дискусію:

— Перший переконливий матеріал «Висловлюємо обурення» — від національно свідомих сил (17 громадських організацій та політичних партій і об'єднань) на захист спорудження пам'ятника на площі Героїв Великої Вітчизняної війни.

— Друга публікація — знову звернення ветеранів — учасників Пленуму міської ради ветеранів України, аби не допустити спорудження пам'ятника на площі Героїв.

— Почесний голова обласного об'єднання «Просвіта» ім.Т.Г. Шевченка, учасник бойових дій Великої Вітчизняної війни, ветеран педагогічної праці Богдан Пастух свою замітку назвав «За землю радянську Кобзар воював», а написав її ро-

сійською мовою, аби всім, хто так і не захотів вивчити державну мову, українську культуру і не розуміє її, розкрити історичну правду.

08.01.98 р. На подив, шкідливим і розумним матеріалом відгукується «Суботній калейдоскоп»: «Где будет стоять великий Кобзар?» (автор Марія Казакова).

10.01.98 р. «Наша газета» у своїй рубриці «Перекресток мнений» перегукується з іншими газетами у висвітленні матеріалів про місце для пам'ятника Т. Шевченкові.

22.01.98 р. «Жизнь Луганска» в угоду новому голові Луганської міської Ради Паранпанову розпалює дискусію.

23.01.98 р. «Луганська правда» знову друкує підбірку різних поглядів читачів (так звана «свобода поглядів» — у дії).

«Жизнь Луганска»

№ 2 (366) 6 января 1998 г.

Продолжаем дискуссию

«ВИСЛОВЛЮЕМО ОБУРЕНИЯ»

С заявленнем, где высказывается возмущение ситуацией, сложившейся вокруг сооружения памятника Т. Шевченко, выступило Луганское областное объединение «Всеукраинское общество «Просвіта» имени Тараса Шевченко. Некоторым депутатам городского совета, которые считают, что памятник будет оскорбить память воинов, погибших в годы Великой Отечественной войны, авторы заявления возражают, что в бой шли и украинцы с пламенными словами Тараса Шевченко, с его «Кобзарем» возле сердца.

«Кроме этого, — говорится в заявлении, — распространяются ложные сообщения о том, что памятник будет установлен на средства городского бюджета. Эти утверждения не соответствуют действительности, так как деньги на его сооружение добровольно собирают предприятия, учреждения, политические партии, общественные организации и частные лица».

Под призывом к политическим партиям, объединениям, общественным организациям и гражданам всечески поддержать сооружение памятника на пл. Героев Великой Отечественной войны подписались, кроме общества «Просвіта», Луганское братство почтенителей творчества Т. Шевченко, областное общество Украинского казачества, областная организация союза писателей Украины, областная организация Всеукраинского педагогического общества им. Г. Ващенко,

хочу, областные организации Всеукраинской лиги украинских женщин, Всеукраинского объединения ветеранов, Всеукраинского общества политзаключенных и репрессированных, Украинской республиканской партии, Конгресса украинских националистов, Всеукраинского братства Украинской повстанческой армии, партии «Реформы и порядок», Социал-демократической партии Украины, Демократической партии Украины, Народно-демократической партии Украины, Луганское областное историко-просветительское и благотворительное правозащитное общество «Мемориал», Луганская краевая организация Народного руха Украины.

ЕСТЬ МНОГО ПРЕКРАСНЫХ МЕСТ

Нужен ли Луганску памятник Т.Г. Шевченко? Если нужен, то где его возводить? По первому вопросу разногласий не возникает: необходим. Камнем преткновения стал второй вопрос.

К Луганскому городскому совету и жителям города обратились зам. председателя постоянной комиссии горсовета по развитию духовной и социально-культурной сферы Ю.Н.Телюканов, депутат городского совета Г.И. Шепелев, председатель областного совета ветеранов В.А.Чельшев, председатель городского совета ветеранов В.В.Смирнов, зам. председателя областного и городского совета Украинского общества охраны памятников истории и культуры В.И.Рагулин, зам. председателя областной редколлегии Книги Памяти А.М. Семененко, председатель городской организации Украинского союза ветеранов Афганистана В.А.Ковалев, председатель областной и городской организацией «Союз Чернобыль» Б.Н.Елкин и В.Г. Панасенко.

«Продолжительное время в средствах массовой информации обсуждается вопрос о сооружении в областном центре памятника Т.Г. Шевченко. Сам факт такого намерения заслуживает одобрения и поддержки», — говорится в обращении. «Распоряжением Луганского горисполкома № 125 от 22.05.1992 г. место установки было определено на Красной площади, где состоялся митинг и был заложен памятный камень. Позже решением горисполкома №135 от 21.03.1996 г. место для памятника было определено другое — в сквере на пл. Героев Великой Отечественной войны».

В обращении подчеркивается, что площадь Героев ВОВ — это наша историческая святыня, с ее названием связана память тысяч людей о погибших в огне сражений родных и близких. «Спрашивается, подходящее ли место здесь для памятника Т.Г. Шевченко? Зачем ставить два памятника разных эпох на одной площади рядом? Ведь в городе есть немало прекрасных мест, где можно было бы установить памятник великому Кобзарю. Например, на той же Красной площади, на площадке рядом с украинским теат-

ром (бывший ДК строителей), на просторной площадке у молодежного комплекса «Дружба» или у здания Луганского пединститута им. Т.Г.Шевченко.

Желательно, и это очень важно, чтобы по этому вопросу высказали свое мнение пугачане и депутаты Луганского горсовета».

Обращение единогласно принято на пленуме городского совета ветеранов Украины

«ЗА ЗЕМЛЮ РАДЯНСЬКУ КОБЗАР ВОЮВАВ»

Луганское городское руководство, представители интеллигенции, различные общественные организации области нашли достойное место для памятника Шевченко в сквере перед зданием облгосадминистрации. Но, к сожалению, появились публикации в газетах с возражениями против открытия памятника и места, определенного для него. Предлагают и предлагают, в крайнем случае, поставить памятник где-то в другом месте, подальше от центра.

В публикации «Памятник Кобзарю нужен. Но где?» («ЖЛ» №49) депутат Г.И. Шепелев говорит, что инвалиды и участники боевых действий ВОВ считают: памятник Т.Г.Шевченко не должен стоять на площади Героев Великой Отечественной войны. «27 миллионов советских людей погибли в войну. Каждый по-своему герой... А Тарас Григорьевич никакого отношения к Великой Отечественной войне не имеет». Украинский народ никогда свою судьбу не отделял от судьбы своего пророка и гения — Шевченко.

Забывает уважаемый автор, что почти половина из тех 27 миллионов погибших — украинцы. К сведению автора заметки скажу: я сам видел во время войны в Украине плакаты, на которых был изображен гневный Тарас Шевченко с надписью «! вражю злою кровю волю окропите!», а другой — с призывом «Не дайте матери, не дайте в руках у ката пропадать!». «Кобзар» Шевченко был для нас как для глубоководных рыб. П.Маркушевский в юнге «За землю радянську Кобзар воював» (Одесса, 1969) приводит много примеров значения Шевченко в консолидации боевого духа бойцов.

К этому можно добавить, что в Саратове во время оккупации Украины существовала радиостанция «Тарас Шевченко». Действовали боевые отряды, носившие его имя. Таких примеров очень много, уважаемый депутат. Историческую правду нужно знать.

Автор заметки пишет, что собрал более 100 подписей против определенного места памятника. В настоящее время можно собрать и 300. Я уверен, что «за» можно собрать 1000. Но разве сознание культуры — в статистике!

Обелиск героям ВОВ находится, как известно, за широкой центральной улицей и никак не связан с площадкой в глубине сквера, где будет стоять памятник Шевченко.

Сохранить память героев войны и память гения Украины — долг перед поколениями, за которые мы в ответе.

Богдан ПАСТУХ, почетный председатель областного объединения «Прогіт» им.Т.Г.Шевченко, участник боевых действий ВОВ, ветеран труда

«Наша газета»

10 января 1998 года

ГДЕ СТОЯТЬ ПАМЯТНИКУ!

Пишу в редакцию по поводу статьи Г. Громченко о месте, где должен быть установлен памятник Т.Г. Шевченко в Луганске. Автор сосредоточивает внимание на том, что именно в сквере Героев Отечественной войны необходимо поставить памятник. Но разве в нашем городе нет больше мест для этого? Уверен, что даже в центре нельзя быть застрахованным от вандализма. Ведь подобные надругались над бюстами молодогвардейцев. Посмотрите вообще, что происходит в этом сквере, тут ведь даже туалеты закрыты решетками. Разве это не вандализм городской власти?

Красная площадь, по-моему, соответствует месту для памятника. Ее можно было бы переименовать в площадь Кобзаря.

Ну, а если не подходит то место, есть площадь на квартале Героев Сталинграда, где памятник будет просматриваться со всех сторон на большом расстоянии. Но если и это место не подходит, то давайте вернемся к просьбе самого Тараса Григорьевича. Он писал:

*Як умру, то поховайте
Мене на могилі
Серед степу широкого
На Україні милій.*

Так почему бы не установить памятник Кобзарю на пересечении автомагистралей с левой стороны по направлению к поселку Юбилейный?

Что касается меня, то я обещаю из декабрьской пенсии третью ее часть перечислить на сооружение памятника Кобзарю.

*А. ИЛЮШЕНКО, инвалид второй группы,
г.Луганск*

З МІСЦЕМ ТРЕБА ВИЗНАЧИТИСЯ

До редакції надійшла заява обласного об'єднання всеукраїнського товариства «Прогрес» з приводу становища, що склалося довкола спорудження пам'ятника Тарасові Шевченку в Луганську. В ній, зокрема, говориться:

«Висловлюємо своє обурення з приводу становища, що склалося довкола спорудження пам'ятника Тарасові Шевченку в місті Луганську. На п'ятнадцятій сесії Луганської міської Ради депутатами ставилося питання щодо скасування попереднього рішення міської Ради про встановлення цього пам'ятника у сквері на площі Героїв Великої Вітчизняної війни. Деякі депутати Луганської міської Ради висловлювали думки про те, що пам'ятник Тарасові Шевченку будучим ганьбитиме пам'ять воїнів, полеглих у роки Великої Вітчизняної війни.

Але ж у бій ішли й українці з полюб'яними словами Тараса Шевченка, з його «Кобзарями» біля серця.

Крім цього, розповсюджуються брехливі повідомлення у місцевій пресі про те, що пам'ятник буде встановлено на кошти міського бюджету. Ці твердження не відповідають дійсності, бо гроші на його спорудження добровільно збирають підприємства, установи, політичні партії, громадські організації та приватні особи.

Тож ми звертаємось до політичних партій та об'єднань, до громадських організацій, товариств та окремих громадян із закликом підтримати спорудження пам'ятника Тарасові Шевченку на площі Героїв Великої Вітчизняної війни міста Луганська».

Цю заяву підтримали своїми підписами: Луганське братство шанувальників творчості Тараса Шевченка, обласне товариство українського козацтва, обласна організація Спілки письменників України, обласна організація всеукраїнської ліги українських жінок, обласна організація всеукраїнського об'єднання ветеранів, обласне історико-просвітянське та благодійне правозахисне товариство «Меморіал», обласна організація всеукраїнського товариства політ'язнів та репресованих, обласна організація Української республіканської партії, крайова організація Народного Руху України, обласна організація партії «Реформи і порядок», обласна організація Народної демократичної партії України, обласна організація Соціал-демократичної партії України, обласна організація Демократичної партії та інші.

«Жизнь Луганска»
22.01.97 г.

Продолжаем дискуссию

ХОТИМ ЛИ МЫ ИМЕТЬ В ЦЕНТРЕ ГОРОДА ОЧАГ НАПРЯЖЕННОСТИ?

С легкой руки прежнего руководства в сквере на площади Героев Великой Отечественной войны проведены работы под будущий монумент Т. Шевченко. Позвольте мне, как коренному жителю, задать вопрос: а почему нужно устанавливать памятник именно здесь? Площадь Героев своим названием уже определила свое предназначение. Не один десяток лет собираются здесь ветераны, те самые герои, в честь которых и названа площадь. И даже тогда, когда уйдет из жизни последний ветеран, проливавший свою кровь в борьбе с немецкими фашистами и их наймитами, разве уменьшится величие подвига героев! Их виуны и правнуки будут приходить на эту площадь, чтобы отдать долг памяти предкам. Поэтому соседство любого другого монумента здесь будет не только неуместным, но может иметь негативные последствия. Дело в том, что за установку памятника в центре города настойчиво выступают в основном организации националистического толка. Трудно понять, откуда на земле Донбасса появились вожаки УПА и им подобные, скорее всего, за ними стоят одиночки, выдающие желаемое за действительное. Они-то своей храбростью и крикливостью как раз и добиваются своего. А теперь представим себе такую ситуацию: собрался, скажем, 9 мая на площади ветераны с семьями и последователи УПА одновременно. Поскольку местных «вожак» не существует, то следует ожидать приезда «гостей» из западных областей. Что тогда может произойти! Львовский вариант празднования Дня Победы! Думається, що здесь будет совсем иной сценарий. Не хотелось бы загадывать... Возникает вопрос: хотим ли мы иметь в центре города потенциальный очаг напряженности?

Самым прискорбним в этой истории с памятником является то, что для разжигающих идолопоклонников националистов Т. Шевченко давно стал в основном лишь символом их узколобого мировоззрения, а не поэтом в широком смысле слова. Для нормальных же почитателей таланта Тараса Григорьевича такой проблемы просто не существует. Лучшим памятником Кобзарю является его творческое наследие. Главные монументы установлены в Киеве и, как положено, на месте захоронения в Каневе. В Луганске же, как известно, Тарас Григорьевич никогда не был, но у нас есть улица,

квартал, пединститут его имени. Более подходящих мест не нужно и искать.

*Василий ЧЕРЕПАХИН, председатель луганского
клуба военно-исторической реконструкции «Дон»*

ПРАДІДІВ ВЕЛИКИХ ПРАВУКИ ПОГАНІ!

В засобах масової інформації Луганської області все ще обговорюється думка про доречність встановлення в центрі Луганська пам'ятника Т.Г. Шевченку. Не варто говорити про моральне обличчя тих, хто намагається посіяти зерно протирії, і розбрату в душах населення області. Ці люди не достойні того, щоб про них згадувати. Подивіться вкисе вже — те, що деякі соціалістичні газети заповзють друкувати такі «матеріали». Мабуть, ще є в нашій державі нащадки тих, хто не давав українцю творити за життя. Тепер воєни не можуть заспокоїтись, що збуваються пророцтва Кобзаря, Україна стає на ноги. Ми різних національностей, але всі — українці. Батьків і Вітчизну не обирають, їх люблять і шанують.

Нам і так тяжко в нинішніх умовах економічної кризи. Влада не може чи не хоче виконувати свій обов'язок — забезпечити достойні умови життя своїм громадянам. Але, забувши про духовність, ми робимо гірше самим собі. Потрібно думати про майбутнє: відроджувати духовність, піднімати економіку. Для цього виконаймо наказ Кобзаря: «Обнямітєсь, брати мої, молно вас, благаю».

*В. СВИНЦИЦЬКИЙ, голова управи Луганської
обласної організації Народного Руху України*

У ПАМ'ЯТНИКОВ МЫ ПРИОБЩАЕМСЯ К ВЕЧНОМУ...

С інтересом сліду за дискусією о виборі места установки пам'ятника Т.Г. Шевченку. В зв'язі з публікацією м'янення Богдана Пастуха («ЖЛ», 6.01.98 г.) хочу обратити вниманіе уважаемого автора, а также читателів «ЖЛ» на то, что местом, определенным первоначально для установки памятника, была выбрана отнюдь не площадь Героев Великой Отечественной войны, а именно сквер на Красной площади. Кроме того, разве Красная площадь расположена «подальше от центра»? Это же и есть центр города, уютный, живописный сквер. Согласитесь, уважаемый г-н Пастух, памятник — это не просто скульптура, памятник должен нести духовную нагрузку, у памятника человек должен побыть наедине с собой, со своими мыслями, в тишине приблизиться к вечному. Согласитесь, что на пл. Героев, рядом с шумной задымленной Советской улицей, на солнцепеке, в галдящей толпе, условия для духо-

вного общения с Кобзарем совсем неподходящие. Кроме того, и топографически место памятника Шевченко — именно на Красной площади, на месте закладного камня, рядом с улицей Шевченко. Напомним, что в Киеве памятник Кобзарю сооружен на бульваре Шевченко, в Москве — на набережной Шевченко, в Харькове и Одессе — в парках им. Шевченко... И последний довод. Давайте мысленно пройдем по магистрали, соединяющей пл.Героев с ул.Почтовой. Вам не кажется, уважаемый читатель, что эта улица и так чересчур перегружена памятниками? На нескольких сотнях метров расположены обелиск в честь героев Отечественной войны, памятник Ленину, памятник Карлу Гаскойну, исторические памятники-реликвии — английские танки и пушка, памятник Борцам революции, памятник у проходной станкостроительного завода и памятник мастеровому-оружейнику на территории самого завода. На фоне всего этого «изобилия» памятник Шевченко может просто потеряться.

А вот Красная площадь, одна из центральных в городе, рядом с улицей Шевченко, и есть наиболее подходящее место для памятника великому сыну украинского народа!

Григорий ЛАДЫЖЕНСКИЙ

...ТАМ, ДЕ УЧАТ ЛИТЕРАТУРЕ, ПОЭТИКЕ

Я, по-видимому, что-то не понимаю по поводу установки памятника Шевченко. Ведь это памятник Шевченко-поэту, так он и должен стоять там, где учат литературе, поэтике.

Мой отец был призван 23 июня, на следующий день после объявления войны, и через месяц погиб. Муж был инвалидом войны 2-й группы. Никакого отношения к поэзии они не имели, поэтому и памятники им должны быть — каждому на своем месте.

У бойцов на фронте были книги стихов и Пушкина, и Есенина, и Лермонтова, и «Как закалялась сталь» Островского. Нужно им всем поставить памятники в сквере Героям ВОВ в кружок, а в середине памятник Сталину, так как многие шли в бой «За Родину, за Сталина»!

Если Народный Рух Украины и иже с ними имеют деньги на памятник, пусть лучше помогут дому инвалидов, престарелых и тем, кто просит колеечку на хлеб. В наше время нужно помочь воямь людям, а памятник может подождать до лучших времен. Может быть, написано не складно, но от души.

Всего вам доброго, здоровья и всего хорошего.

Пенсионерка КОЛОМОЙЧЕНКО Л.А.

И НЕТ ПОКОЯ КОБЗАРЮ

Предыстория такова. Распоряжением Луганского горисполкома №125 от 22.05.1992 г. место установки было определено на Красной площади, где состоялся митинг и был заложен памятный камень. Позже решением горисполкома №135 от 21.08.1996 г. место для памятника было определено иное — сквер на пл. Героев Великой Отечественной войны.

Считая такое решение проблем неправильным и в связи с тем, что близится завершение работ по строительству самого памятника, городской совет ветеранов Украины выступил в «Луганской правде» от 11.12.1997 г. с обращением «Где быть памятнику Кобзарю?» к Луганскому городскому Совету и жителям города. Мнения луганчан по этому вопросу мы и приводим ниже.

В.ЗАХАРБЕКОВ, председатель президиума собрания: — Ветераны Луганского ВВАУШ на собрании (присутствовало 122 человека) обсудили обращение Луганского городского совета ветеранов Украины, опубликованное в газете «Луганская правда», и единогласно приняли следующее решение: «Поддержать мнение пленума Луганского городского совета ветеранов о нецелесообразности установки памятника Т.Г. Шевченко в сквере на площади Героев Великой Отечественной войны. Лучшим местом установки памятника считаем площадь у здания Луганского педагогического института им Т.Г. Шевченко».

В.ТКАЛИЧ, председатель областной организации Руха: — Хотелось бы сказать о будировании политических страстей вокруг установления памятника Т.Г. Шевченко. Каким был смещенный мэр Луганска, судить не берусь, но парк в центре города такой, что не стыдно за областной центр. И решение для установления памятника великому предку Т. Шевченко принял, и место подготовил. А где же еще быть памятнику, как не в центре города, на всеобщем обозрении? Ах нет, нельзя его тут ставить, коммунисты не желают, так как он может затмить своим величием памятник их поколения, который стоит на другом конце площади, напротив драмтеатра. Вот и придумываются всевозможные обращения и письма граждан. И табличку о том, что здесь будет памятник, убрали. В преддверии выборов не желает новоиспеченная власть ссориться с коммунистами. А ведь отвечать все равно придется. Не сегодня, так завтра.

Н.КУЛИКОВ: — Вы хотели знать мнение читателей, учителя и мое. Памятник Т.Г. Шевченко в городе нужен, но не в том месте, где его хотят установить. Сквер, площадь, обелиск героям Великой Отечественной войны — это дань памяти миллионам павших и живых защитников Отечества. Так было и так должно остаться.

Луганское областное объединение всеукраинского общества «Прогресс» имени Т.Шевченко: — Висловлюємо своє обурення з приводу становища, що склалося довкола спорудження пам'ятника Тарасові Шевченку в місті Луганську. На п'ятнадцятій сесії Луганської міської Ради депутатами ставилося питання щодо скасування попереднього рішення міської Ради про встановлення цього пам'ятника у сквері на площі Героїв Великої Вітчизняної війни. Деякі депутати Луганської міської Ради висловлювали думки про те, що пам'ятник Тарасові Шевченку будемо гавьбитиме пам'ять воїнів, полеглих у роки Великої Вітчизняної війни.

Але ж у війні шили й українці з полум'яними словами Тараса Шевченка, з його «Кобзарями» блия серця.

Крім цього, розповсюджуються брехливі повідомлення у місцевій пресі про те, що пам'ятник буде встановлено на кошти міського бюджету. Ці твердження не відповідають дійсності, бо гроші на його спорудження доброчинно збирають підприємства, установи, політичні партії, громадські організації та приватні особи. Тож ми звертаємось до політичних партій та об'єднань, до громадських організацій, товариств та окремих громадян із закликом всіляко підтримати спорудження пам'ятника Тарасові Шевченку на площі Героїв Великої Вітчизняної війни міста Луганська. Цю заяву вже підтримали Луганське братство шанувальників творчості Тараса Шевченка, Луганське обласне товариство українського козацтва, Луганська обласна організація спілки письменників України, а також 13 обласних організацій політичних партій та об'єднань.

Л.С. БАРЬБИНА: — Я, как коренная луганчанка, родившаяся и проживавшая в этом городе 66 лет, считаю, что первоначально место установки памятника в сквере на Красной площади было определено правильно. Сквер выходит на улицу Т.Г. Шевченко, и нечего мудрствовать лукаво городским властям в угоду руховедам и «Прогрессе». Где заложили памятный камень — там и стоят Кобзарю.

И.С. ЗАХАРОВ: — В годы Великой Отечественной войны не только средства массовой информации, но и политработники напомняли воинам призыв Тараса «Боритесь, поборете...» Патриоты Украины использовали имя Т.Шевченко как знамя для борьбы с фашизмом. И памятник Тарасу на площади Героев войны заслужил того. Первоначально место под памятник было определено возле Дома техники потому, что сама площадь Героев имела трапезный вид. Теперь любо посмотреть.

Вспомним историю. В 1935 г. в Луганске была построена школа №25. Это была третья русская школа, 22 — украинские.

Теперь в городе 60 школ. Сколько украинских? А «старшие братья» на «человеческом языке» войнот: козлий язык мало-российский, насильственная украинизация и т. д. Посмотрите вывески на улицах. Есть на украинской державной мове? Есть! Только на рекламных щитах американских сигарет «Видчуй смак Америки», «Сила новых почуттів». Посмотрите, во что одеты дети. Майки из американских флагов. И это нормально? Но избави Бог от жовто-блакитного, дескать, наш «національний» — красно-голубой. Пора знать, что именно такой флаг австрийская императрица подарила в свое время украинской автономии.

Что касается места для памятника возле ДК строителей или возле магазина напротив пединститута, то они неприемлемы. Для этого есть более подходящее место — на улице 1-й Донецкой между следственным изолятором и горсаноцхисткой. Такие примеры не единичны.

Л.НОСИЧКО: — Глубоко убежден, что многие луганчане отозвались бы, прямо или косвенно, на публикацию «Где были памятнику Кобзарю», если бы поверили, что не окажутся обманутыми в очередной раз, как это было, в частности, с переименованием города, как это было в период референдума по поводу того — быть Украине в составе СССР или не быть, как это стало уже с приятным решением горисполкома №125 от 25.05.1978 г.

По тем же мотивам не стал бы излагать свое мнение и я, но делаю это сегодня потому, что был участником торжественной закладки памятного камня на Красной площади и считаю своим долгом задать «воиновдам из горисполкома вопрос: «Какими мотивами они руководствовались, приняв другое решение?» С точки зрения простой человеческой морали оно оскорбительно и для светлой памяти самого Т.Г. Шевченко, которого сделали разменной монетой в политинеской игре, и для жителей города, которые, как теперь выяснилось, участвовали не в торжественном митинге по закладке памятного знака под будущей памятник великому Кобзарю, а в обычной профанации. И, наконец, главное — это оскорбительно для сотен тысяч ветеранов войны, их родных, близких. Ведь площадь Героев — отражение военно-исторического прошлого, дань уважения старшему поколению, отстоявшему честь и независимость нашей Родины, поэтому венцом площади может и должен быть памятник именно воинам — героям тех огненных лет.

Д.О. БАРМИНА: — Я родилась в Луганске, 8 поколений моих предков лежат в этой земле, а двое детей и четверо внуков — луганчане. Этот город дорог мне, поэтому не могу быть равнодушной к его облику. Памятник Тарасу нужно ставить там, где ему

уготовано прекрасное место — на ул. Советской. Он ничуть не унижит славу ветеранов, а вот безукусная топорная стелла действительно омрачает светлую память — ею стоит заняться всерьез в сторону улучшения. Памятник же пусть заполнит тот «пустырь», который теперь образовался перед сквером, и нечего тратить деньги на новую постройку. Лучше потратить их на новую стеллу героям войны и возродить фонтан на Красной площади, который был там раньше.

Только не думайте обижать меня в неуважении к ветеранам! Мой отец был до войны председателем райисполкома, вручал знамя Шахтерской дивизии, ушел на фронт — грошал от Луганска до Сталинграда и от Сталинграда до Чехословакии. Нескольким раз был ранен. После войны работал начальником горкуса. Стройник Луганска — его дети. 30 лет был депутатом горсовета. Он был еще жив, когда шли споры о месте установки памятника Т. Г. Шевченко, и считал, что Красная площадь должна быть с фонтаном, а Советскому следует привести в порядок.

А.БУЯНЮВ, инвалид Великой Отечественной войны, ветеран труда: — Меня, как и многих моих знакомых, волнует вопрос, где будет установлен памятник Кобзарю. Когда смотрел, как аврально благоустроивали часть святой площади Героев под установку памятника Т.Г. Шевченко, невольно возникали мысли: почему и по чьей инициативе изменили ранее принятое решение горисполкома? Кто хотел поставить луганчан перед свершившимся фактом, установив памятник в сквере Героев? А не последует ли за этим новое «волевое» решение, и одним росчерком пера уже сам сквер и площадь Героев Великой Отечественной войны переименуют? И будут они носить имя Т.Г. Шевченко... А что, вполне логично. Помните, как в сказке: «Была у зайца избушка лубяная, а у лисички ледяная. И попросилась лисичка к зайчику переночевать. " Что из этого вышло!

В городе много хороших мест, например, сам Бог велел установить памятник Кобзарю у пединститута имени Т.Г. Шевченко или возле прекрасного нового здания украинского театра. Но, наверное, кому-то выгодно разжигать споры и рознь. Ты за Тараса или за героев Великой Отечественной войны? Что бы сказал об этом сам великий Тарас Григорьевич, со стихами и именем которого многие солдаты Великой Отечественной шли в бой!

Таковы мнения читателей. Мы предоставили трибуну всем, кто хотел высказаться по данному вопросу, но не берем на себя в этом споре роль третейского судьи. Бесспорно одно: памятник Т.Г. Шевченко в Луганске должен быть! Пока же... Нет покоя Кобзарю. Нет и официального «мнения» городских властей.

18 та 19 лютого 1998 р. «Наша газета» і «Луганська правда» надрукували звернення Голови обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка, народного артиста України Володимира Калашникова до голови облдержадміністрації Г.П. Фоменка; одне з головних прохань у ньому — вжити всі можливі заходи, аби покласти край газетній істерії навколо пам'ятника Тарасові Шевченку, навколо світлого імені нашого Пророка.

«Наша газета»

18 лютого 1998 р.

В СЕРЦЯХ І ПОМИСЛАХ

Уже тривалий час на сторінках місцевих газет точиться дискусія про пам'ятник Т.Г.Шевченку в Луганську. Точніше, про його місце встановлення. Було висловлено чимало суджень: і «за», і «проти». Дружньо сьогодні звернення голови обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка, народного артиста України Володимира Калашникова до голови облдержадміністрації Г.П.Фоменка.

«Професори й письменники, актори й художники, музиканти й вчителі — всі, хто прилучився до діяльності обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка, звертаються до Вас, голови облдержадміністрації, представника Президента України в Луганській області, з проханням: вжити всі можливі для Вас заходи, використати силу Вашого авторитету, аби покласти край газетній істерії, яку роздмухують всілякого ґатунку місцеві політики. Вони маніпулюють рішенням Луганського міськвиконкому про встановлення пам'ятника Тарасу Шевченку і про місце його спорудження, влаштовують національно-образливий суперечки довкола святого для кожного українця імені Т.Г. Шевченка.

Духовність Держави Україна, символом якої є наш поет, має бути не лише в центрі нашого міста, а і в серцях та помислах державотворців.

Навіть покладання квітів у дні державних свят має відбуватися до пам'ятника Тарасу Шевченку та до обеліски запальним воїнам, як це і робить Президент України в столиці — місті Києві; а голови держав у всьому цивілізованому світі також йдуть на поклон до пам'яників своїм національним святам.

Політики приходять і відходять, а українському народові жити з мудрістю Т.Шевченка вічно.

То ж хай і Ваші нелегкі, але добрі старання в позитивному рішенні цієї проблеми лишаться в серцях вдячних нащадків.

Володимир КАЛАШНИКОВ, голова обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка, народний артист України.

ВІД РЕДАКЦІЇ. На сторінках нашої газети з приводу спорудження пам'ятника Т.Г.Шевченку в Луганську висловились багато людей, представників колективів, партій, рухів і т.д. Різні люди — різні позиції. Нового тут уже нічого додати. Тому, до відома читачів, ми припиняємо дискусію на цю тему. Пора вже остаточно визначитися в цьому гитаві. І владі. І нам.

«Луганская правда»

19 лютого 1998 г.

МЕСТО Т.Г. ШЕВЧЕНКО — В НАШИХ СЕРДЦАХ!

В последнее время в Луганске разгорелась бурная дискуссия о том, где стоять памятнику великому Кобзарю. Большое количество писем приходит и к нам в редакцию. Сколько людей — столько и мнений. Соглашаться или оспаривать какую бы то ни было точку зрения — значит подливать масла в огонь спора, больше напоминающего политическую игру, в которой имя Т.Г. Шевченко превращается в разменную монету.

Нам понятна озабоченность Братства почитателей творчества Тараса Шевченко, которые обратились к главе облгосадминистрации Г.П. Фоменко:

«Професори й письменники, актори й художники, музиканти й вчителі — всі, хто прилучився до діяльності обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка, звертаються до Вас, голови облдержадміністрації, представника Президента України в Луганській області, з проханням: вжити всі можливі для Вас заходи, використати силу Вашого авторитету, аби покласти край газетній істерії, яку роздмухують всілякого ґатунку місцеві політики.

Вони маніпулюють рішенням Луганського міськвиконкому про встановлення пам'ятника Тарасу Шевченку і про місце його спорудження; влаштовують національно-образливий суперечки довкола святого для кожного українця імені Т.Г. Шевченка.

Духовність держави Україна, символом якої є наш поет, має бути не лише в центрі нашого міста, а і в серцях та помислах державотворців.

Навіть покладання квітів у дні державних свят має відбуватися до пам'ятника Тарасу Шевченку та до обеліски запальним воїнам, як це

і робить Президент України в столиці — місті Києві; а голови держав у всьому цивілізованому світі також йдуть на поклон до пам'яток своїм національним своточам.

Політики приходять і відходять, а українському народові жити з мудрістю Т. Шевченка вічно.

То ж хай і Ваші нелегкі, але добрі старання в позитивному рішенні цієї проблеми лишаться в серцях вдячних нащадків.

*Володимир КАЛАШНИКОВ, голова обласного
Братства шанувальників творчості
Тараса Шевченка, народний артист України.*

Место Т.Г. Шевченко — в наших сердцах! Это главное, что мы должны понять и запомнить.

Обласне радіо (насамперед працівники відділу освітніх передач — І. Косенко, О. Шевченко, спецкор національного радіо О. Кошак) надавало постійно Братству слово для спростування всіляких інсинуацій навколо пам'ятника Тарасові Шевченкові.

Ніби вшухли непотрібні газетні галаси, новий голова прийшов у міську Раду — Анатолій Ягоферов, а «Жизнь Луганска» знову повернулася до минулих тем і 02.04.98 р. надала слово І. Міньку, архітектору, лауреату Державної премії ім.Т.Г. Шевченка.

*«Жизнь Луганска»,
2 апреля 1998 г. № 14 (378)*

ГДЕ БЫТЬ ПАМЯТНИКУ Т.Г. ШЕВЧЕНКО

В печати активно обсуждается общественностью города место установки памятника Т.Г. Шевченко в г. Луганске. Полностью согласен с мнением ветеранов Левинского района: памятник не может быть установлен на площади Героев Великой Отечественной войны.

Первоначально установка памятника была определена в районе пединститута им. Т.Г. Шевченко. В процессе проектирования скульптор И.М. Чумак и архитектор В.М. Житомирский при определении композиционного решения и размера памятника недостаточно учли условия застройки и размеры площадки. Сейчас, когда скульптура уже готова, возникли осложнения с «вписанием» ее в натуре, что и послужило поводом для поисков новой площадки и

дискуссий на эту тему. Прежде чем продолжить поиски новых вариантов, хочу остановиться на мотивах отказа от площади Героев. В данном случае я, как архитектор, буду пользоваться языком своей профессии, не вдаваясь в политические дискуссии.

Относительно небольшие размеры сквера, интенсивное транспортное движение на прилегающих улицах не позволяют создать среду, отвечающую размерам и значимости памятника. Сейчас, когда площадка полностью подготовлена для сооружения памятника, наглядно видно, что здесь ему не место.

Памятник Т.Г.Шевченко нельзя «проходить мимоходом», к нему нужны подходы, позволяющие обозреть его с разных точек и расстояний. Он должен иметь зону «общения» и духовного воздействия на приходящих к нему людей. Таких условий здесь нет. Следует учесть, что памятник Т.Г.Шевченко скульптура И.М. Чумак по композиции, силуэту, объему и постановке его на площадке является почти «зеркальным отражением» существующего на главной площади памятника В.И. Ленин. Такое совпадение не на пользу ни одному, ни другому. Мне кажется, что предложение о переносе бюста дважды Героя Советского Союза А.Молодого на площадь Героев заслуживает внимания и положительного решения.

С его постановкой площадь Героев получит логичное завершение, как по теме, так и по архитектурно-художественному решению.

Наиболее подходящей площадкой для памятника Т.Г. Шевченко я считаю район украинского театра по улице Оборонной. Этот район располагает достаточно свободной территорией, что в будущем позволит создать здесь культурно-просветительский и духовный центр общегородского значения. Для сооружения здесь памятника Т.Г. Шевченко необходимо снести расположенный рядом со зданием украинского театра незаконный памятный знак, мало понятный как по идейному содержанию, так и художественно-пластическому решению. Его отсутствие не станет большой потерей для города и будет воспринято с пониманием. Строительство здесь памятника Т.Г. Шевченко благотворно скажется на внешнем облике всего района и повысит престиж украинского театра. Несколькими словами о площадке на Красной площади. Отказ от нее для установки памятника, несмотря на заложенный камень и «привязку» к улице имени Шевченко, считаю правильным и своевременным.

В заключение хочу напомнить сторонникам размещения памятника Т.Г. Шевченко на площади Героев Великой Отечественной войны следующее. Площадка состоит из главной площади города и сквера, расположенного между юговым фасадом здания облизплома и транспортной магистралью — улицей Советской.

В разное время были попытки разместить в этом сквере обелиск Героям Советского Союза, конную статую К.Е. Ворошилова, но они отклонены по причине нарушения генерального плана и функционального назначения сквера как рекреации для окружающей его застройки.

Выбором и обоснованием окончательного варианта места установки памятника Т.Г. Шевченко — поэта, художника и гражданина Украины — должны заниматься профессионалы — архитекторы, художники и другие творческие работники в области культуры и искусства. Каждый должен заниматься своим делом, с пониманием долга и ответственности перед собой и временем. Спешка в этом ответственном деле недопустима и чревата тяжелыми последствиями. Наглядным примером может служить поселок Видный. Но это уже другая тема и другие проблемы, от которых будет бо- леть голова не у одного головы.

*И. МИНЬКО, архитектор, лауреат
Государственной премии им.Т.Г.Шевченко*

Оттак деякі лауреати премії ім.Тараса Шевченка можуть боротися проти Шевченка.

Розділ VII

Чисельник швидко знімав березневі, квітневі листочки 1998 року. У Братства — традиційні клопоти з проведенням обласного конкурсу «Іду з дитинства до Тараса». Вже відбулися відбірковий заключний тур і концерт-фестиваль; 30 юних луганців — переможців конкурсу готуються відвідати 15-18 травня 1998 року могилу Кобзаря у Каневі (це втретє посланці нашого краю побувають у духовному серці України і, як виявиться пізніше, — востаннє).

Підготовка ж до Міжнародного Шевченківського свята і встановлення пам'ятника з боку оргкомітету (на обласному рівні) відбувалася якось спрковано. До складу оргкомітету від Братства все ж запросили одного представника — його голову Володимира Калашникова.

На початку травня на прохання Братства обласна державна адміністрація направила запрошення для участі у Міжнародному Шевченківському святі «В сім'ї вольній, новій...» і відкритті пам'ятника Тарасові Шевченкові заступнику Президента Світового Конгресу Українців, доктору Василю Веризі, Президенту Фулданції ім.Тараса Шевченка, доктору Василю Іваниському, Генеральному директору Канівського Національного Шевченківського заповідника пану Ігореві Ліховому.

Братство турбувалося і про друкування матеріалів Шевченківської конференції, що повинна була відбутися у дні свята в Луганському педагогічному інституті ім.Т.Шевченка.

Із свого рахунку в банку Братство виділило 700 гривень, аби виїшов спеціальний номер літературно-мистецької газети «Кам'яний Брід», присвячений Міжнародному Шевченківському святові.

А про наступне Шевченківське свято в Луганську і відкриття пам'ятника (як складові програми свята) у місцевих засобах масової інформації — мовчання.

Влада ж не знала, як себе вести, будучи під впливом і тиском комуністичних сил; постійно поверталася до пошуків місця, де б поставити пам'ятник, аби тільки не у сквері на

майдані Героїв Великої Вітчизняної війни; винаходили навіть місце десь за межами міста Луганська. Здійснювали тиск і на автора пам'ятника — скульптора Івана Чумака.

Ситуацію розіграли так, що вже чомусь пропонувалося перенести дату свята на осінь і відкриття пам'ятника.

Все це змусило 13 травня 1998 року від Братства направити 5 термінових телеграм із проханням підтримати справу спорудження і відкриття в Луганську пам'ятника Тарасові Шевченкові у визначений час — 22 травня 1998 року на Центральному майдані міста — на ім'я:

- Президента України Леоніда Кучми,
- Головуючого на Сесії Верховної Ради України,
- Прем'єр-Міністра України Валерія Пустовойтенка,
- Голови Конгресу українських націоналістів Слави Стецько,
- Голови Народного Руху України В'ячеслава Чорновола.

Луганське обласне
БРАТСТВО
шанувальників творчості
Тараса Шевченка

LUGANSK REGIONAL
BROTHERHOOD
OF HONORERS
OF THE WORKS
OF TARAS SHEVCHENKO

ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ ПАНЕ ПРЕЗИДЕНТ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

Виконуючи Ваше рішення про гідне святкування 185-ї річниці від дня народження Тараса Григоровича Шевченка, у місті Луганську 22 травня поточного року на центральній площі планувалося встановлення і відкриття пам'ятника Великому Кобзареві (в рамках Всесвітнього Шевченківського свята «В сім'ї вольний, новий...»).

І коли вже все підготовлено до завершення, проти спорудження пам'ятника Т.Г. Шевченку активізувалися комуністично-соціалістичні сили, які зі знуцальною агресивністю намагаються витіснити пам'ятник Великому сину всього слов'янства не просто із центру міста на задвірні, а й за його межі; вони чинять політично-психологічний пресинг на держадміністрацію міста й області, а також на авторів пам'ятника, щоб відмовилися від втілення в життя цієї святої справи.

Професори, письменники, актори і художники, музиканти і вчителі — всі, хто прилучився до діяльності Луганського обласного Братства шанувальників творчості Тараса Шевченка, і кому болить відродження української духовності в нашому краї, просимо Вашої невідкладної підтримки у нашій святій державотворчій справі, аби

пам'ятник Тарасові Шевченкові постав на центральній площі міста і в визначений термін — 22 травня 1998 р.

*Голова Луганського обласного
Братства шанувальників творчості
Тараса Шевченка,*

народний артист України Володимир КАЛАШНИКОВ

Підтвердження про вручення телеграм отримали через півтори години. А ще через кілька годин про всі ці події говорило все українське світу.

Все, що відбувалося потім у кабінетах владних структур, нехай залишиться за їх зачиненими дверима. Головне те, що влада віднайшла слова, аби сказати їх людям, які не розуміли, що творять, коли знищували у сквері щит із написом про спорудження на майдані пам'ятника Тарасові Шевченкові, коли пікетували приміщення облдержадміністрації і блокували місце майбутнього пам'ятника, протидіючи патріотичній загальнонародній справі вшанування національного Генія.

Добре, що віднайшлися і можливості, щоб так швидко монумент доставити із Києва до Луганська і за декілька годин до початку очікуваного свята установити на відповідному місці, як те і планувалося.

Розділ VIII

Свято прийшло на Луганську землю вчасно...

На майдані Героїв Великої Вітчизняної війни було вельюлюдно. Безумовно, майорили скрізь Державні блакитно-жовті прапори, але не обійшлося без ворожого змісту плакатів на зразок: «Тарас, ти заняв місце Виссаріона». Комуністи в стражданні за минулим лютували. Настрій все ж таки був святковий. Мітинг, присвячений відкриттю пам'ятника Тарасові Шевченкові, розпочався о 17.00.

Виступало дуже багато людей — представники влади, гості, навіть голова обласної Ради ветеранів війни, які майже протягом року перед цим виступали проти спорудження пам'ятника. О 17.21 все ж таки назвали слово і Голові Братства Володимирі Калашникову. Ми, члени Братства, з певною тривогою очікували цього моменту, бо все могло бути, і відмова у виступі — теж. Виступ Голови Братства був лако-

нічним, духовно насиченим, кожне слово — виважене, аби дійшло до всіх, і насамперед до юних луганців.

Шкода, що не запросили до слова Генерального директора Кавіського Шевченківського національного заповідника Ігоря Ліхового. Учасники мітингу дізналися б, що він привіз землю з могили Кобзаря (з Шевченкової гори), і тепер вона — біля пам'ятника Кобзареві у Луганську; що так своєрідно він освятив це місце.

Серед квітів шані, що лягли до підніжжя пам'ятника, була і сінь-жовта квіткова композиція від Братства, яку поклали вчителька Єлизавета Колесникова і юні члени Братства Оксана Калашникова та Ліза Тимошевська.

У цей же час на адресу Братства до Луганська летіла телеграма із Львова від Львівського Братства шанувальників Шевченка — громадської діячки, професора Олесі Мороз і поетеси Галини Гордасевич.

Привітання зі Львова від О. Мороз і Г. Гордасевич

Львів ТТС 4082 37 22/5 1418=

Люкс Луганськ 55 Московська 1, кв. 355 Калашникову=

Вітаємо святом Шевченка луганчан педагогів найстарішого педінституту ім.Шевченка України встановленням генію пам'ятника центрі міста виконуємо його заповіт свою Україну любіть

Львівське братство шанувальників Шевченка = Галина Гордасевич
Олександра Мороз-9

15.10 НН-НН 15.10

24 травня, коли пам'ятник уже було відкрито, а свято вже завершувалося, до Луганська з Києва прибув дуже очікуваний гість — доктор Василь Верига. Голова Братства Володимир Калашников опікувався ним усі дні перебування його в нашому місті; відбулися зустрічі і в облдержадміністрації, і в Центрі українознавства, який тоді ще діяв у комерційному технікумі, з членами Братства.

Взаєморозуміння — повне, ніби й немає тієї величезної відстані через океан між українцями найсхіднішого в Україні Луганського краю й українцями Торонто в Канаді. Залишилася й світлина на згадку...

12.10.1998 р. — газета «Гомін України» використала її для звернення до української громади, бо треба було ще трохи

коштів зібрати, аби розплатитися з Київським художньо-виробничим комбінатом.

Місцева преса висвітлювала і Шевченківське свято, і момент відкриття пам'ятника настільки широко і чесно, наскільки вистачало місця в газетах і людської совісті у редакторів та журналістів.

А от Луганське радіо й телебачення подавали дуже куш випуски, на відміну від національних засобів масової інформації, непаче це відбувалося у Києві, а не в Луганську.

На диво, після стількох місяців не зовсім пристойної гри доброзичливо привіталася «Жизнь Луганска»: «Здравствуйте, Тарас Григорьевич!».

Зовсім чудернацьки повів себе «Ракурс» у номері від 27 травня 1998 р. Ображатися на недолугість окремих кореспондентів не варто. Врешті-решт, правда перемагає і в казці, і в реальному житті.

06.06.98 р. у «Нашій газеті» з'явилася вітальна телеграма голові Луганської обласної Ради Тихонову від голови Спілки письменників України, Голови Шевченківського оргкомітету Ю. Мушкетика, в якій поряд з вітанням за добру організацію Шевченківського свята «В сім'ї вольній, новій...» було вітання з відкриттям «чудового пам'ятника великому Кобзареві в Луганську, що сприятиме консолідації суспільства, утвердженню української державності».

Сподіваємося на це і ми, всі члени Братства, які продовжують і далі свою посвяченню роботу, щоб торжествувала Шевченкова, українська правда.

Зміст

Замість вступу.....	3
Розділ I.....	5
Розділ II.....	19
Розділ III.....	22
Розділ IV.....	33
Розділ V.....	53
Розділ VI.....	80
Розділ VII.....	109
Розділ VIII.....	112

УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВДИ

*Із історії спорудження пам'ятника
Тарасові Шевченкові в Луганську*

Редактори-упорядники
Володимир Калашников,
Дора Тимошевська

Здано до набору 23.10.2000. Підписано до друку 02.11.2000.
Ум. друк. а. 7,25. Формат 80×64¹/₁₆. Тираж 300 пр. Зам. №129.

ВКФ "Знання". Луганськ, вул. Радянська, 75.
Тел. 55-11-27.

У 84 **Утвердження української правди.** — Луганськ:
Знання, 2000. — 116 с.

ISBN 966-534-194-4

Поява цієї книги зумовлена необхідністю спростувати зумисні фальсифікації, які ще й до сьогодні побутують, стосовно того, що пам'ятник українському Пророку Тарасові Шевченкові в місті Луганську встановлено ніби-то за кошти пенсіонерів тощо.

Насправді ж, як пересвідчиться читач, луганці мають дякувати за цей чудовий монумент-дарунок не лише свідомому українству міста, області, України, а насамперед українству світу.

І це переконливо підтверджується документами, що лягли в основу цієї документально-публіцистичної роботи.

ББК 85.133 (4Укр.-Луг.)